Τύποις ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΥ ΜΙΣΑΗΛΙΔΟΥ.

Η ΚΟΡΗ
ΤΟΥ ΕΞΟΡΙΣΤΟΥ
Η
ΟΚΤΩ ΜΗΝΕΣ ΩΣ ΔΥΩ ΩΡΑΙ.

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ

Τοῦ Διασήμου

R. C. GUILBERT DE PIXERECOURT.

Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

ὑπο

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΗΛΟΠΟΥΛΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1878

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΑΛΑΤΤΕ

Η ΚΟΡΗ
ΤΟΥ ΞΕΟΡΙΣΤΟΥ.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ.

ΤΖΑΡΟΣ. (Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας).
Μέγας Στρατάρχης τῆς Αὐλῆς.
ΚΟΜΗΣ ΣΤΑΝΙΣΛΑΟΣ ΠΟΤΟΣΚΙΣ. (Ἐξόριστος).
ΦΑΙΔΩΡΑ. (Σύζυγός του τυφλή).
ΕΛΙΣΑΒΕΤ. (Θυγάτηρ των δεκαεξαετής).
ΜΑΡΙΑ. (Τροφὸς τῆς Ἐλισάβετ).
ΜΙΧΑΗΛ. (Υἱὸς τῆς Μαρίας. Ταχυδρόμος τῆς Κυβερνήσεως).
ΑΛΤΕΡΚΑΝ.
ΟΥΡΖΑΚ. (Ὀρεινοί).
ΙΒΑΝ. (Πρώην εὐγενὴς, νῦν δὲ Πορθμεύς).
ΑΝΔΡΕΑΣ. (Νέος χωρικός).
ΚΥΖΟΛΩΦ. (Γέρων Ξενοδόχος).
ΝΙΖΑ. (Σύζυγός του).
Ἀξιωματικὸς Ρῶσσος.
Εἷς Φουρός.
Ρῶσσοι, Καμτσάτκαι, Σαμογιέδαι, Οὐστιγιάκαι καὶ διάφοροι ἄλλοι ὀρεινοὶ τῆς Βορρείου Ρωσσίας.

Τοῦ Δράματος ἡ μὲν Πρώτη Πρᾶξις ὑπόκειται ἐν Σιβηρίᾳ, ἡ δὲ Δευτέρα εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐκ Τοπόλσκης πρὸς τὴν Πετρούπολιν παρὰ τῷ ποταμῷ Κάμα καὶ ἡ Τρίτη ἐν Μόσχᾳ.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΕΞΟΡΙΣΤΟΥ

Η

ΟΚΤΩ ΜΗΝΕΣ ΩΣ ΔΥΟ ΩΡΑΙ

ΠΡΑΞΙΣ Α

Τὸ θέατρον παριστάνει τὴν κατοικίαν τοῦ Ποτόσκι, οὖσαν λύβην ἀχυροσκέπαστον, κατάκλειστον, καὶ ᾠκοδομημένην ἐκ λινδροειδῶν ξύλων ἐλάτης. Τὸ χρῶμά της εἶναι μέλαν, ὁ κα-ὸς δὲν ἔχει διέξοδον, καὶ εἶναι σχεδὸν ὑπόγειος πρὸς τὰ ἀ-στερὰ πύλη ὑπέρκειται τοῦ ἐδάφους ὡς ἔγγιστα πέντε πό-δας, εἰς ἣν ἄγει μικρὰ κλίμαξ.

ΣΚΗΝΗ Α

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ.

(Αἰρομένης τῆς αὐλαίας ὁ Ανδρέας καὶ ἡ Μα-ία παρίστανται ἀσχολούμενοι εἰς παρασκευὴν τῆς τραπέζης).

Ἀνδρέας.

Ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν Μαρίαν, τεταραγμέ-ξχουσαν τὸ ἦθος, καὶ ἐνίοτε πλησιάζουσαν ·ὴν πρὸς τὰ δεξιὰ πύλην ὅπως ἀκροασθῇ).

εἰς λοιπὸν καλή μου Μαρία ;

Μαρία

Ἡ ἀγαπητή μου Κυρία στενοχωρεῖται καὶ ἀνη
συχεῖ, διότι εἰσέτι δὲν ἐπανῆλθον ὁ κύριος Κόμη
καὶ ἡ προσφιλὴς αὐτῇ Ἐλισάβετ· τρέμει μάλι
στα ὅλη, φοβουμένη μὴ τυχὸν ἔπαθον ἀτύ
χημά τι.

Ἀνδρέας

Ὁμολογῶ, ὅτι καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἤρχισα νὰ φο
βῶμαι, διότι ἡ νεαρὰ Ἐλισάβετ ἀψηφεῖ πάντ
κίνδυνον· νὰ τὴν ἰδῇς ὅταν ὑπερπηδᾷ χείμαρρον
ἀναρριχᾶται μάλιστα τοὺς μᾶλλον ἀποτόμου
βράχους μὲ τόλμην ἀνδρός.

Μαρία

Ἆ! μὴ μὲ ἀνάφερε περὶ τούτου· ῥιγοῖ τὸ αἷμ
ἐμοῦ τε καὶ τῆς ἀτυχοῦς μητρός της, ὅταν ἡ Ἐ
λισάβετ μᾶς ἀφηγῆται τὰς ἀποτόλμους ἐ
δρομάς της.

Ἀνδρέας

Βεβαίως, ὅταν τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν τρυφ
ρότητα τῆς ἡλικίας καὶ τὴν ἀβρότητα τοῦ σώμ
τός της ποτὲ δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ ὅτι αὕ
δύναται νὰ δοκιμάζῃ τοιούτους κόπους.

Μαρία

Τὸ μᾶλλον καταπληκτικὸν ἔγκειται ἐν τού
ὅτι, μετὰ τῆς γενναιότητος καὶ τῆς δραστη
ότητος ἐκείνης ἑνοῦται γλυκύτης ἀναλλοίωτ
ὑπομονὴ ἑτοίμη εἰς πᾶσαν δοκιμασίαν, ψυχὴ τ

ριπαθὴς, εὐαίσθητος, καὶ ἀγγελικὴ ἀφέλεια. Ὦ! ταῦτα δὲ λέγω, οὐχὶ διότι ἐγὼ ἀνέθρεψα τὴν προσφιλῆ ἐκείνην κόρην, ἀλλὰ διότι αὕτη εἶναι ἡ ἀλήθεια· τὸ ἐπ' ἐμοὶ τὴν ἀγαπῶ μετὰ τῆς αὐτῆς στοργῆς, μεθ' ἧς καὶ τὸν ἀτυχῆ υἱόν μου Μιχαὴλ, τὸν ὁποῖον πιθανῶς οὐδέποτε μέλλω νὰ ἐπανίδω.

Φαιδώρα

(Ἔσωθεν τῆς καλύβης) Τέλος πάντων, Μαρία ἔρχονται;

Μαρία

Ἐλησμόνησα.... (τῷ Ἀνδρέᾳ) τρέξον, ἀνάβηθι τὸν βράχον, ὅστις δεσπόζει τῆς καλύβης ταύτης, καὶ παρατήρησον, ἴσως τοὺς διακρίνεις εἴς τι μεμακρυσμένον μέρος.

Ἀνδρέας

Μάλιστα, καλή μου Μαρία, ἀπέρχομαι.
(Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Β

ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΦΑΙΔΩΡΑ

Φαιδώρα

(Ἐξέρχεται ἐκ δωματίου παρακειμένου πρὸς τὰ δεξιά. Οὖσα τυφλὴ βαδίζει μετὰ δυσκολίας). Πρὸς τί δὲν μὲ ἀποκρίνεσαι Μαρία;

ἀγνοεῖς ὅτι μὲ τὴν σιωπήν σου διπλασιάζεις τὰς ὑπονοίας μου;

Μαρία

Αἰτῶ συγγνώμην, Κυρία Κόμησσα, διελεγόμην μετὰ τοῦ Ἀνδρέα, μεθ' οὗ ἐνεκωμιάζομεν τὴν ἀξιαγάπητον Ἐλισάβετ.

Φαιδώρα

Καὶ ποία μήτηρ ἠδύνατο νὰ μὴ σὲ συγχωρήσῃ ὅταν ἡ αἰτία ἦναι τοιαύτη; Ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἐπανῆλθον Μαρία.... ποῦ λοιπὸν ὑπῆγαν;

Μαρία

Ὀλίγον μακρὰν, Κυρία· διηυθύνθησαν πρὸς τοὺς βράχους τοὺς παρακειμένους παρὰ τὸν Ἰρτύζην πρὸς ἄγραν σαμωρίων, ὧν τὰ ἴχνη ἐσχάτως ἀνεκαλυψεν ἡ Δεσποινίς.

Φαιδώρα

Ἐὰν μοι ἦτο δυνατὸν νὰ προΐδω τὴν σφοδρὰν ἀνησυχίαν, ἥτις κατακυριεύει τὴν καρδίαν μου, ὁσάκις ἡ Ἐλισάβετ συνοδεύῃ τὸν πατέρα της εἰς τὸ κυνήγιον, οὐδόλως εὐμενῶς θὰ ἠνειχόμην τὴν κλίσιν της, ἣν ἀπό τινων ἐτῶν δεικνύει πρὸς τὰς ἐπικινδύνους ἐκείνας ἀσκήσεις.

Μαρία

Ἐὰν δὲν ἀντετάχθητε κατὰ τῆς κλίσεως ταύτης τῆς Ἐλισάβετ, Κυρία, ὀρθώτατα ἐπολιτεύθητε· διότι, ὡς γινώσκετε, ὁ Κ. Κόμης πλειστάκις ἐξετέθη διακινδυνεύσας ὑπερμέτρως·

ἐπομένως θὰ ἐσκέφθητε, ὅτι ἡ παρουσία τῆς μονογενοῦς καὶ φιλτάτης θυγατρός του θὰ τὸν καθίστα ὁπωσοῦν συνετόν.

Φαιδώρα

Πρὶν ἢ ἡ ὑπερβάλλουσα δριμύτης τοῦ κλίματος μὲ στερήσῃ τὴν ὅρασιν, εὕρισκον ἀσχολίαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν των, καὶ οὕτω διεσκέδαζον· ὅταν δὲ ἡ ὥρα τῆς ἐπανόδου προσήγγιζεν, ἐξηρχόμην πρὸς προϋπάντησίν των, ἀναρριχωμένη πολλάκις μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ γειτνιάζοντος ὄρους, ὅπως ταχύτερον τοὺς ἐπανίδω· ἅμα τοὺς διέκρινον μακρὰν, ἡ καρδία μου ἔπαλλεν ἐκ χαρᾶς καὶ τῆς ἐλπίδος διότι μετ' ὀλίγον ἐμέλλομεν νὰ συνέλθωμεν· τώρα ὅμως οὐ μόνον ἡ ἡδονὴ αὕτη μοι ἀφῃρέθη διὰ παντὸς, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ ἀπατῶμαι, σοί λέγω ὅτι αἰσθάνομαι ἐμαυτὴν ἐξησθενισμένην . . . ἐὰν ἀπευκταῖόν τι τῆς ἀφήρπαζε τὸν πατέρα, τί μέλλει γενέσθαι ἡ προσφιλὴς Ἐλισάβετ . . ;

Μαρία

Τὰ ἀτυχήματα ταῦτα πόρρω ἀπέχουσιν, ὥστε εἶναι πάντῃ περιττὸν νὰ λαμβάνῃ τις ὑπ' ὄψιν τὰς συνεπείας των· πρὶν ἢ ἐπισυμβῶσι, θὰ ἐπανίδωμεν τὴν γενέθλιον γῆν, ἐγὼ θὰ περιπτυχθῶ τὸν καλόν μου υἱόν, τὸν ἀγαπητόν μου Μιχαὴλ, καί ὑμεῖς θὰ ἀνακτήσητε τὰς τιμὰς καὶ τὰ πλούτη σας.

Φαιδώρα

Πάντοτε δι' αὐτῆς τῆς ἐλπίδος μὲ πα-ραμυθεῖς·

Μαρία

Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐλπὶς αὕτη Κυρία, ἡ δὲ ἀθωότης ὑμῶν ἀναντιῤῥήτως θὰ ἀναγνωρισθῇ. Ναὶ, ἐὰν πρέπῃ νὰ ἔχω πεποίθησιν εἰς τὰς προαισθήσεις μου, ἀναμφιβόλως θὰ ἐγκαταλείψωμεν μετ' ὀλίγον τὴν γῆν ταύτην τῆς ἐξορίας.

Φαιδωρα

Πῶς; ἀπὸ δεκαὲξ ἐτῶν βιοῦμεν ἐνταῦθα ..... οὐχὶ, Μαρία, ἡ ἀπαλλαγὴ ἡμῶν εἶναι ἀνέφικτος, ἐδῶ μέλλομεν νὰ ἀποθάνωμεν.

ΣΚΗΝΗ Γ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΑΙΔΩΡΑ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ

'Ανδρέας

(Καταβαίνων μεθ' ὁρμῆς τὴν κλίμακα) Βεβαιωθῆτε, Κυρία Κόμησσα, ἔρχονται... ἰδοὺ μὲ ἀκολουθούσιν.

Φαιδώρα

Εὐχαριστῶ, καλέ μου 'Ανδρέα.

ΣΚΗΝΗ Δ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΤΟΣΚΙΣ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΦΑΙΔΩΡΑ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ

'Ελισάβετ

('Αφικνεῖται πρώτη, καὶ σπεύδει νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν μητέρα της) Χαῖρε, καλή μου μῆτερ.

Φαιδώρα

('Εχουσα ἐν ἀγκάλαις τὴν 'Ελισάβετ, λέγει πρὸς αὐτὴν μὲ ὕφος γλυκείας ἐπιπλήξεως) 'Ηλθες τέλος πάντων!

'Ελισάβετ

(Πρὸς τὸν Ποτόσκην) Βλέπεις, καλέ μου φίλε ὅτι δὲν ἠπατήθην ὅταν σοι ἔλεγον, ὅτι θὰ μᾶς ἐπιπλήξωσι, (δίδει τὸ πυροβόλον της τῷ 'Ανδρέᾳ) διότι σήμερον ἐπεστρέψαμεν βραδύτερον του συνήθους.

Φαιδώρα

Οὐδέποτε ἄλλοτε μοι ἐφάνη ὁ χρόνος τόσον μακρός.

Ποτόσκις

(Δίδων τὸν σάκκον του τῇ Μαρίᾳ) Λάβε Μαρία·

'Ελισάβετ

'Εν τοσούτῳ ἐκάμαμεν ἐξαίρετον κυνήγιον.

Φαιδώρα

'Αλλ' ἐγὼ ποίαν ἀράγε ἀνησυχίαν ἐδοκίμασα!

Ποτόσκις

Πρὸς τί, Φαιδώρα, ἐθλίβης τοσοῦτον;

Φαιδώρα

Ἐφοβήθην δι' ἀμφοτέρους ὑμᾶς.

Ποτόσκις

Καὶ τί ἔχεις νὰ φοβηθῇς; μήπως δὲν εἴμεθα καλῶς ὡπλισμένοι; ἢ μήπως ἀγνοεῖς ὅτι εἶμαι ἀρκούντως συνετός;

Φαιδώρα

Πάντα ταῦτα γνωρίζω καλῶς, ἀλλ' ἡ μητρικὴ καρδία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρίνῃ ἀταράχως.

Ἐλισάβετ

(Προσφέρουσα δύο θηρευτικοὺς σάκκους τῇ μητρί της) Λάβε, ψαῦσον αὐτούς· εἶναι πλήρεις κυνηγίου.

Ποτόσκις

Ναὶ, ἀρυσθέντες θάρρος ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἐπιτυχίας μας ἐπροχωρήσαμεν πολὺ μακράν, ἢ ὅσον προεθέμεθα. Ἄ, ἡ σήμερον ἡμέρα εἶναι ἡ δεκάτη ἕκτη ἐπέτειος τῆς ἀφίξεώς μας εἰς ταῦτα τὰ μέρη

Φαιδώρα

Φεῦ!

Ἐλισάβετ

Ἡ Δεκάτη ἕκτη!

Ποτόσκις

Καὶ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τῆς Ἐλισάβετ. Χάρις

εἰς τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν καὶ εἰς τὴν διηνεκῆ μέριμνάν σου, ἡ ἐποχὴ ἐκείνη κατέστη ἑορτὴ χαρμόσυνος διὰ τοὺς κατοίκους τῆς Σαΐμκας, οἵτινες ἀδιαλείπτως μᾶς ἐπισκέπτονται· ἀναμφιβόλως οὗτοι θὰ ἐξακολουθήσωσι ἔχοντες καλὴν πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νεωστὶ ἐλθὼν ἐπιθεωρητὴς Στραγανὼφ περὶ οὗ λέγουσιν ὅτι εἶναι κακὸς ἄνθρωπος, ἐμποδίσῃ τοῦτο.

'Ελισάβετ

Οὕτω λοιπὸν, καλή μου μήτερ, δὲν θὰ μᾶς ἐπιπλήττῃς τοῦ λοιποῦ.

Φαιδώρα

Κάθισον τέκνον μου διότι ἀναντιῤῥήτως εἶσαι κεκμηκυῖα

'Ελισάβετ

Οὐδόλως.

Μαρία

'Ακατανόητον πρᾶγμα!

'Ελισάβετ

Περιεπάτουν ἐπίσης δρομαίως ὡς καὶ ὁ φίλος. (καθ' ἑαυτήν) Αχ! πρέπει ἆρά γε νὰ τὸ π.στευσω... Ὁ οὐρανὸς ἐπιδοκιμάζει τὰ σχέδιά μου, διότι καθ' ἑκάστην ἐνισχύει τὰς δυνάμεις μου· πότε λοιπὸν θὰ μὲ διευκολύνῃ τὴν ἐκτέλεσίν των;

Φαιδώρα

Μαρία, παρασκεύασον τὴν τράπεζαν.

Μαρία

Εἶναι ἑτοίμη, Κυρία.

'Ανδρέας

(Τῇ Μαρίᾳ) 'Εὰν ἡ ὑπηρεσία μου σᾶς εὐχαριστῇ, διατάξατέ μοι.

Μαρία

Εὐχαριστῶ, καλέ μου νέε, ἐπιφιλάσσομαι διὰ τὴν αὔριον.

'Ανδρέας

Αὔριον; Ὤχ! Θὰ ἐπανέλθω μετὰ τῶν νέων τοῦ χωρίου, δὰ νὰ χαιρετίσωμεν τὴν ἀτυχῆ ταύτην οἰκογένειαν. [Χαιρετᾷ καὶ ἐξέρχεται]

ΣΚΗΝΗ Ε

ΜΑΡΙΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΟΤΟΣΚΙΣ ΚΑΙ ΦΑΙΔΩΡΑ

Κάθηνται παρὰ τὴν τράπεζαν, ἡ Μαρία λαμβάνει θέσιν ἐν μικρᾷ ἀποστάσει.

Φαιδώρα

Στανίσλαε, δὲν ἤκουσάς τι σήμερον;

Ποτόσκις

Εἴδομεν ταχυδρόμον, ἐρχόμενον ὡς εἰκάζω, ἐκ τοῦ μέρους τῆς Τοβόλσκης.

Φαιδώρα

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ ἦναι ἐξόριστός τις, ὅστις προστίθεται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀτυχῶν.

'Ελισάβετ

'Αναμφιλέκτως θὰ ἦναι ἔνοχος καὶ ὡς ἐκ τούτου κατεδικάσθη εἰς τὴν ἀλγεινὴν ταύτην ἀγωνίαν-

Φαιδώρα

Ἔνοχος; τίς οἶδε. . ὡς πρὸς τοῦτο ὁ πατήρ σου εἶναι ἀρκοῦσα ἔνδειξις· ἐχθρός τις ἐκ τῶν ἀριστοκρατῶν κατώρθωσε νὰ τὸν ἐξορίσῃ ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἄνευ ἐλαχίστης ἐξετάσεως πρὸς τί λοιπὸν νὰ μὴ παραδεχθῶμεν ὅτι εἰς τὴν ἀδικίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ὼμὸς Ἰβὰν πρὸς τὸν πατέρα σου, καὶ ἄλλοι θὰ εὑρεθῶσι μιμηταί· ἀτυχῶς οἱ ἰσχυροὶ ἐκεῖνοι ἀριστοκράται, βασανιζόμενοι ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας καὶ τῶν προσωπικῶν παθῶν, πλειστάκις αἰτοῦσι θύματα· κατορθοῦσι μάλιστα νὰ ἐξαπατῶσι τὸν κυριάρχην, ὅστις νομίζει ὅτι ἐπολιτεύθη κατὰ τὸ δίκαιον, ἐνῷ ἐξυπηρέτησε συμφέροντα ἰδιωτῶν.

Ἐλισάβετ

Ἀλλ' ἐὰν ἔχῃ τὴν ἰσχὺν τοῦ τιμωρεῖν, ὡς μὲ εἶπες φίλε, ἔχει καὶ τὴν τοῦ συγχωρεῖν.

Ποτόσκις

Ναὶ· ἀλλὰ τὸ εὐεργέτημα τοῦτο οὐδόλως ὠφελεῖ τὸν ἀτυχῆ, τὸν ὁποῖον ἀπόφασις προγραφῆς κατεδίκασε νὰ στενάζῃ ἐπὶ ὀθνῶν μεμακρυσμένων ἀπὸ τῆς γενεθλίου γῆς... ἡ φωνή του εἶναι ἀδύνατον ν' ἀκουσθῇ.

Φαιδώρα

Ἂς ἐλπίσωμεν, Στανίσλαε· ὁ χρόνος, ὅστις εἶναι ὁ μᾶλλον ἀδυσώπητος κυριάρχης, ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος, πολλάκις δὲ ἐμπνέει εἰς βασιλεῖς τὴν εὐγενεστέραν χρῆσιν τῶν προνομίων τοῦ στέμματος.

Ποτόσκις

Πόσον εἶναι φρικαλέον τὸ νὰ ταφῇ τις εἰς τὰς ἐρήμους ταύτας μακρὰν ἐκείνων οὓς ἀγαπᾷ.

Μαρια

[Καθ' ἑαυτὴν] Ἄχ... ναί· πότε θὰ ἐπανίδω τὸ προσφιλές μου τέκνον;

Φαιδώρα

[Καθ' ἑαυτήν] Φεῦ! οὐδόλως ἀπατῶμαι περὶ τῆς θέσεως, εἰς ἣν εὑρισκόμεθα, ἀλλ' ἡ εὐδαιμονία τῶν περιστοιχούντων με μοὶ ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον τοῦ νὰ ἀποκρύψω τὴν διάνοιάν μου. [πρὸς τὸν Ποτόσκιν] Ἐὰν σὺ παραπονῆσαι, Στανίσλαε τί δικαιοῦνται νὰ εἴπωσιν, ὅσοι ἐκ τῶν συνεξορίστων σου ζῶσι μόνοι, ἄνευ οἰκογενείας;

Ποτόσκις

Οὗτοι δὲν εἶναι ἄξιοι οἰκτιρμοῦ τόσον ὅσον ἐγὼ, διότι στενάζουσι μόνον διὰ τὰς ἰδίας θλίψεις των· ὅταν ἡ διάνοιά των στραφῇ πρὸς τοὺς προσφιλεῖς αὐτῶν, δύνανται νὰ τοὺς ἐκλαμβάνωσιν ἂν οὐχὶ εὐτυχεῖς, τοὐλάχιστον καρτερικοὺς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλούτου καὶ ὅλων τῶν ἡδονῶν τοῦ βίου· ἀλλ' ἐγὼ, καὶ τί δὲν ὑποφέρω ὅταν ἀναλογισθῶ ὅτι εἶμαι πρωτουργὸς τῶν δεινῶν σας; μήπως ὁ ἔρως οὗτος, ὅστις σὲ προέτρεψε νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς, δὲν κατέστη διὰ σὲ πηγὴ συμφορῶν; μήπως ἡ θλίψις ἡ'τις σὲ κατατήκει, καὶ αἱ ἀσθένειαι αἵτινες σὲ βασανίζουσι, δὲν εἶναι ἔργα μου; νευ ἐμοῦ ἄνευ τῆς γενναίας ἀφοσιώσεώς σου, ἡ λισάβετ μας θὰ ἦτο σήμερον τὸ κυριώτερον

καθωράϊσμα τῆς αὐλῆς· αἱ γλυκεῖαι ἀρεταὶ καὶ τὰ ἀξιέραστα πλεονεκτήματά της θὰ ἀπετέλουν τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν τοῦ συζύγου της· δυστυχὲς τέκνον! οἱ ὀφθαλμοί σου ἠνεῴχθησαν μόνον ὅπως μελετήσῃς τὴν γῆν τῆς ἐξορίας· τίς οἶδεν, ἐὰν ποτε ἴδωσι τὴν πατρίδα;

Φαιδώρα

Διατί νὰ ἀπελπιζώμεθα περὶ μέλλοντος καλλιτέρου;

Ποτόσκις

Ἀφοῦ πᾶν μέσον ἀνταποκρίσεως μοὶ εἶναι αὐστηρῶς ἀπηγορευμένον, τίς φιλάνθρωπος θὰ τολμήσῃ νὰ ὑψώσῃ φωνὴν ὑπὲρ ἐμοῦ; τὸ φιλέκδικον καὶ τὸ μῖσος μᾶς ἔθαψαν ζῶντας· ἔκτακτόν τι μόνον θαῦμα δύναται νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἐντεῦθεν·

Ἐλισάβετ

Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων ἐξορίστων, οἵτινες στενάζουσιν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τούτων, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ εὑρεθῇ εἷς, ὅστις ἀφοσιούμενος εἰς τὴν σωτηρίαν ὅλων νὰ κατορθώσῃ νὰ ὑπερπηδήσῃ τὰ μεσολαβοῦντα προσκόμματα, καὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τὴν περιγραφὴν τῆς ταλαιπωρίας τῶν ἀτυχῶν συνεξορίστων του, ἐξαιτούμενος τὴν Αὐτοκρατορικὴν χάριν ὑπὲρ αὐτῶν;

Ποτόσκις

Ἡ τιμὴ ἀντιτάσσεται εἰς τοῦτο.

Ἐλισάβετ

Ἡ τιμή;

Ποτόσκις

Ναί· αὐτη εἶναι τὸ μόνον ἀγαθὸν, ὅπερ ὀφείλομεν νὰ διατηρήσωμεν ἄθικτον· ὡς γνωστὸν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, ἅμα ἀφιχθῇ ἐνταῦθα, ὁρκίζεται νὰ μὴ προβῇ εἰς οὐδεμίαν ἀπόπειραν φυγῆς καὶ νὰ μὴ ὑπερβῇ εἴτε ἐν τῷ κυνηγίῳ εἴτε ἐν τῷ περιπάτῳ τὰ διαγεγραμμένα ὅρια· πιθανὸν ἡ δραπέτευσις περὶ ἧς λαλεῖς νὰ μὴ ἐπιτύχῃ παρὰ τὰς ἐλπίδας, ἃς ἡ ἀπειρία σου ἐμπνέει· ἀφ' ἑτέρου μέρους εἶναι βέβαιον, ὅτι αὐτη θὰ προκαλέσῃ φοβερὰς συνεπείας διὰ τοὺς ἐνταῦθα, διότι ἐξόριστος ἐπανερχόμενος ἄνευ ἀδείας μέλλει νὰ ὑποστῇ τὰς αὐστηροτέρας ποινάς.

Ἐλισάβετ

Αἱ γυναῖκες ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην;

Ποτόσκις

Οὐχί· ἡ γυνὴ βεβαίως ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας της κεῖται ἐκτὸς τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης.

Ἐλισάβετ

Διατί λοιπὸν μία παρθένος, ἢ μία σύζυγος γενναία νὰ μὴ προβῇ εἰς τὸ τολμηρὸν τοῦτο διάβημα;

Ποτόσκις

Διατί; Φεῦ! καὶ ἀγνοεῖς ὦ τέκνον μου, ὅτι ἀπέχομεν τέσσαρας χιλιάδας βερστίων ἐκ Πετρουπόλεως;

Ἐλισάβετ

Τέσσαρας χιλιάδας βέρστια!

Ποτόσκις

Μόλις δύο μῆνες ἀρκοῦσι διὰ νὰ διανύσῃ τις τὴν ἀπόστασιν ταύτην ἐποχούμενος ἐπὶ ἑλκύθρου.

Ἐλισάβετ

Καὶ πεζῇ;

Ποτόσκις

Εἶναι ἀδύνατον· χείμαρροι ὁρμητικοὶ, ὄρη, χιόνες, ἔρημοι βρίθουσαι θηρίων, ποταμοὶ ὑπερεκχειλισμένοι, καθιστῶσι τὴν πορείαν ταύτην εἰμὴ ἀδύνατον, ἀναμφιβόλως ὅμως ἐπικίνδυνον· ὁ περιηγητὴς κινδυνεύει ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ καταχωθῇ ὑπὸ τῶν καταπιπτόντων ὄγκων χιόνος, νὰ ἀπολεσθῇ ἐν τοῖς κύμασι, ἢ νὰ ἀποπλανηθῇ ἔν τινι δάσει ἀπεράντῳ δι' οὗ ἀνάγκη πᾶσα νὰ διέλθῃ,

Ἐλισάβετ

Θεέ μου! πῶς νὰ ὑπερπηδήσῃ τις τοσαῦτα προσκόμματα;

Ποτόσκις

Τετέλεσται, Φεῦ! οὐδέποτε θὰ ἐπανίδωμεν τὴν Εὐρώπην· ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἀσίας, ἐπὶ τῶν παγωμένων ὀχθῶν τοῦ Ἰρτύζου τὸ προσφιλὲς ἡμῶν τέκνον θὰ διαβιώσῃ ὀρφανὸν· ἐκεῖ, Ἐλισάβετ μου, μόνη καὶ ἄνευ στηρίγματος ἄνευ ἑτέρου προστάτου ἢ τοῦ οὐρανοῦ, θὰ σκάψῃς τὸν τάφον τῶν ἀτυχῶν γονέων σου.

Κρούεται ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ πύλη.

Μία φωνή

Ἐνταῦθα κατοικεῖ ὁ ἐξόριστος Ποτόσκις;

Μαρία

Τί ἀκούω; ἡ φωνὴ αὕτη με κάμνει νὰ σκιρτῶ.

Ποτόσκις

Μαλιστα, εἰσέλθετε.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΙΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΟΤΟΣΚΙΣ ΚΑΙ ΦΑΙΔΩΡΑ

Μιχαὴλ

(Εἰσερχόμενος ἵσταται ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος τῆς κλίμακος) Ἰδοὺ αὐτὴ! Ὦ, εἶναι ἡ μήτηρ μου.

Μαρία

Μιχαήλ! προσφιλέστατόν μοι τέκνον! (περιπτύσονται περιπαθῶς)

Μιχαὴλ

Εὐχαριστῶ σοι, Θεέ μου! διότι συγκατένευσας νὰ ἐπανίδω ἔτι ἅπαξ τὴν μητέρα μου.

Μαρία

Κύριε Κόμη· Κυρία Κόμησσα! εἶναι ὁ υἱὸς μου· ὁποῖον θαῦμα!

Μιχαὴλ

Ἐὰν ἡ ἄφιξίς μου ἐκλαμβάνηται θαῦμα, τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν νῖκὴν στοργὴν,

διότι ἡ καρδία μοὶ τὸ ἐνέπνευσεν. Ἤμην δεκαεξ ἐτῶν ὅταν ἀνεχώρησας ἐκ Πετρουπόλεως ἵνα ἀκολουθήσῃς τοὺς Κυρίους σου, ἐγνώριζες δὲ πόσον σὲ ἠγάπων. Μετὰ πολλὰς ἀποπείρας κατώρθωσα νὰ μάθω τὸν τόπον τῆς ἐξορίας σας· ἔκτοτε ἀδιαλείπτως προσεπάθουν νὰ εὕρω τρόπον, δι' οὗ νὰ ἐπιτύχω τὴν συνάντησίν σας, οὐδὲν δὲ ἄλλο μοι ἐφάνη προσφορώτερον ἢ τὸ νὰ προσκολληθῶ εἰς τὴν ἐπιστασίαν τῶν ταχυδρομείων· ἐδοκίμασαν τὸν ζῆλον καὶ τὴν πίστιν μου εἰς ἀποστολὰς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σπουδαίας, καὶ οὕτω, ἠξιώθην τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν ἀρχηγῶν μου· πρὸ δύο ἐτῶν μὲ διηύθυναν πρὸς τὴν Τοβόλσκην, τοὐτέστιν εἰς πόλιν ἀπέχουσαν τῆς διαμονῆς ὑμῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα λεύγας. Ὦ! μετὰ ποίας ἀνυπομονησίας ἀνέμενον τὴν εὐτυχῆ ἐντολήν, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ σᾶς ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον· τέλος ἡ εὐκαιρία παρουσιάσθη, καὶ χωρὶς νὰ δώσω αἰτίαν εὐτυχῶς προετιμήθην παντὸς ἄλλου ταχυδρόμου, κρίνατε δὲ ἤδη περὶ τῆς εὐδαιμονίας ἧς ἀπολαύω ..... φέρω εἰς τοὺς ἐξορίστους βοήθειαν, ἣν μάτην ἐπικαλοῦνται ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, καὶ περιπτύσσομαι ἤδη ἐγκαρδίως τὴν φιλοστοργωτέραν, τὴν καλλίστην τῶν μητέρων.

Ποτόσκις

(Τείνων τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Μιχαὴλ) Φίλε μου, βλέπω μετὰ χαρᾶς ὅτι ἡ ψυχή σου εἶναι πλήρης αἰσθημάτων εὐγενῶν καὶ γενναίων, ἰδία δὲ τῆς υἱϊκῆς λατρείας καὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸς

τοὺς δυστυχεῖς συμπαθείας.

Μιχαὴλ

Συγχωρήσατέ μοι Κύριε Κόμη, ἐὰν τὰς πρώτας στιγμὰς κατηνάλωσα εἰς τὸ μητρικὸν αἴσθημα· εἰμὶ ἐντεταλμένος ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τοβόλσκης νὰ σᾶς ἐγχειρήσω πεντακόσια ρούβλια, ὅστις σᾶς προσκαλεῖ νὰ μεταχειρισθῆτε αὐτὰ μετ' οἰκονομίας, διότι, ὡς μὲ εἶπεν, εἶναι τὸ ὅλον ποσὸν ὅπερ χορηγεῖται ὑμῖν ἐκ τῶν διετῶν ἐσόδων σας, λογιζομένου τοῦ χρόνου ἀπὸ σήμερον.

Ποτόσκις

Τὸ ἐννοεῖς, Φαιδώρα..; ἐπιστολὴν δὲν φέρεις;

Μιχαὴλ

Ὄχι Κύριε Κόμη· αἱ διαταγαὶ εἶναι αὐστηρόταται ἢ ἄλλοτε· ἐν Τοβόλσκῃ καίουσι πάντα φάκελλον ἀνεξαιρέτως.

Φαιδώρα

Ὁποία ζωὴ, ὕψιστε Θεέ! ἄσπλαχνε Ἰβὰν, τί κακὸν σοι ἐκάμαμεν καὶ μᾶς κατεδίκασες τόσον;

Μιχαὴλ

Ἰβὰν εἴπατε; δὲν εἶναι οὗτος ὁ πλούσιος Βογιάρος τῆς Λιβονίας;

Φαιδώρα

Μάλιστα.

Μιχαὴλ

Ὁ οὐρανὸς τὸν ἐτιμώρησε Κυρία, διότι καθ' ἣν στιγμὴν σᾶς ὁμιλῶ, στενάζει ἐν τῷ πύργῳ του, καὶ εἶναι δυστυχὴς, ὡς ὑμεῖς, δυστυχέστερος μάλιστα, διότι ἐπαξίως ἐστερήθη καὶ αὐτὸ τὸ δι-

καίωμα τοῦ νὰ προσκλαυθῇ· εἰς τὸν πράττοντα τὸ κακὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἡ ἀντα πόδοσις· ἄνευ ταύτης θὰ ἐπλεόναζον οἱ κακοὶ ἐπὶ τῆς γῆς, οἱ δὲ χρηστοὶ θὰ παρηγκωνίζοντο ὁλοτελῶς.

Μαρία

Ἀναμφιβόλως, Μιχαὴλ, θὰ διατρίψῃς πολὺ ἐν Σαΐμκᾷ.

Μιχαὴλ

Τὸ ἐπεθύμουν μῆτερ μου· ἀλλὰ φεῦ! ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἀναχωρήσω μετὰ δύο ἡμέρας τὸ βραδύτερον.

Ἐλισάβετ

[Καθ' ἑαυτὴν] Δύο ἡμέρας. [ῥεμβάζει ἔν τινι γωνίᾳ].

Μαρία

Καὶ λοιπὸν;

Μιχαὴλ

Τοιαῦται εἶναι αἱ διαταγαί μου.. ἐὰν ἐτόλμων νὰ τὰς ἀθετήσω, πλεῖστοι ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἀξιωματικῶν θὰ εἰδοποίουν τὸν Διοικητὴν, καὶ οὕτω θὰ ἐστερούμην διὰ παντὸς τὴν γλυκεῖαν παραμυθίαν τοῦ νὰ σᾶς βλέπω, τὴν ὁποίαν ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ ἔτους θὰ ἀπολαμβάνω, ἐφόσον θὰ διαρκέσῃ ἡ παροῦσα κατάστασίς σας.

Μαρία

Καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ.....

Μιχαὴλ

Νὰ μείνω πλησίον σας; ἔστε βέβαιοι ὅτι ὑπερ-

ἐπιθυμῶ τοῦτο· ἀλλ' ἐὰν ἔκαμνον τοιαύτην ἀπόπειραν, μάτην θὰ ἐκοπίαζον, διότι ὑπαινιγμὸν μόνον τοιοῦτον ἐὰν ἐδείκνυον, οὐδὲν ἄλλο ἤθελε προκύψει ἐξ αὐτοῦ, ἢ ἡ ἀπώλεια τῆς θέσεώς μου καὶ ἐπομένως τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ χρησημεύσω εἰς τὸν Κ. Κόμητα.

ΣΚΗΝΗ Ζ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΠΟΤΟΣΚΙΣ

ΦΑΙΔΩΡΑ ΚΑΙ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

Ἀνδρέας.

[Ἀνοίγων ζωηρῶς τὴν πύλην] Ὁ ἐπάρατος Στραγανὼφ περιφέρεται πέριξ τῆς καλύβης· ἀναντιρρήτως σᾶς κατεσκόπευσε· ἔστε ἄγρυπνοι.

Ποτόσκις

Ἂς εἰσέλθωμεν εἰς τὸ δωμάτιόν σου Φαιδώρα· ἂν παρουσιασθῇ ἐδῶ ὁ Κύριος οὗτος, θὰ τὸν ὑποδεχθῶ κακῶς, αἱ δὲ συνέπειαι βραδύτερον θὰ ἦναι θλιβεραί. Ἀκολούθει Μιχαήλ.

Μιχαὴλ

[Πρὸς τὴν Μαρίαν] Ἐὰν ἔλθῃ, προσέξατε μὴ τυχὸν μάθῃ ὅτι εἶμαι υἱός σας.

Ὁ Ποτόσκις ὁδηγεῖ τὴν Φαιδώραν εἰς τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ παρακείμενον δωμάτιον.

'Ελισαβετ

(Διελθοῦσα διὰ τοῦ θεάτρου πλησιάζει τὸν Μιχαὴλ πρὸς τὸν ὁποῖον λέγει σιγανά) Μιχαὴλ ἀνάγκη πᾶσα νὰ σᾶς ὁμιλήσω.

Μιχαηλ

Μάλιστα Δεσποινίς. (Ἑτοιμάζεται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Κόμητα).

Μαρια

(Πρὸς τὴν 'Ελισάβετ ἀφηρημένην οὖσαν) 'Ελθὲ λοιπὸν Ελισάβετ.

'Ελισάβετ

(Μὴ ἀκούσασα τὴν Μαρίαν, ἀποκρίνεται καθ' ἑαυτὴν εἰς τὸν διαλογισμόν της) Τί ἄλλο καλλίτερον... ἂς ἀναχωρήσωμεν.

Μαρια

Πῶς! ν' ἀναχωρήσωμεν..... καὶ ποῦ θέλετε νὰ ὑπάγητε;

'Ελισάβετ

(Πεποιθυῖα εἰς τὴν ἰδέαν της) Ποῦ θέλω νὰ ὑπάγω Μαρία; ὁ Θεὸς μόνον τὸ ...

Ποτόσκις

(Καθήμενος ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς πύλης) Πρὸς τί στέκεσαι ἐκεῖ κύρη μου; μήπως θέλεις νὰ . .

'Ελισάβετ

('Ορμῶσα νὰ περίπτυχθῇ τὸν πατέρα της) 'Επεθύμουν νὰ μὴ σὲ ἐγκατέλοιπόν ποτε.

Ποτόσκις

Τί σημαίνουσι ταῦτα;

Ἐλισάβετ

(Ἐπανερχομένη εἰς ἑαυτὴν καὶ ἀναλαμβάνουσα ἦθος γαλήνιον) Τίποτε, τίποτε.

ΣΚΗΝΗ Η.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΟΤΟΣΚΙΣ ΚΑΙ ΦΑΙΔΩΡΑ

Ἀνδρέας

(Ἐπανελθὼν μεθ' ὁρμῆς) Συγγνώμη· ματαίως, ματαίως ἐθορυβήθημεν· φαίνεται ὅτι ὁ Κύριος Στραγανὼφ οὐδαμῶς προτίθεται νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, θὰ περιορισθῇ δὲ πιθανῶς μόνον εἰς τὸ νὰ ἐπιτηρῇ μακρόθεν τὰ ἐνταῦθα γενόμενα· ἀναμφιβόλως θὰ παρετήρησε τοὺς ἀναχωρήσαντας ἐκ τοῦ χωρίου συνηρόφους μου, οἵτινες διευθύνονται πρὸς τὴν κατοικίαν σας.

Μαρία

Ἡ περὶ τοῦ Στραγανὼφ εἴδησις ἐπιτηρικὴ μόνον οὖσα ἤρκεσε διὰ νὰ θορυβήσῃ τὸν ἀνήσυχον καὶ φιλύποπτον τοῦτον χαρακτῆρα.

Ποτοσκις

Τὸ ἐννοῶ· ἡ ἀφοσίωσις ἣν μᾶς δεικνύουσιν οἱ κάτοικοι τῆς Σαΐμκας εἶναι, κατ' αὐτὸν κριτὴν, ἔγκλημα, διότι τὴν χαρακτηρίζει ὡς ἀποτέλεσμα σκοπουμένης ἀπάτης.

Φαιδὼρα

Βεβαίως ὁ Κύριος οὗτος δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ ὅτι τοσαύτη ἀφοσίωσις εἶναι προϊὸν ἀγαθοεργιῶν εὐγενῶν.

Μιχαὴλ

Τοῦτο εἶναι ἁπλούστατον· ὁ κακὸς ἄνθρωπος παντοχοῦ ὑποθέτει τὴν ὕπαρξιν τοῦ κακοῦ, διότι ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία του περὶ αὐτὸ μόνον περιστρέφονται.

Ἀκούεται ἐν τῷ βάθει ἦχος κιθάρας καὶ βιολίνου.

Ἀνδρέας

Ἀκούω τὰ βήματα τῶν συντρόφων μου. Κυρία Κόμησσα· ἐπιτρέψατέ μοι νὰ τοῖς ἀνοίξω τὴν μεγάλην πύλην. [δεικνύει τὴν ἐν τῷ βάθει πύλην]

Ἡ Μαρία δίδει τῷ Ἀνδρέᾳ κλειδίον πολυφύλλου πύλης κειμένης ἐν τῷ βάθει τῆς καλύβης· ταύτης δὲ ἀνοιχθείσης παρίσταται κῆπος, καὶ πέραν αὐτοῦ φαίνονται τοποθεσίαι ἀνώμαλοι τῆς Σιβηρίας.

ΣΚΗΝΗ Θ.

ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΤΟΣΚΙΣ ΦΑΙΔΩΡΑ

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΙ

Ὅμιλος χωρικῶν καὶ τῶν δύο φύλων, ὅστις ἵστατο ἔξω τῆς πύλης, εἰσέρχεται χαιρετῶν καὶ ἀνταλλάσσων λέξεις τινὰς μετὰ τοῦ Ἀνδρέα μὲ χαμηλὴν φωνήν.

Ἀνδρέας

Αφ' ὅτου κατεστάθητε ἐν Σαΐμκᾳ κατ' ἔτος πανηγυρίζομεν τὴν ἐπέτειον γενέθλιον ἡμέραν τῆς θυγατρός σας, τρέφοντες τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἴδωμεν τὸ ἑπόμενον ἔτος τὸ τέρμα τῆς ἐξορίας σας. ἀδιαλείπτως δὲ δεόμεθα τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τούτου τοῦ πόθου ἡμῶν· ἀλλ' ἀτυχῶς τὸ πεπρωμένον ἐναντιοῦται· εἴθε τοὐλάχιστον νὰ διατηρήσῃ ὑγιὲς τὸ μόνον ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πραΰνει τὴν πικρίαν τῶν θλίψεών σας· εἴθε ἡ καλὴ Ἐλισάβετ, ἥτις διὰ τῆς ἀφελείας καὶ τῆς εὐπροσηγορίας της κατέστη προσφιλὴς καὶ εἰς ἡμᾶς τοσοῦτον ὅσον εἰς τοὺς γονεῖς της, νὰ διτελέσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἡ παραμυθία καὶ τὸ ἀγλάϊσμα τῆς ζωῆς σας·

Ποτόσιες

Τέκνα μου, ἐὰν ἡμέραν τινὰ ἐγκαταλείψωμεν τοὺς τόπους τούτους, πρᾶγμα ὅπερ δὲν ἀναμένω πλέον, θὰ συναποφέρωμεν μεθ' ἡμῶν καὶ τὴν ἀνάμνησιν τῆς συγκινητικῆς σας φιλίας· πάντα ὅσα ἐπράξατε ὑπὲρ ἡμῶν θὰ μείνωσιν ἀνεξίτηλα ἐν τῇ μνήμῃ μας· θὰ καταστήσωμεν γνωστὸν εἰς τοὺς ἀμερίμνους κατοίκους τῆς πρωτευούσης, ὅτι εἰς ἀπόστασιν χιλίων λευγῶν ἀπ' αὐτῆς, τουτέστιν εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Σιβηρίας, ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες κάλλιστα γινώσκουσι νὰ συμπάσχωσι μετὰ τῶν δυστυχῶν, καὶ ἐπὶ τῷ ἰδίῳ κινδύνῳ νὰ δεικνύωνται φιλάνθρωποι καὶ ἀγαθοεργοί, τέλος δὲ νὰ ἐργάζωνται τὰς οὐρανίους ἐκεί-

νας ἀρετὰς τὰς ὁποίας οἱ ἐν ταῖς πόλεσι κρίνουσιν ἀναξίας·

Ἡ Ἐλισάβετ ὑπάγει εἴς τι θερμοκήπιον, φαινόμενον ἐν τῷ βάθει τοῦ κήπου, ὅθεν καὶ ἐπανέρχεται μετὰ ῥοδωνιᾶς, ἐξ ἧς προσενεχθείσης εἰς τὴν Μαρίαν δρέπει ἓν ῥόδον.

Ἐλισάβετ

Καλή μου μῆτερ, λάβε τὸ πρῶτον ῥόδον ῥοδωνιᾶς, ἣν κρυφίως ἐκαλλιέργησα διὰ σέ.

Φιλδώρα

Σὲ εὐχαριστῶ τέκνον μου .... Ἀχ! δὲν δύναμαι κάλλιον νὰ συγκρίνω τὴν γλυκεῖαν εὐωδίαν του ἢ μὲ τὴν ἀθωότητα καὶ ἀγνότητα τῆς ψυχῆς σου

Ἐλισάβετ

Ὁ εἰς τὰ ἐδῶ κλίματα ἄγνωστος οὗτος θάμνος ἀνθεῖ κατὰ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους· ἐπομένως θᾶττον ἢ βράδιον καὶ ἄλλα ῥόδα θὰ ἀνοίξωσιν, ὅταν θὰ τὰ δρέπησαι ἐνθυμοῦ τὴν Ἐλισάβετ σου.

Φιλδώρα

Πάντοτε ἀγαπητόν μου τέκνον, πάντοτε. [τὴν περιπτύσσεται] ἀλλὰ βεβαίως σὺ ἡ ἰδία θὰ μοι τὰ προσφέρῃς.

Ἐλισάβετ

Ἐὰν Ἀχ! ἐπὶ μακρὸν χρόνον δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ τῇ προσενέγκω ῥόδα.

Ποστσκις

Λοιπὸν φίλοι, τί κάνετε ἐκεῖ; περιμένετε ἴσως τὴν ἄδειάν μου διὰ νὰ διασκεδάσητε.

'Ανδρέας

Μάλιστα, Κύριε Κόμη.

Ποτόσκις

Τὴν ἔχετε ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας.

Οἱ χωρικοὶ χορεύουσιν.

'Ανδρέας

[Τρέχων] Σᾶς ζητῶ συγγνώμην Κ. Κόμη, διότι ἦλθον νὰ ταράξω τὴν χαρὰν σας· ἀλλ' εἶναι ἔργον φρονήσεως νομίζω νὰ τελειώσῃ ἡ μικρὰ αὐτὴ ἑορτὴ· πρὸ ὀλίγου εἶδον τὸν Στραγανώφ· εἶναι σφόδρα θυμωμένος, καὶ ἐζήτει νὰ παραβιάσῃ τὴν ἐδῶ εἴσοδον· « δὲν ἐνοῶ πῶς δύνανται νὰ διασκεδάζωσιν ἐκεῖ, ἔνθα εὑρίσκομαι εἶπε μετ' ὀργῆς· θὰ γνωρίσω πάντας τοὺς μετασχόντας τῆς ἐνόχου ταύτης διασκεδάσεως, καὶ θὰ τοὺς τιμωρήσω αὐστηρῶς ».

Ποτόσκις

Μὴ φοβεῖσθε τίποτε φίλοι μου, ἀναλαμβάνω νὰ ὁμιλήσω τὸν καλύπτοπτον τοῦτον ἄνθρωπον· ἴσως παραγνωρίζει τὰ δίκαια τῆς φιλανθρωπίας, ἀλλὰ θὰ τὸν δώσω νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τοῦτο εἶναι ὑπέρβασις δικαιοδοσίας, καὶ θὰ τὸν ὑποχρεώσω τοῦ λοιποῦ νὰ περιορίζηται εἰς τὰ διαγεγραμμένα αὐτῷ ὅρια· ἂν ἐνίοτε μεγάλα συμφέροντα ἀναγκάζωσι τοὺς κυριάρχας νὰ παραδεχθῶσι μέτρα δριμύτατα, ὀφείλομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι δυσανασχετοῦντες πράττουσι τοῦτο, καθότι ἀνάγκη τις τοὺς βιάζει, καὶ ὅτι οὐδέποτε διενο-

ήθησαν νὰ ἐπιτρέψωσι τὰς καταπιέσεις παρομοίων ἀνθρώπων, ὅπως ἐπαυξήσωσι τα δεινὰ τῶν ἀτυχῶν ἐξορίστων. Φαιδώρα, σὺ δὲν ἐξῆλθες ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν· ἐλθὲ νὰ συνοδεύσωμεν τοὺς καλοὺς τούτους ἀνθρώπους μέχρι τοῦ χωρίου.

Φαιδώρα

Εὐχαρίστως.

Ἐλισάβετ

[Καθ' ἑαυτὴν] Πόσον καλῶς ὑποβοηθεῖ τὸ σχέδιόν μου.

Φαιδωρα

Δός μοι τὸν βραχίονά σου Ἐλισάβετ.

Ἐλισάβετ

Συγχώρησόν μοι καλή μου μῆτερ· ἐπεθύμουν νὰ μείνω ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Φαιδώρα

Εἶσαι κεκμηκυῖα. δὲν ἔχει οὕτως;

Ἐλισάβετ

Μῆτερ μου.....

Φαιδώρα

Ἔ, μεῖνον· ἡ Μαρία θὰ σὲ ἀντικαταστήσῃ.

(Ἐξέρχονται· οἱ χωρικοὶ ἀπομακρύνονται προπορευομένου τοῦ Κόμητος μετὰ τῆς συζύγου του, τοῦ Ἀνδρέα, καὶ τῆς μαρίας· ἡ πύλη κλείεται ἐκ νέου).

ΣΚΗΝΗ Ι.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

'Ελισαβετ

Μιχαὴλ, ἀγαπᾶς τὴν μητέρα σου τρυφερῶς, καὶ ἠξεύρεις τί δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ ἡ νικὴ στοργὴ, περὶ τοῦ οὐδαμῶς ἀμφιβάλλω· δὲν θὰ ἀπορρίψητε τὴν παράκλησιν, τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς κάμω;

Μιχαὴλ

Οὐχὶ, ἀναμφιβόλως.

'Ελισάβετ

Μοὶ τὸ ὑπόσχεσθε;

Μιχαὴλ

Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι.

'Ελισάβετ

Πρέπει νὰ μὲ συμπαραλάβητε εἰς Τοβόλσκην.

Μιχαὴλ

Εἰς Τοβόλσκην; καὶ θεωρεῖς τοῦτο δυνατὸν Δεσποσύνη;

'Ελισαβέτ

'Απεφάσισα νὰ ὑπάγω εἰς Πετρούπολιν, νὰ ῥιφθῶ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Τζάρου, καὶ νὰ τῷ ζητήσω τὴν χάριν τοῦ πατρός μου.

Μιχαὴλ

Εἰς Πετρούπολιν! δὲν ἠξεύρεις λοιπὸν ὅτι εἶναι τέσσορες χιλιάδες βέρστια μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ;

Ἐλισάβετ

Τὸ ἠξεύρω.

Μιχαὴλ

Χείμαρροι, ποταμοὶ, δάση ἀπέραντα, ἔρημοι, μεσολαβοῦσι, καὶ ἐν γένει παντοῖοι κίνδυνοι μυριάκις ὑπέρτεροι τῶν δυνάμεών σου.

Ἐλισάβετ

Τῶν δυνάμεών σου; οὐδέποτε δύναταί τις νὰ ὑπολογίσῃ τὰς δυνάμεις τέκνου, ζητοῦντος νὰ ἀποδώσῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὕπαρξιν εἰς τοὺς γεννήτοράς του.

Μιχαὴλ

Ὦ, παραιτηθῆτε ἐκ τοῦ γενναίου τούτου σκοποῦ.

Ἐλισάβετ

Μιχαὴλ, σεῖς ὅστις ἐπὶ δεκατέσσαρα ἔτη ἐζητεῖτε τὸ μέσον τοῦ νὰ ἐπανίδητε τὴν μητέρα σας χωρὶς νὰ ἔχητε ἐλπίδα περὶ βελτιώσεως τῆς τύχης της, ἀλλὰ μόνον ὅπως τὴν περιπτυχθῆτε καὶ διέλθητε δύο ἡμέρας μετ' αὐτῆς, τί ἠθέλετε ἀπαντήσει εἰς ὅσους ἤθελον τολμήσει νὰ σᾶς κατηγορήσωσι διὰ τοῦτο; ἢ νομίζεις ὅτι ἡ ἰδέα μου εἶναι νέα; τῇ ἀληθείᾳ δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω ἀκριβῶς πότε τὴν συνέλαβον, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι χρονολογεῖται ἀφ' ὅτου καὶ ἡ ζωή μου ἐπομένως εἶναι ἡ πρώτη τῶν ἰδεῶν μου καὶ οὐδέποτε μὲ ἐγκατέλειπεν αὕτη, κοιμῶμαι δὲ καὶ ἐξυπνῶ μετ' αὐτῆς· αὕτη μοὶ ἐνέπνευσε θάρρος εἰς τὸ νὰ παραδοθῶ εἰς ἀσκήσεις κοπώδεις, νὰ περιφρονῶ τοὺς μόχθους, καὶ μοι ἔδωκε τὴν ἰσχὺν

νὰ τοὺς ὑπομένω· ταύτης ἕνεκα εἰμὶ πρόθυμος νὰ ἀψηφήσω τὴν δυστυχίαν, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον μάλιστα· τέλος αὕτη μόνη θὰ μὲ κάμῃ νὰ ἀπειθήσω εἰς τοὺς γονεῖς μου, τοὺς ὁποίους λατρεύω, ἐὰν ἤθελον μὲ ἀπαγορεύσει τὴν ἀναχώρησίν μου.

Μιχαὴλ

Ἄχ! Δεσποσύνη, δύνασθε νὰ συγκρίνητε τοὺς μικρούς μου ἀγῶνας μὲ αὐτὸν τὸν ὁποῖον προτίθεσθε νὰ ἐπιχειρήσητε; τὸ ἐπάγγελμα εἰς ὃ ἐπεδόθην, ἡ θέσις μου ὡς ἀνδρὸς, ἡ τάξις εἰς ἣν ἀνήκω, τὰ πάντα μὲ ηὐνόουν· μοὶ ἤρκεσε νὰ ἐπιμείνω ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ νὰ ἔλθω εἰς Δαΐμκαν, καὶ νὰ καραδοκῶ τὴν εὐκαιρίαν· ἄλλωστε οὐδένα διέτρεχον κίνδυνον ἐνῷ σεῖς, νέα ὡραία καὶ ἄνευ προστασίας, θὰ διατρέξητε τοὺς μεγαλειτέρους κινδύνους· ὑποθέτων ὅτι δυνατὸν νὰ μὲ συνοδεύσητε μέχρι Τοβόλσκης, σᾶς λέγω ὅτι οὐδὲ τὸ τέταρτον τῆς ὁδοιπορίας θὰ διανύσητε· ἀλλὰ τίς παρακαλῶ θὰ σᾶς προστατεύσῃ εἰς τὴν περαιτέρω ὀκτάμηνον ὁδοιπορίαν κατὰ τῆς δριμύτητος τοῦ κλίματος τούτου;

Ελισάβετ

(Μετ' ἐνθουσιασμοῦ) Ὁ Θεός.

Μιχαὴλ

Καὶ κατὰ τοῦ καμάτου, τῆς κακουχίας καὶ τῆς κακοβουλίας τῶν ἀνθρώπων;

Ἐλισάβετ

Πάντοτε ὁ Θεός. Γνωρίζω ὅτι ἡ ἐπιχείρησίς μου

εἶναι τολμηρὰ, ἀλλὰ θέλησις σταθερὰ, γενναιότης ἀδάμαστος, καὶ ἐμπιστοσύνη ἀπεριόριστος εἰς τὴν εὐμένειαν τοῦ οὐρανοῦ, θὰ καταβάλωσιν ὅλα τὰ προσκόμματα.

Μιχαὴλ

Ἀλλ' ἀγνοεῖτε τὴν γλῶσσαν τῶν ἡμιβαρβάρων τούτων λαῶν.

Ἐλισάβετ

Ἡ συμπάθεια, πιστεύω, εἰς οὐδένα λαὸν τῆς ὑφηλίου εἶναι ἄγνωστος· ὅλοι, ὡς μοὶ εἶπον, θεωροῦσι καθῆκον των τὸ νὰ προσενέγκωσι φιλοξενίαν εἰς τοὺς ἀτυχεῖς· εἰμὶ ἡ θυγάτηρ ἑνὸς ἐξορίστου, θὰ τοῖς λέγω· ἂν οἱ ἄνδρες δειχθῶσιν ἀσυμπαθεῖς, βεβαίως οὐχὶ καὶ αἱ γυναῖκες· ἂν δὲν θὰ ἐννοῶσι τὴν γλῶσσάν μου θὰ ἐννοῶσι τὰ δάκρυά μου· φίλε μου, σᾶς ζητῶ τὴν χάριν ταύτην, μὴ ἀντιταχθῆτε εἰς τὴν ἀπόφασίν μου, ἥτις εἶναι ἀκλόνητος, καὶ θὰ τὴν ἐκτελέσω.

Μιχαὴλ

Δεσποσύνη;

Ἐλισάβετ

Ἂν μὲ ἀρνηθῆτε τὴν εὐμένειαν τὴν ὁποίαν σᾶς ζητῶ . . .

Μιχαὴλ

Τότε!

Ἐλισάβετ

Θὰ ἀναχωρήσω μόνη μου.

Μιχαὴλ

Μόνη!

Ελισαβετ

Ναὶ μόνη.

Μιχαήλ

Τότε λοιπὸν δύνασθε ν βασισθῆτε εἰς ἐμέ.

Ἐλισαβετ

Ἄ, σᾶς εὐχαριστῶ· εἰς σᾶς θὰ ὀφείλω τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν γονέων μου· δὲν θὰ ἀναχωρήσητε μετὰ δύο ἡμέρας;

Μιχαήλ

Μάλιστα Δεσποσύνη

Ἐλισαβετ

Πολὺ καλά· ἐπανέλαβε μεθαύριον, καὶ θὰ μὲ εὕρητε ἑτοίμην νὰ σᾶς ἀκολουθήσω· ἄφετέ με τώρα μόνην.

Μιχαήλ

Ἐπιστρέφω παρὰ τῷ Στραγανώφ.

(Συγκεκινημένος καὶ ἔνθαμβος ὁ Μιχαὴλ, ἀπομακρύνεται χαιρετῶν τὴν Ἐλισάβετ μετὰ σεβασμοῦ).

ΣΚΗΝΗ ΙΑ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (Μόνη)

Ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐπωφεληθῶ στιγμὰς τινὰς ἐξ ὅσων· μὲ ὑπολείπονται ἐκ τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς μου, ἵνα γράψω πρὸς τὴν μητέρα μου· διότι οὐδέποτε θὰ δυνηθῶ νὰ ἀνθέξω ὅπως τὴν

ποχαιρετήσω διὰ ζώσης. Φεῦ! εἶναι ἀδύνατον
ὰ προΐδῃ τὸ τραῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ τῇ κατενέγκῃ
μονογενὴς καὶ πρόσφιλὴς θυγάτηρ της! θα μὲ
εμφθῇ ἀναμφιβόλως.... Ἐλισάβετ.... μακρὰν
ου πᾶσα ἀδυναμία... ἡ κυριότης τῶν γονέων,
άντοτε σεβαστὴ, δὲν ἐκτείνεται τοσοῦτον ὥστε
ὰ ἐμποδίσῃ τὰ τέκνα των ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν
κείνου, τὰς ὁποίας ὑπαγορεύει ἡ ἀρετή. Ἐλισά-
ετ.... ἄκουε μόνον τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος,
αὶ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς γενναιοψυχίας σου.

Κάθηται καὶ γράφει· ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὑψοῖ τὸ βλέμμα
ρὸς τὸν οὐρανὸν, κλίνει τὴν κεφαλὴν, καὶ σφογγίζει ἀδιαλεί-
τως τὰ δάκρυά της.

ΣΚΗΝΗ ΙΒ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΠΟΤΟΣΚΙΣ

Ποτόσκις

[Εἰσερχόμενος διὰ τῆς ἐν τῷ βάθει πύλης, χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσῃ ἡ θυγάτηρ του].

Ἐὰν ὁ κακεντρεχὴς Στραγανὼφ ὠφελούμενος
τῆς ἀπουσίας ἡμῶν εἰσέδυσεν ἐνταῦθα, ἰδοὺ
ὼ ἦλθον ὅπως καθησυχάσω τὴν Ἐλισάβετ...
ὶ αὐτὴ γράφει.

Ἐλισάβετ

(Γράφουσα) «Ὁ διακαέστερος πόθος τῆς Ἐλισά-
ετ σου εἶναι νὰ σὲ ἐπανίδῃ εὐτυχὴ ἢ ν' ἀποθάνῃ».

Ποτόσκις

Σφογγίζει τὰ δάκρυά της.... τί σημαίνει τοῦτο;

Ἐλισάβετ

Ἂς ἐπαναλάβω τὴν ἀνάγνωσιν· [ἀναγινώσκει].
« Καλή μου μῆτερ, ἆρά γε θὰ μὲ συγχωρήσῃς
« διότι αὐτεξουσίως ἠθέλησα νὰ διαθέσω ἐμαυ-
« τὴν; ἀπὸ τῆς γεννήσεώς μου οὐδεμία ἡμέρα
« παρῆλθε χωρὶς νὰ μὴ μὲ κάμητε νέαν εὐεργεσίαν
« εἰς ταύτας ἀνταπεκρίθην διὰ μόνης τῆς εὐγνω-
« μοσύνης καὶ τῆς πρὸς τοὺς γονεῖς ὀφειλομένης
« ἀγάπης· ἀλλὰ πρὸς τί ἡ εὐγνωμοσύνη μου
« ὅταν ἦναι ἀνωφελὴς; τίνα ἀξίαν ἔχει ἡ ἀγάπη
« μου, ὅταν αὕτη περιορίζηται εἰς ἀνωφελεῖς
« ἐνδείξεις; συγχώρησόν με διὰ τὴν τόλμην μου·
« ἠθέλησα νὰ πράξω ἅπαξ ἐπὶ ζωῆς μου ὑπὲρ
« σοῦ, ὅ,τι σὺ καθ' ἑκάστην ἔπραττες ὑπὲρ ἐμοῦ.
« Ὅταν θὰ σοὶ ἀναγνώσωσι τὴν ἐπιστολὴν ταύ-
« την, ἡ Ἐλισάβετ σου θὰ εὑρίσκηται μακρὰν
« τῆς Σαΐμκας ».

Ποτόσκις

[Προχωρῶν] τί ἀκούω;

Ἐλισάβετ

Πάτερ μου!....

Ποτόσκις

Ποῖος εἶναι ὁ σκοπός σου;

Ἐλισάβετ

Νὰ ἐπανίδῃς τὴν γενέθλιον γῆν.

Ποτόσκις

Καὶ νομίζεις ὅτι δύνασαι νὰ κατορθώσῃς τοῦτο;

'Ελισάβετ

Εἶσθε ἀτυχὴς, ὁ δὲ Θεὸς μὲ καλεῖ νὰ σπεύσω εἰς ἀντίληψίν σας.

Ποτόσκις

Διανοεῖσαι λοιπὸν νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃς;

'Ελισάβετ

Διὰ νὰ ἐπανέλθω μετ' οὐ πολύ.

Ποτόσκις

Μὴ ἔλπιζε νὰ συγκατανεύσω εἰς τοῦτο.

'Ελισάβετ

Σὲ ἐξορκίζω, πάτερ μου, μὴ ἀπόῤῥιπτε τοὺς πόθους μου· ἐὰν ἐγνώριζες ἀπὸ πόσου χρόνου τρέφω τὴν παρήγορον ταύτην ἐλπίδα.. ἅμα ἡ ἡλικία μου μοὶ ἐπέτρεψε νὰ αἰσθανθῶ τὴν συμφοράν σας, ἀπεφάσισα νὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἐξ αὐτῆς ποσάκις βλέπουσα τὰς θλίψεις σας, ἄφωνος κατεβιβρωσκόμην ὑπὸ τῆς λύπης, ἤ τις θὰ μὲ κατέβαλεν, ἂν μυστηριώδης τις φωνὴ δὲν ἐνίσχυε τὸ θάῤῥος μου λέγουσά μοι· « σὺ, σὺ θὰ τοῖς ἀποδώσῃς τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἐλευθερίαν καὶ τὰ ἀγαθά των »· Εὐσπλαγχνίσθητί μοι πάτερ, καὶ μὴ ζήτει νὰ καταστρέψῃς τὴν γλυκεῖαν ταύτην ἐλπίδα, διότι τότε μὲ φονεύεις·

Ποτόσκις

Προσφιλές μου τέκνον! θαυμάζω τὴν γενναιοψυχίαν σου, ἀλλ' ἡ ἐπιχείρησίς σου αὕτη εἶναι ἀδύνατος.

'Ελισάβετ

'Αδύνατος λέγεις; οὐχι, δὲν εἶναι ἀδύνατος ἡ

καρδία μου σᾶς ἐγγυᾶται περὶ τούτου, θὰ εὕρῃ μέσα πρὸς ἐπικράτησιν τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐκφράσεις ὑπὲρ τῆς ἐλπιζομένης ἐπιτυχίας· δὲν φοβοῦμαι οὔτε τοὺς κίνδυνους, οὔτε τὰ πρισκόμματα, οὔτε τὰς περιφρονήσεις, οὔτε τὴν αὐλήν, οὔτε τοὺς βασιλεῖς, ἀλλὰ μόνον τὴν ἄρνησίν σου.

Ποτόσκις

Ἐλισάβετ, ἡ ὑψηλὴ αὕτη ἰδέα εἶναι ἀξία τοῦ γένους σου, ἀλλὰ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν δύναμαι νὰ συγκατανεύσω εἰς τὴν αἴτησίν σου

Ἐλισάβετ

Πρὸς τί λοιπὸν κατὰ τὰς μακρὰς ἐκδρομὰς, ἐν αἷς ἐδοκίμασα τὰς σωματικὰς μου δυνάμεις, τοσαύτα μοὶ ἀφηγήθης περὶ εὐγενῶν καὶ γενναίων πράξεων; διατὶ ὤθησας τὴν καρδίαν μου εἰς τὸν ἡρωϊσμὸν, ἐὰν ἔμελλες ἡμέραν τινὰ νὰ περιστείλῃς τὴν ὁρμήν της; ὑπάρχει ἄλλο μέσον, εἰπέ μοι πρὸς Θεοῦ, δι' οὗ νὰ ἀπαλλαχθῇς ἐκ τῆς ἐξορίας, καὶ ν' ἀναζωογονηθῇ ἡ σβεννυμένη ζωὴ τῆς μητρός μου; ἀπὸ δεκαὲξ ἐτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων μαραίνεσθε ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, ποῖος φίλος ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισίν σας; καὶ ἂν εὑρίσκετό τις θὰ ἐτόλμα ἆρά γε νὰ ὁμιλήσῃ ὡς ἐγὼ; θὰ εἶχε τὴν ἰδικήν μου καρδίαν καὶ τὰς πυρπόλους ἐκφράσεις μου; οὐχὶ ἀναμφιβόλως Ἄχ! ἄφες με νὰ πιστεύω ὅτι ὁ οὐρανὸς εἰς τὴν κόρην σου μόνον παρέσχε τὴν ἰσχὺν τοῦ νὰ σὲ ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν εὐτυχίαν, καὶ δὲν σὲ ἀντιτάσσει εἰς τὴν ἱερὰν ἀποστολὴν, τὴν ὁποίαν ἠξίωσε νὰ μοὶ ἐμπιστευθῇ

Ποτόσκις

αὶ ἡ Φαιδώρα; τί νὰ τὴν εἴπω, ὅταν θὰ ζητή-
τὴν κόρην της; ὅταν ἐξέλθῃ πρὸς ἀναζήτησίν
εἰς τὰ δάση καὶ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης; ἀ-
ὰν αὐτὴν ἐν τῇ θλίψει της, θὰ τὴν ἀκολου-
ω πανταχοῦ κλαίων, καὶ καλῶν ἐξ ὀνόμα-
τὸ τέκνον μας, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἀποκριθῇ
ον εἰς τὴν φωνήν μας.

Ἐλισάβετ

θὰ μείνῃς παρ' αὐτῇ ὅπως τὴν παραμυθῇς καὶ
έποτε θὰ τὴν ἐγκαταλίπῃς ὁμιλῶν πρὸς αὐ-
περὶ μέλλοντος αἰσιωτέρου· οὕτω θὰ παρέλ-
τιν αἱ ἡμέραι μέχρις οὗ ἡ Ἐλισάβετ μεθ' ὑ-
ηφανίας ἔλθῃ νὰ καταθέσῃ εἰς τοὺς πόδας σις
διαταγὴν τῆς ἐλευθερώσεως, καὶ λάβῃ διὰ
περιπτύξεών σας τὴν γλυκυτέραν ἀμοιβὴν
γενναιοφροσύνης της.

Ποτόσκις

Συγκεκινημένος] Κόρη καταπληκτική!

Ἐλισάβετ

οιπὸν μὲ δίδεις τὴν συγκατάνευσίν σου;

Ποτόσκις

λὲν δύναμαι παρὰ νὰ σὲ θαυμάσω, καὶ νὰ σὲ
αβρέξω διὰ τῶν δακρύων μου. (μετὰ μικρὰν
πὴν) Σύγγνωθι, Ἐλισάβετ, δὲν δύναμαι νὰ
ἐπιτρέψω τοιαύτην τῶν ἀρετῶν σου ἐξάσκη-
.... οὐχὶ, οὐδέποτε θὰ συγκατανεύσω νὰ ἐκ-
ῇ ἡ κόρη μου οὕτω πως.

'Ελισάβετ

Τί τρομακτικὸν εὑρίσκετε ἐν τῇ ἐπιχειρή
ταύτῃ; τὸ μὲν δυσχείμερον τοῦ κλίματος τούτου
ἐξωκείλωσε μὲ τὰς δριμύτητας τοῦ χειμῶνος,
δὲ ἐκδρομαί μας εἰς τὰς χέρσους ταύτας γα
μὲ τὰς κακουχίας μακρᾶς ὁδοιπορίας.

Ποτόσκις

'Η νεαρά σου ἡλικία....

'Ελισάβετ

'Αντὶ νὰ μὲ βλάψῃ, θὰ ἦναι τὸ στήριγμά μ
οἱ ἄνθρωποι συμπαθοῦσι πρὸς τὸ φύσει ἀδύ
τον μέρος.

Ποτόσκις

'Η πενία....

'Ελισάβετ

Δὲν θὰ μὲ ἐξευτελίσῃ ποσῶς· ἔνδοξοι ἄνδ
καταπεσόντες ἐκ τοῦ μεγαλείου αὐτῶν, δὲν ἐπ
καλέσθησαν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ πλησίον;
τυχεστέρα ὡς πρὸς τοῦτο, θὰ τὴν ἐπικαλεσ
θερμότατα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ πατρός μου
Δός μοι τὴν συγκατάνευσίν σου.

Ποτόσκις

Οὐδέποτε.

'Ελισάβετ

Συλλογίσθητι ὅτι δὲν θὰ μοι παρουσιασ
πλέον ἴσως ἡ εὐκαιρία τοῦ νὰ ἐπιχειρήσω τὸ σ
τήριον τοῦτο ταξείδιον.

Ποτόσκις

Καὶ τί με τοῦτο;

'Ελισάβετ

'Ο ταχυδρόμος οὗτος ἀναχωρεῖ μετὰ δύο ἡμέρας, θὰ τὸν συνοδεύσω δὲ μέχρι Τοβόλσκης· σᾶς καθικετεύω!... [γονυπετεῖ περιπτύσσουσα τὰ γόνατα τοῦ πατρός της].

Ποτόσκις

Οὐχὶ, οὐχὶ, 'Ελισάβετ, μὴ ἔλπιζε... ζητοῦσα τὴν συγκατάνευσίν μου εἰς τοῦτο, ζητεῖς τι ὑπέρτερον τῆς ζωῆς μου.

Φαιδώρα

[Ἐκ τοῦ βάθους τοῦ θεάτρου] Στανίσλαε;

Ποτόσκις

'Ιδοὺ ἡ μήτηρ σου, ὑπάγω πρὸς προϋπάντησίν της, διὰ νὰ σοὶ δώσω καιρὸν ὅπως συνέλθῃς· ἀδύνατον εἶναι νὰ τῇ ἀποκρύψωμεν ὁλοτελῶς τὴν συγκίνησιν ἣν παρήγαγεν ἡμῖν ἡ σκηνὴ αὕτη· κατ' ἐξοχὴν προσπάθησον νὰ ἀποκρύψῃς ἀπ' αὐτῆς τὸ γεγονὸς τοῦ ὅτι πρὸς στιγμὴν σοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ ἀποχωρισθῇς ἀφ ὑμῶν.

ΣΚΗΝΗ ΙΓ.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

'Ελισάβετ

'Η θυσία αὕτη εἶναι φρικώδης, τὸ ἠξεύρω, ἀλλ' ἡ εὐδαιμονία τῶν γονέων μου τὴν ἀπαιτεῖ· αὔριον θὰ ἐντείνω τὰς ἱκεσίας μου, καὶ ἐλπίζω νὰ κατορθώσω τὸ πᾶν.

Μιχαὴλ

[Εἰσελθὼν μεθ' ὁρμῆς] Δεσποσύνη, ἔδραμον νὰ σοὶ φέρω νέαν καὶ θλιβερὰν ἀγγελίαν.

Ἐλισάβετ

Τί εἶναι, Μιχαήλ; μὲ τρομάζεις.

Μιχαὴλ

Ὁ ἐπάρατος Στραγανὼφ ὑποπτευόμενος μήπως ὁ Κόμης μὲ μεταχειρισθῇ διὰ νὰ ἀπευθύνῃ παράπονα εἰς τὸν διοικητὴν τῆς Τοβόλσκης, μὲ διέταξε ν' ἀναχωρήσω ἐντὸς μιᾶς ὥρας.

Ἐλισάβετ

Ἐντὸς μιᾶς ὥρας; ὦ οὐρανέ!

Μιχαὴλ

Μοὶ ἀπηγόρευσε δὲ ὑπὸ ποινὴν αὐστηροτάτην τὸ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν κατοικίαν σας, ἀλλ' ἐγὼ περιφρονῶ τὰς ἀπειλάς του, διότι ὑπεσχέθην νὰ σᾶς χρησιμεύσω· ἄλλως, ἠδυνάμην νὰ ἀπομακρυνθῶ χωρὶς νὰ περιπτυχθῶ τὴν μητέρα μου;

Ἐλισάβετ

(Κατατεταραγμένη) ἐντὸς μιᾶς ὥρας!.... τί μέλλει γενέσθαι; .... ἔρχονται ..... μὴ σὲ ἴδωσι Μιχαὴλ .... ἀπομακρύνθητι ὀλίγον· θὰ προσπαθήσω νὰ σὲ ἀνταμώσω.

Μιχαὴλ

Πρὸ πάντων μὴ βραδύνητε· συμπαραλάβετε δὲ μεθ' ἡμῶν τὴν μητέρα μου, ὅπως τὴν ἴδω ἄλλην μίαν φοράν.

[Γίνεται ἀφανής]

ΣΚΗΝΗ ΙΔ.

ΜΑΡΙΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΟΤΟΣΚΙΣ ΚΑΙ ΦΑΙΔΩΡΑ

Φαιδωρα

Πῶς ἔχεις τέκνον μου;

Ἐλισάβετ

Ἀρκετὰ καλὰ, καλή μου μῆτερ.

Φαιδώρα

Μὲ ἀπατᾷς, διότι ἡ φωνή σου εἶναι μεταβεβλημένη· δὲν θὰ τὸ ὁμολογήσῃς, ἀλλὰ καταλαμβάνω ὅτι εἶσαι τεταραγμένη· βλέπεις Στανίσλαε, ὅτι αἱ μακραὶ ἐκεῖναι ἐκδρομαὶ καταπονοῦσι τὴν Ἐλισάβετ μας· ὑποθέτει, φαίνεται, ὅτι ἔχει τὰς ἰδίας μὲ σὲ δυνάμεις· ἀνάγκη πᾶσα νὰ μὲ ὑποσχεθῇς ὅτι δὲν θὰ τὴν συμπαραλαμβάνῃς τόσον συχνάκις εἰς τὰς ἐκδρομὰς, καὶ ὅτι θὰ περιορίσῃς τὸ κυνήγιόν σου μέχρι τῶν πέριξ τῆς λίμνης.

Ποτόσκις

Σοὶ τὸ ὑπόσχομαι.

Ἐλισάβετ

(Καθ' ἑαυτὴν) Δυστυχὴς μῆτερ! ἐὰν ἐγνώριζε...

Φαιδώρα

Μαρία!

Μαρία

Κυρία Κόμησσα!

Φαιδώρα

Κλεῖσον τὰς πύλας, καὶ δός μοι τὰς κλεῖδας· ἐὰν ἐπέλθῃ εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ κακοβούλου ἐ-

κείνου ἐπιθεωρητοῦ νὰ μᾶς κατασκοπεύσῃ, τοὐλάχιστον νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς κατοικίας μας.

Μαρία

Ἡ κυρία Κόμησσα ἔχει δίκαιον· ἡ ἐλαχίστη ἐλευθερία ἣν ἀπολαύει τις ἐδῶ εἶναι, τὸ νὰ δύνηται ἀνέτως ἐν τῇ οἰκίᾳ του νὰ οἰκτείρῃ τὴν εἱμαρμένην του, νὰ στενάζῃ διὰ τὰς συμφοράς του, καὶ νὰ καταρᾶται τὸν πρωτουργὸν τούτων.

Ποτόσκις

Ἂς μὴ καταρώμεθα οὐδένα Μαρια.

Μαρία

[Κλείει τὰς πύλας] Ἰδοὺ αἱ κλεῖδες Κυρία.

Ποτόσκις

Δὸς αὐτὰς, Μαρία. [τὰς λαμβάνει καὶ εἰσέρχεται]

ΣΚΗΝΗ ΙΞ.

ΜΑΡΙΑ ΦΑΙΔΩΡΑ ΚΑΙ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

Φαιδώρα

Ἔχομεν ἀνάγκην ἀναπαύσεως· ἂς ὑπάγωμεν.

Ελισάβετ

(Καθ' ἑαυτὴν) Ἂς ἐπωφεληθῶμεν τῆς περιστάσεως. (πρὸς τὴν μητέρα της) Ἐπίτρεψόν μοι κατὰ πρῶτον, μῆτερ μου, νὰ σοὶ ὑπενθυμίσω τὴν φιλόστοργον ὑποχρέωσιν ἣν ἀνέλαβες· αὔριον περὶ τὸ λυκαυγὲς εἰσέρχομαι εἰς τὸ δέκατον ἕβδομονέτος, τὴν δὲ εὐτυχῆ ταύτην ἡμέραν διὰ τὴν κόρην σου οὐδέποτε ἄφησας νὰ παρέλθῃ χωρὶς

ὶ τὴν εὐλογήσῃς καὶ νὰ τὴν χαρίσῃς δῶρόν τι.

Φαιδώρα

Ἄ! προσφιλές μου τέκνον! ἐξ ὅτου ἡ γέννησίς σου ἐξεπλήρωσε τοὺς πόθους μου, οὐδεμία ἐρῆλθεν ἡμέρα χωρὶς νὰ σὲ εὐλογήσω ἐξ ὅλης ου καρδίας· τί λοιπὸν ἐπιθυμεῖς;

Ἐλισάβετ

(Μετὰ χάριτος.) Ὁ σταυρὸς οὗτος, ὃν σᾶς ἐδώησεν ἡ μῆτηρ σας, καὶ τὸν ὁποῖον οὐδέποτε ἐγατέλιπες, μοὶ ἦναι βεβαίως πολύτιμον δῶρον.

Φαιδώρα

Σοὶ τὸν δωρῶ, τέκνον μου· μὴ ἀποχωρισθῇς μως ποτὲ ἀπ' αὐτοῦ, λατρευομένου καθ' ἅπαν τὸ ῦρὺ τοῦτο κράτος τοσοῦτον, ὥστε καὶ κακοῦρ-οι καθ' ἡ ν στιγμὴν ἔμελλον νὰ διαπράξωσι γκλημα, ἀπηρνήθησαν τὸν σκοπόν των ἅμα εἶον τὸν σταυρὸν· εἴθε, ἐὰν ποτε ἐγκαταλείπεσο ἐς ἑαυτὴν μόνην, νὰ σὲ προστατεύῃ κατὰ τῶν υμφορῶν, ἃς καθ' ὑπερβολὴν φοβοῦμαι! (Ἡ Ἐλισάβετ γονυπετεῖ πρὸ τῆς μητρός της, ἥτις τῇ προσαρτᾷ τὴν ἅλυσον τοῦ σταυροῦ) Θεέ μου! πίβλεψον ἐπὶ τῆς οἰκογενείας ἑνὸς ἀτυχοῦς ἐορίστου· ἀξίωσον νὰ κινήσῃς εἰς οἶκτον ὑπὲρ ἡμῶν τὸν ἐξαπατηθέντα κυριάρχην! ἀλλὰ πρὸ άντων, ὦ Θεέ μου! ἐὰν κατεδικάσθημεν νὰ ἀποάνωμεν ἐν τῇ ἐρήμῳ αὐτῇ, μὴ ἐγκαταλίπῃς τὴν προσφιλῆ ἡμῶν κόρην! ἀξίωσον νὰ ἐπισφραγίσῃς ἐκ τοῦ ὕψους τῶν οὐρανῶν τὴν ἐκπλήρωσιν ῶν φιλοστόργων εὐχῶν μου καὶ τὴν μητρικήν ου εὐλογίαν. (Ἡ Ἐλισάβετ ἐγείρεται, ἀσπάζε-

ται τὸν σταυρὸν, καὶ ῥίπτεται περιχα
εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός της)

Φαιδώρα

Ἐλισάβετ, σχεδὸν παντοτε ἀπουσιάζεις, αἰ
ον βεβαίως δὲν θὰ ἐξέλθῃς τῆς οἰκίας.

Ἐλισάβετ

Αὔριον (καθ' ἑαυτὴν) Φεῦ!

Φαιδώρα

Ἐπιθυμῶ νὰ μοὶ χαρίσῃς ὁλόκληρον τὴν
ριον· καταλμβάνεις κόρη μου; δὲν θὰ ἐξέλθῃ

Ἐλισάβετ

Οὐχί..... Οὐχί.... μῆτέρ μου. (Ἡ Φαιδ
καὶ ἡ Ἐλισάβετ εἰσέρχονται)

ΣΚΗΝΗ ΙΣΤ.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΙΧΑΗΛ

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσέρχονται κρούουσιν ἔξωθεν ελαφρῶ

Μαρία

Τίς κτυπᾷ;

Μιχαὴλ

(Ἔξωθεν) Ἐγώ.

Μαρία

Εἶναι ὁ υἱός μου.... ἀλλ' αἱ πύλαι εἶναι κλ
σταί.... ἀδύνατον νὰ σὲ δεχθῶ.

Μιχαὴλ

Ἀνάγκη νὰ σᾶς ὁμιλήσω.

Μαρία

Πλησίασον εἰς αὐτὸ τὸ παράθυρον.

Μιχαήλ

[Ἐπὶ τοῦ παραθύρου] Ἦλθον νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω μῆτέρ μου.

Μαρία

Τί;

Μιχαὴλ

Καὶ νὰ ζητήσω τὴν γενναίαν Ἐλισάβετ.

Μαρία

Τί θέλεις νὰ εἴπῃς;

Μιχαὴλ

Ταχέως εἰδοποίησον αὐτὴν μῆτέρ μου· ἂν ἀργοπορήσῃ ἀνάγκη ν' ἀναχωρήσω ἄνευ αὐτῆς.

Μαρία

Δὲν σὲ ἐννοῶ.

ΣΚΗΝΗ ΙΖ.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

Ἐλισάβετ

(Ἐξελθοῦσα ἀκροποδητεί) Σιωπή.

Μιχαὴλ

Ἰδοὺ αὕτη· σπεῦσον Δεσποσύνη.

Μαρία

Ποῦ λοιπὸν ὑπάγετε;

Ἐλισάβετ

(Καθ' ἑαυτὴν) Ἂς τῇ κρύψωμεν μέρος τῆς ἀληθείας (δυνατά) εἰς Τοβόλσκσην μετὰ τοῦ υἱοῦ σου.

Μαρία

(Μετὰ θαυμασμοῦ) Εἰς Τοβόλ.....!

Ἐλισάβετ

Σιωπή! ἐνδεχόμενον νὰ σὲ ἀκούσῃ ἡ μήτηρ μου.

Μαρια

Πῶς λοιπόν! ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν γονέων σας;

Ἐλισάβετ

Τὸ εἶπον εἰς τὸν πατέρα μου.

Μαρια

Καὶ συγκατένευσεν εἰς τοῦτο;

Ἐλισάβετ

Τοῦτο εἶναι τὸ μόνον μέσον δι' οὗ θὰ ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐξορίας, ἄλλην δὲ εὐκαιρίαν καταλληλοτέραν τῆς παρούσης δὲν εὗρον· ὁ Μιχαὴλ δὲν θὰ μὲ ἀφήσῃ· θὰ μὲ συνοδεύσῃ ἐπίσης καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ· οὕτω λοιπὸν ἡ καλὴ αὕτη πρᾶξις θὰ ὀφείληται ἐξ ἡμισείας εἰς σέ· ἄνευ σοῦ, ἄνευ τοῦ υἱοῦ σου, δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ τὴν ἐπιχειρήσω· θὰ ἦσαι ἀρκούντως εὐτυχὴς καὶ ὑπερήφανος ἡμέραν τινά, διότι συνετέλεσας εἰς τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ κυρίου σου.

Μαρία

Πῶς! νομίζετε ὅ'τι.....

Ἐλισάβετ

Βεβαίως.

Μαρία

Τέλος πάντων...

Μιχαὴλ

Ταχέως Δεσποσύνη.. οὐδὲ στιγμὴν ἔχομεν διαθέσιμον.

Μαρία

Ἄχ, Θεέ μου! εἶμαι τόσον τεταραγμένη...

Ἐλισάβετ

(Λαμβάνει δερμάτινον σάκκον ἐκ τῆς κλίμακος). Ἰδοὺ τὸ ὁδοιπορικόν μου ἔνδυμα, δὸς αὐτὸ τῷ Μιχαὴλ. [ἐνῷ ἡ Μαρία δίδει τὸν σάκκον τῷ υἱῷ της, ἡ Ἐλισάβετ γονυπετεῖ ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας]. Ὦ οὐρανὲ, τὸ βλέπεις! ὑπακούω εἰς ἀνάγκην ἐπιτακτικὴν· συγχώρρσόν με μῆτερ! ἔργον εὐσεβὲς ἐμπνευσθὲν ὑπὸ τοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς φίλτρου! Θεέ μου! εὐόδωσον τὸ ταξείδιόν μου! ἐπαγρύπνει ἐπὶ τῶν γονέων μου, καὶ διαφύλαξον αὐτούς (σφογγίζει τὰ δάκρυά της καὶ ἐγείρεται ἐκ νέου).

Μαρία

Ἐ! Δεσποσύνη αἱ πύλαι εἶναι κεκλεισμέναι·

Μιχαὴλ

Τὸ παράθυρον τοῦτο δὲν εἶναι ὑψηλὸν....

Ἐλισάβετ

Θὰ τὸ πηδήσω εὐκόλως.

Μαρία

Τί! θέλετε νὰ...

Ἐλισάβετ

Ἀνάγκη, Μαρία, ἀνάγκη· περιποιοῦ τὴν μητέρα μου.

Μαρία

Ἠξεύρεις τὴν καρδίαν μου.

Μιχαὴλ

Ὑγίαινε, καλή μου μῆτερ.

Μαρία

Ὑγίαινε υἱέ μου· σοὶ συνιστῶ τὴν Ἐλισάβετ.

Ἐλισάβετ

Μετ' οὐ πολὺ πάλιν θὰ συναντηθῶμεν.

Μαρία

Τὸ ἐλπίζω.... ἀνάγκη νὰ τὸ ἐλπίσω.

Ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῆς Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ ἀναβαίνει ἐπὶ τραπέζης τινὸς, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐπὶ τοῦ παραθύρου. Ἡ αὐλαία πίπτει πρὶν ἡ Ἐλισάβετ γείνῃ ἀφανής.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

ΠΡΑΞΙΣ Β.

Τὸ θέατρον παριστάνει τοποθεσίαν ἀγρίαν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Κάμα, ὅστις διαῤῥέει γεωμετρικῶς τὴν σκηνήν· πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐν τῷ δευτέρῳ διαγράμματι καλύβη πενιχρά· ὀλίγον πρὸ τῆς καλύβης φαίνεται σανὶς εὐμεγέθης ἐν εἴδει λίθου ἐπιτυμβίου, ἐν τῷ ἄκρῳ δὲ αὐτῆς σταυρὸς δεικνύων τὸ μνῆμα τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰβὰν· ἐν τῷ βάθει πρὸς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ διακρίνονται τὰ ὄρη Πόγια, ὧν ἡ ἄλυσος χωρίζει τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τὴν Ἀσίαν· τὰ μόνα δένδρα, ἅτινα φαίνονται εἶναι σημύδαι καὶ ἐλάται· ἡ χιὼν καλύπτει τό πᾶν· τό ἔδαφος ἀπό τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ παρασκηνίου εἶναι τραχὺ καὶ ἀνώμαλον παντοχοῦ βλέπει τις τραχείας ἐξοχὰς τοῦ ἐδάφους καὶ μικρὰ ὄρη.

ΣΚΗΝΗ Α.

Ἰβὰν

[Ἐρχόμενος ἀριστερόθεν καὶ φέρων βρύον, ὅπερ καταθέτει ἐπὶ τοῦ τάφου] Ἰδοὺ, ὦ προσφιλής μου κόρη, Λιζίνσκα, ἰδοὺ μεθ' ὅλας τὰς ἀναζητήσεις μου τί ἠδυνήθην νά προμηθευθῶ· ἐξ ὅτου ὁ σκληρὸς θάνατος ἁφαρπάσας σε ἀπὸ τῆς ἀγκάλης μου, μὲ ἄφησε μόνον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἐξ ὅτου ἡ πολυμήχανος στοργή σου ἔπαυσε τοῦ νά πραΰνῃ τὴν πικρίαν τῶν σκέψεών μου ἡ μέριμνα τῆς διακοσμήσεως τοῦ μνήματός σου

εἶναι ἡ γλυκυτέρα μου παραμυθία, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἡ μόνη ἀσχολία μου.... Δυστυχὴς Ἰβάν! εἰς τί χρησιμεύεις τώρα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Φεῦ! ὁ ἄνθρωπος γηράσκων βλέπει ἐκλείποντα ἀνεπιστρεπτεὶ τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο ὅλα του τὰ ὀνειροπολήματα, βλέπει ἀποθνήσκοντας ἀλληλοδιαδόχως τοὺς γνωρίμους του, τοὺς προσφιλεῖς του, τοὺς παιδαγωγήσαντας καὶ ἐκπαιδεύσαντας, τοὺς κοσμήσαντας αὐτὸν κατὰ τὴν ὡρίμον ἡλικίαν, καὶ τοὺς μετασχόντας τῶν προσφιλεστέρων αὐτοῦ ἡδονῶν.. οὐδὲν τῷ ὑπολείπεται πλέον· ἄχρηστος εἰς τὴν κοινωνίαν, πλειστάκις βάρος εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, δὲν βλέπει καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ εἰμὴ τὸ μηδὲν, τὸ ὁποῖον ὑπολαμβάνει ὡς τὸ εὔδαιμον ὅριον τῶν πόνων καὶ τῶν θλίψεών του· ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος ὑποκύπτῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν γενικὸν νόμον, πόσον εἶναι κοπώδης ἡ θέσις τοῦ βασανιζομένου ὑπὸ τῶν τύψεων τοῦ συνειδότος, καὶ τὸν ὁποῖον ἀδιαλείπτως καταδιώκει ἡ ἀνάμνησις ἐγκληματικῆς πράξεως, πάντοτε παρούσης εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του! Ἆχ! πότε θὰ ἔλθῃ ὁ παμπόθητος θάνατος, ὅστις θὰ μὲ ἑνώσῃ μετὰ Λιζίνσκας τῆς μου; ὁ μόνος μου πόθος εἶναι νὰ εὕρω ἄνθρωπον ἀγαθοεργὸν, ὅστις νὰ ἀξιώσῃ νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν τελευταίαν κατοικίαν μου, καὶ νὰ τοποθετήσῃ διὰ παντὸς παρὰ τῇ προσφιλεῖ μου θυγατρί! εἶμαι ἆρά γε ἄξιος τῆς χάριτος ταύτης; οὐχί! ὁ δίκαιος οὐρανὸς, ὅστις μὲ ἔτρωσεν εἰς πᾶν ὅ,τι τρυφερῶς ἠγάπων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ἐξηφάνισε πάσας τὰς ἐλπίδας

μου, μοὶ ἐπιφυλάττει ἐγκατάλειψιν τελείαν ὅπως οὔτως ἐξαγνίσω κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας μου ἁμάρτημα, διὰ τὸ ὁποῖον θρηνῶ ἀπὸ δεκαὲξ ἤδη ἐτῶν, χωρὶς νὰ κατορθώσω τὴν ἐπανόρθωσίν των.

(Γονυπετεῖ πρὸ τοῦ τάφου, καὶ ἀκολούθως ἐπανέρχεται εἰς τὴν καλύβην του).

ΣΚΗΝΗ Β.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΙΒΑΝ

Ελισάβετ

Καταβαίνει βραδέως τὸ ἐν τῷ βάθει ὄρος· τὰ ἐνδύματά της εἶναι τετριμένα· περιπατεῖ μετὰ κόπου, στηριζομένη ἐπὶ βακτηρίας καταβεβαρυμένη ὑπὸ τοῦ καμάτου, ὑπάγει νὰ καθήσῃ ἐπὶ λίθου κατὰ τὴν ὄχθην τοῦ κάμα.

Καὶ ἄλλος ποταμός! ὦ Θεέ μου! ποῦ θὰ εὕρω δυνάμεις διὰ νὰ τελειώσω τὸ κοπῶδες τοῦτο ταξείδιον;... νομίζω ὅτι βλέπω καλύβην.. ἴσως ὑπάρχει δίοδος πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.... Ναὶ, βλέπω λέμβον προσδεδεμένην εἰς τὴν ἀντικρυ ὄχθην.... ἂς ἀναμένω, ἴσως ἐμφανισθῇ ἄνθρωπος.

Ἰβὰν

(Ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς πύλης) Ἀκούω φωνὴν τεθλιμμένην (παρατηρεῖ πανταχοῦ). ἐπὶ τῆς ἀντίπεραν ὄχθης ἵσταται μία νέα κόρη... φαίνεται ἀποκαμοῦσα ὑπὸ μόχθων. (μετὰ φωνῆς ἰσχυρᾶς) Τέκνον μου, ἐπιθυμεῖς νὰ περάσῃς τὸν ποταμόν;

'Ελισάβετ

Μάλιστα, καλὲ γερων.

'Ιβὰν

Ἔρχομαι νὰ σᾶς παραλάβω.

Εἰσέρχεται εἰς λέμβον καὶ κωπηλατῶν γίνεται ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀφανὴς· μετ' ὀλίγον ἀναφαίνεται μετὰ τῆς Ελισάβετ καὶ προσορμίζεται εἰς μέρος ὀλίγον ἀπέχον τῆς καλύβης.

'Ελισάβετ

(Ἐξερχομένη τῆς λέμβου). Φεῦ! εὐχαριστήσεις μόνον δύναμαι νὰ σοὶ προσφέρω.

'Ιβὰν

Τί ἄλλο χρειάζεται; κάθισον τέκνον μου· φαίνεσαι πολὺ ἐξησθενισμένη.

'Ελισάβετ

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀπὸ τῆς χθὲς δὲν ἐγεύθην οὐδέν.

'Ιβὰν

Ἀπὸ τῆς χθές! ἀμέσως... (εἰσέρχαι εἰς τὴν καλύβην του, καὶ ἐπανέρχεται φέρων κάρδοπον γάλακτος καὶ ἄρτον) Ἰδοὺ γάλα καὶ τεμχιον ἄρτου, ταῦτα μόνον ἔχω.

'Ελισάβετ

Ἄχ σᾶς εὐχαριστῶ! (πίνει)

'Ιβὰν

Ποῦ! λοιπὸν διήλθετε τὴν νύκτα;

'Ελισάβετ

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους εἰς τὴν ῥίζαν δένδρου τινός.

Ἰβάν

Ἐκτεθειμένη εἰς τὴν δριμύτητα τοῦ ψύχους;

Ἐλισάβετ

Τοῦτο πλειστάκις μοὶ συνέβη.

Ἰβάν

Πῶς! τόσον νεαρὰ καὶ ἁβρὰ, ταξειδεύετε μόνη κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους;

Ἐλισάβετ

Ἀνάγκη πᾶσα.

Ἰβάν

Πόθεν ἔρχεσθε λοιπόν;

Ἐλισάβετ

Ἐκ Σαΐμκας, ἐπέκεινα τῆς Τοβόλσκης.

Ἰβάν

(Καθ' ἑαυτόν) Τοβόλσκης!

Ἐλισάβετ

Ἔχετε γνώριμόν τινα ἐν τῷ φρικαλέῳ ἐκείνῳ τόπῳ;

Ἰβάν

Οὐχί.. Οὐχί.. οὐδένα γνωρίζω· πῶς ὀνομάζεσθε;

Ἐλισάβετ

Ἐλισάβετ.

Ἰβάν

Καλῶς· ἀλλ' ἐὰν ἐπιχειρήσατε τὸ ταξείδιόν σας, Ἐλισάβετ, ἄνευ σκοποῦ ὡρισμένου, συναισθάνεσθε νὰ μείνητε εἰς τοὺς τόπους τούτους· εἶχον μίαν ὁρην προσφιλεστάτην, ὀνομαζομένην Λιζίνσκαν, ἐθῶαν ὡς ἡμεῖς· ἔμελλεν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς στή-

ριγμα καὶ παραμυθία τοῦ γήρατός μου ... αὕτη ἦτο ἡ μόνη ἐλπίς μου.

Ἐλισάβετ

Ποῦ εἶναι τώρα;

Ἰβὰν

Ἐκεῖ· ὀλίγη ἄμμος, καὶ ἡ ἀκατέργαστος αὕτη σανὶς, τὴν ὁποίαν καταβρέχω καθ' ἑκάστην διὰ τῶν δακρύων μου, καλύπτουσι τὸ ὡραιότερον τῆς φύσεως πλάσμα.

Ελισάβετ

Πόσον σᾶς λυποῦμαι!

Ἰβὰν

Ναὶ, εἶμαι τὰ μάλιστα ἄξιος λύπης· ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς μοὶ φαίνεσθε ἐπίσης δυστυχὴς, ἐπομένως σᾶς προτείνω νὰ μείνηται παρ' ἐμοί· θὰ παρηγρῶμεν ἀλλήλους, καὶ ὑμεῖς μὲν θὰ ἐπέχητε τόπον θυγατρὸς, ἐγὼ δὲ θὰ προσπαθήσω νὰ ἀντικαταστήσω τοὺς γονεῖς σας, οἵτινες ἴσως.....

Ἐλισάβετ

Οὐχὶ· οἱ γονεῖς μου εἶναι ἐν τοῖς ζῶσιν, ὡς ἐλπίζω, χάριν αὐτῶν μάλιστα ἐπεχείρησα τὸ κοπῶδες τοῦτο ταξείδιον.

Ἰβὰν

Δύναμαι νὰ μάθω ποῦ ὑπάγετε;

Ἐλισάβετ

Εἰς Πετροίπολιν.

Ἰβὰν

Δυστυχὲς τέκνον! μόλις διήνυσας τὸ ἥμισυ τῆς ὁδοιπορίας! Καὶ ποία ἰσχυρὰ αἰτία σᾶς ἠνάγκα-

εἰς τοῦτο;

Ἐλισάβετ

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ ν' ἀνακτήσῃ τὴν εὐτυχίαν μή-
ρ φιλάσθενος, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ὁ πατήρ μου.

Ἰβὰν

Πῶς! μήπως οἱ γονεῖς σας συναριθμοῦνται με-
ξὺ τῶν δυστυχῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Σιβηρία
ησιμεύει ὡς τάφος;

Ἐλισάβετ

Φεῦ! Ναί· καὶ ἐγὼ αὐτὴ ἐγεννήθην ἐν τῇ γῇ τῆς
ρίας.

Ἰβὰν

Δύνασθε νὰ μὲ ἐμπιστευθῆτε τὸ ὄνομα τοῦ
τρός σας;

Ἐλισάβετ

Στανίσλαος Ποτόσκις.

Ἰβὰν

Στανίσλαος Ποτόσκις! ὦ οὐρανέ!

Ἐλισάβετ

Πόθεν προέρχεται ἡ ἔκπληξίς σας αὕτη;

Ἰβάν

(αθ' ἑαυτὸν μὲ φωνὴν σπαραξικάρδιον) Ἰδοὺ
τῶν θυμάτων μου!

Ἐλισάβετ

Ἐξηγηθῆτέ μοι.

Ἰβάν

Ἐλισάβετ, θὰ μὲ συγχωρήσῃς;

Ἐλισάβετ

Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὲ προσέβαλες;

Ἰβάν

Ἔχετε ἐνώπιόν σας τὸν πρωτουργὸν τῶν συμφορῶν τῆς οἰκογενείας σας.

Ἐλισάβετ

Σεῖς ὦ οὐρανέ! (ἀπομακρύνεται ὀλίγον) Ἂχ ἂν ἦναι ἀληθὲς, εἶσθε ἄξιος πολλοῦ οἴκτου.

Ἰβάν

Τὸ ὄνομά μου θὰ σᾶς ἦναι γνωστόν· εἶμαι ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἡ ἀρὰ τοῦ πατρός σας ἀναντιρρήτως κατεδίωκεν ἀδιαλείπτως.

Ἐλισάβετ

Τίς λοιπὸν εἶσθε;

Ἰβάν

Ὁ Ἰβάν.

Ἐλισάβετ

Ὁ Ἰβάν!

Ἰβάν

Ναὶ, ὁ κατάρατος Ἰβάν. Πρὸ δεκαοκτὼ ἐτῶν ἦμην εἷς τῶν πρώτων βογιάρων (ἀρχόντων) τῆς Λιβονίας· τὰ μεγάλα πλούτη μου μοὶ ἐφαίνοντο ἐπαρκῆ πρὸς ἀποσόβησιν παντὸς προσκόμματος ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ἐπιθυμιῶν μου· καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας, ἐθήρευον θέσιν ἔξοχον πρὸς κατάληψιν τῆς ὁποίας ἡ κοινὴ γνώμη καὶ τὰ σπάνια προσόντα ὑπεδείκνυον τὸν πατέρα σας, ἕνεκα τούτου ὤμοσα νὰ τὸν ἀπολέσω· ἐπειδὴ δὲ εἶχον φίλους ἐν τῇ αὐλῇ, κατώρθωσα νὰ τὸν καταστήσω ὕποπτον· ὁ Αὐλάρχης ὑπέβαλε τὰς ἀποδείξεις συνωμοσίας, τῆς ὁποίας πρω

τουργὸς ὑπετέθη ὁ πατήρ σας, καὶ τοιουτοτρόπως κατεδικάσθη εἰς ἀειφυγίαν. Ἀλλὰ, Ἐλισάβετ, ποία φοβερὰ τιμωρία ὑπῆρξεν ἡ συνέπεια τῆς ἐγκληματικῆς ταύτης πράξεως! ἡ ραδιουργία, ἥτις μὲ ἀνύψωσε, αὐτὴ καὶ μὲ ἀνέτρεψε· καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τῆς ἐκδικήσεως, περιέπεσον ἀπὸ συμφορᾶς εἰς συμφοράν, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς πενίας ἀπώλεσα ἀλληλοδιαδόχως τὰς θέσεις μου, τὴν σύζυγόν μου, τὸν μονογενῆ μου υἱὸν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβασίζοντο αἱ γλυκύτεραι ἐλπίδες μου· οὐδὲν δὲ ἄλλο μοὶ ὑπελείφθη εἰμὴ μόνον ἡ Λιζίνσκα· περιῆλθον εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐκλεπαρήσω θέσιν ταπεινὴν πρὸς ζωάρκειάν μου, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπέτυχον· ἐνῷ δὲ κατηυθυνόμην εἰς Αἰκατερινούπολιν πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεώς μου, φοβερὸν δυστύχημα μοὶ ἀφήρπασε τὴν κόρην μου· διὸ ἀποφασίσας νὰ μὴ ἀποχωρισθῶ ἀπ' αὐτῆς τοῦ λοιποῦ, ἠγόρασα τὴν καλύβην ταύτην παρά τινος πτωχοῦ λεμβούχου, καὶ κατέλαβον τὴν θέσιν του διὰ νὰ ἐπαγρυπνῶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς εἰς τὴν πολύτιμον ταύτην κόνιν καὶ νὰ τὴν βρέχω καθ' ἑκάστην διὰ τῶν δακρύων μου. Ἄχ! Ἐλισάβετ, πολλὰ κακὰ σᾶς ἐπροξένησα, ἀλλ' ἐτιμωρήθην σκληρῶς, οὐδαμῶς δικαιοῦμαι νὰ παραπονῶμαι διὰ τοῦ·ο... ὅστις πράττει τὸ κακὸν, δὲν δικαιοῦται νὰ ἀντιποιῆται τῆς εὐτυχίας.

(Πίπτει δακρύων εἰς τὰ γόνατα τῆς Ἐλισάβετ).

Ἐλισάβετ

Αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος σας μὲ συγκινοῦσιν· ἐὰν ἡ συγγνώμη τοῦ πατρός μου ἦναι ἱκανὴ νὰ

ἀποδώσῃ τὴν γαλήνην εἰς τὴν ψυχήν σας, οὐδ
μῶς διστάζω νὰ σᾶς τὴν ἀπονείμω ἐν ὀνόμα
του. Ὁ Κόμης Ποτόσκις δὲν κυριεύεται ποτε ὑ
μίσους· εὐτυχέστερος ὑμῶν, ἀγνοεῖ, ἢ μᾶλλον
λησμόνησε καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῶν ἐχθρῶν το

Ἰβάν

Ἔξαλλος ἐκ χαρᾶς ἀποδέχομαι τὴν γλυκεῖ
ταύτην διαβεβαίωσιν· θὰ ἀποθάνω δὲ ἧττον δυ
τυχὴς, διότι δὲν εἶναι ὁ λόγος οὗτος μόνον, ὅστ
μὲ ἔκαμε νὰ εὐλογῶ τὴν ἄφιξίν σας· ἄλλως δὲ
φρόνει, ὦ εὐγενὴς Ἐλισάβετ, ὅτι ἡ συνάντησ
αὕτη εἶναι τυχαία· οὐχὶ, ὁ Θεὸς σᾶς ὡδήγησ
ἐδῶ, διάτι ηὐδόκησε νὰ ἀνταμείψῃ τὴν γενναί
ἀφοσίωσίν σου, καὶ τοιουτοτρόπως σᾶς ἔφε
πρὸς ἐμὲ, διὰ νὰ μὲ διευκολύνῃ τὴν ἐπανόρθωσ
τῶν ἀνομημάτων μου· τῷ ὄντι, τίς κάλλιον ἐμο
δύναται νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀθωότητα τοῦ πατρ
σας; τίς ἄλλη φωνὴ ἰσχυροτέρα τῆς ἐμῆς δύνα
ται νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ παρὰ τῷ Τζάρῳ
Ναὶ, θὰ δώσω ἔγγραφον, μέλλον νὰ ἐπενέγκῃ τὴ
ἐλευθέρωσίν του· θὰ ἀποκαλύψω τὴν ἄτιμο
διαγωγήν μου, καὶ θὰ ἐπικαλεσθῶ ἐγὼ αὐτὸς τὴ
παραδειγματικὴν τιμωρίαν μου.

Ἐλισάβετ

Διατί δὲν ἐξετέλεσας ἐνωρίτερον τὴν γενναίαν
ταύτην ἀπόφασιν;

Ἰβάν

Πλειστάκις ἐζήτησα πληροφορίας περὶ τοῦ πα
τρός σας, ἀλλὰ πάντοτε ἤκουον ὅτι ἀπέθανεν.

'Ελισάβετ

'Εὰν πρέπῃ νὰ βασίζωμαι εἰς τὰ σοφὰ παραγγέλματα δι' ὧν μὲ ἐπαιδαγώγησαν, δὲν ὑπάρχει ἀνὰ μάρτημα, τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἐξαγνίζηται ὑπὸ ἐγκαρδίου μεταμελείας· ἐπομένως δύνασθε τὰ πάντα ἐλπίζητε· θὰ δεχθῶ εὐγνωμόνως τὸ ἔγγραφον ὅπερ μοὶ προσφέρετε, εὐαρεστηθῆτε δὲ νὰ μοὶ τὸ δώσητε, διότι δὲν δύναμαι νὰ σταθῶ περισσότερον.

'Ιεάν

Μία τοὐλάχιστον ἡμέρα ἀναπαύσεως σᾶς εἶναι ἀναγκαιοτάτη· ἐλθὲ λοιπὸν, νέα 'Ηρωΐς, ἡ δὲ πενιχρά μου στέγη ἂς καθωραϊσθῇ ἐκ τῆς παρουσίας ἑνὸς 'Αγγέλου.

'Ελισάβετ

Δέχομαι τὴν φιλοξενίαν σας διὰ τὴν σήμερον μόνον· αὔριον περὶ τὰ χαράγματα θὰ ἐξακολουθήσω τὴν ὁδοιπορίαν μου.

'Ο 'Ιεὰν ὁδηγεῖ τὴν 'Ελισάβετ μέχρι τῆς καλύβης, εἰς ἣν εἰσελθοῦσα αὕτη κλείει τὴν πύλην.

ΣΚΗΝΗ Γ.

ΙΒΑΝ (Μόνος)

(Γονυπετεῖ) 'Ω Θεέ μου! σὲ δοξολογῶ· ἐν τούτοις τολμῶ νὰ ἐπικαλεσθῶ μίαν χάριν σου, μίαν καὶ μόνην· παράτεινον ὅσον τὸ δυνατὸν τὴν ζωήν μου, διὰ νὰ μάθω τὴν ἐπιστροφὴν τῆς οἰκογενείας ταύτης, καὶ νὰ βεβαιωθῶ περὶ συγγνώμης ἣν ἐκλιπαρῶ διὰ συμφορῶν καὶ μετανοίας δεκαεξ ἐτῶν! τοὐλάχιστον ἡ ἀρὰ τῶν δυστυχῶν τούτων

δὲν θά μὲ καταδιώξῃ ἐπέκεινα τοῦ τάφου... τοιουτοτρόπως ἡ κόνις μου θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπαναπαυθῇ ἐν ἡσυχίᾳ πλησίον τῆς κόνεως τῆς θυγατρός μου. (ἐγείρεται) Τί θόρυβος εἶναι οὗτος!... (παρατηρεῖ πρὸς τὸ βάθος) Τάρταροι κατερχόμενοι ἐκ τοῦ ὄρους... ἀναμφιβόλως θὰ ζητήσωσι τὰς ἐκδουλεύσεις μου εὐτυχῶς δὲν εἶδον τὴν Ἐλισάβετ.

ΣΚΗΝΗ Δ.

ΑΛΤΕΡΚΑΝ ΟΥΡΖΑΚ ΙΒΑΝ ΚΑΙ ΤΑΡΤΑΡΟΙ

Οἱ Τάρταροι κατέρχονται τὸ ὄρος ἔνοπλοι καὶ σκυθρωποί.

Ἄλτερκαν

Αἶ, σὺ, βαρκάρη! σὲ περιμένομεν.

Ἰβὰν

Ἱστάμενος πλησίον τοῦ παραθύρου λέγει σιγανὰ πρὸς τὴν ἐπὶ μίαν στιγμὴν παρουσιασθεῖσαν Ἐλισάβετ.

Ἐλισάβετ, στῖφος Ταρτάρων ἔρχεται ἐκ τοῦ μέρους τούτου, μὴ φανῆτε παρακαλῶ.

Οὐρζὰκ

(Μεγαλοφώνως) Λοιπὸν δὲν μᾶς ἤκουσας;

Ἰβὰν

Ἔρχομαι, σύντροφοι, ἔρχομαι.

Ἄλτερκαν

Ἀγαθῇ τύχῃ.

Οὐρζὰκ

Σπεῦσον.

Ὁ Ἰβὰν πηδᾷ εἰς τὴν λέμβον του, κωπηλατεῖ κατὰ τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ, καὶ γενόμενος ἐπί τινα λεπτὰ ἀφανὴς, ἀκολούθως

ἀναφαίνεται κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην, ὅθεν ἐπιβιβάσας τὸ ἥμισυ τῶν Ταρτάρων, τοὺς μεταφέρει ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης· ἐνῷ δὲ οὗτος ἐπαναλαμβάνει τὸν πλοῦν του διὰ νὰ μεταφέρῃ καὶ τοὺς λοιποὺς, ὁ Ἀλτερκὰν, ὁ Οὐρζὰκ καὶ τινες ἄλλοι παρουσιάζονται ἐν τῇ σκηνῇ.

Ἀλτερκὰν

Ἂς ἔλθῃ ἡ θύελλα ὅταν θέλῃ! τώρα πλέον εἴμεθα ἀσφαλεῖς.

Οὐρζάκ

Ἡ καλή μας ἡ τύχη! τὸ κατ' ἐμὲ θεωρῶ τὴν περίστασιν ταύτην ὡς αἴσιον οἰωνόν.

Ἀλτερκὰν

Οὐδὲν περὶ τούτου σᾶς ἀνέφερον· ἀλλ' ὅταν ἤκουσα τὸν βορρᾶν μυκώμενον εἰς τὸ ὄρος, ὅταν εἶδον μακρόθεν τὰ μαῦρα νέφη συσσωρευόμενα ὑπεράνω τοῦ ποταμοῦ, ἐπίστευσα ὅτι δὲν θὰ καταφθάσωμεν ἐγκαίρως ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης· εὐτυχῶς ἤδη διεπεραιώθημεν.

Οὐρζὰκ

Ναὶ, δυνάμεθα τώρα νὰ ἀναπαυθῶμεν.

Ἀλτερκὰν

Καὶ νὰ πίωμεν ἐκ τῶν προτέρων ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐκστρατείας μας.

[Κάθηνται διεσκαρμένοι].

Ἰβὰν

(Μετενεγκὼν καὶ τοὺς λοιποὺς Ταρτάρους, ἐπανέρχεται εἰς τὴν σκηνὴ.)

Λοιπὸν σύντροφοι, διατί ἆρά γε ἐφαίνεσθε πρὸ ὀλίγου ἐν μεγάλῃ σπουδῇ;

Ἀλτερκὰν

Τί σὲ μέλει περὶ τούτου; μήπως σοὶ δίδομεν ἐνόχλησιν;

Ἰβὰν

Δὲν εἶπον τοῦτο, ἀλλ' ἐξεπλάγην μόνον ἐκ τοῦ ὅτι στέκεσθε ὅταν .....

Ἀλτερκὰν

Τοῦτο δὲν χρήζει ἐξηγήσεως. ὅταν τις ἦναι κεκμηκώς· ἐγνωρίζομεν ὅτι συνοδία πλουσία εἶχεν ἀναχωρήσει ἐκ Καζὰν, καὶ ἐκινήσαμεν διὰ νὰ ἐπιπέσωμεν κατ' αὐτῆς ἐν τῷ δάσει τῷ μεταξὺ Γιοῦσκι καὶ Δεριχόβας· τὰ σημεῖα τὰ προαναγγέλλοντα τὴν θύελλαν μᾶς ἔκαμον νὰ φοβηθῶμεν ὅτι δὲν θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ διαβῶμεν τὸ Κάμαν πρὸ τῆς ἐμφανίσεώς της, καὶ τούτου ἕνεκα ἠναγκάσθημεν νὰ ἐπιχειρήσωμεν μέγαν γῦρον πιθανῶς ἀπολέσαντες οὕτω τὴν λείαν μας. Ἔπειδὴ λοιπὸν περιεπατήσαμεν μὲ βῆμα ταχὺ, ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀναπνεύσωμεν ἀναπαυόμενοι.

Ἰβὰν

Διαφέρει τὸ πρᾶγμα.

Ἀλτερκὰν

Ἐὰν τώρα ὁ ποταμὸς ὑπερεκχειλήσῃ, καὶ οἱ ὄγκοι τῆς χιόνος κυλίωνται ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων, ὀλίγον μᾶς μέλει· οὐδὲν θὰ παρακωλύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ μας· ἐλθὲ νὰ συμπίωμεν.

Ἰβὰν

Σᾶς εὐχαριστῶ.

Ἄλτερκαν

Θὰ πίῃς σὲ λέγω Οὐρζὰκ, κέρνα ὑδρόμελι. (α)

Οὐρζὰκ

Εὐχαρίστως. (κερνᾷ ὅλους κατὰ σειρὰν· πίνουσιν· ὁ Ἰεὰν ἀνήσυχος κυτάζει πρὸς τὴν καλύβην).

Ἄλτερκαν

Κατὰ τὰ φαινόμενα θὰ ἐπανέλθωμεν ἐδῶ αὔριον, ἢ μετά.... ἴσως οὐχὶ ὅλοι· ἐὰν ἡ συνοδία δορυφορῆται, πιθανὸν νὰ πέσωσί τινες· ἀλλ' ὅσοι θὰ ἐπιζήσωσι θὰ εἶναι διὰ παντὸς πλούσιοι, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ οὐσιῶδες· ἂς πίωμεν ἐν τούτοις καὶ ἂς χαρῶμεν.

Ὅλοι οἱ Τάρταροι

Ναὶ, ἂς πίωμεν καὶ ἂς χαρῶμεν.

Πίνουσι ἐπανειλημμένως, καὶ ἀκολούθως παίζουσι τοὺς ἀστραγάλους· μετ' ὀλίγον θερμανθέντες ὑπὸ τοῦ ποτοῦ καὶ τοῦ παιγνιδίου, ἐρίζουσι καὶ δέρονται.

Ἄλτερκαν

Ἀπομακρυνθεὶς ἐπὶ μίαν στιγμὴν, τρέχει καὶ παρεμβαίνει ἐν τῇ διαμάχει.

Ἀρκεῖ· φυλάξατε τὴν ἀνδρίαν σας διὰ καλλιτέραν περίστασιν.

Ἰεάν

Πόσον ἀνυπομόνως περιμένω τὴν ἀναχώρησίν των!

Ἄλτερκαν

(Τῷ Ἰεὰν) Μόνος σου εἶσαι ἐδῶ;

(α) Εἶδος βύτκας.

Ἰβάν

Ναί.

Ἀλτερκάν

Πῶς! δὲν ἔχει οὔτε γυναῖκα, οὔτε τέκνον;

Ἰβαν

Ὄχι.

Οὐρζάκ

(Ὅστις εἶχε περιεργασθῇ διὰ τοῦ παραθύρου, καὶ ἀκροασθῇ πλησίον τῆς πύλης) Ψεύδεσαι.

Ἰβάν

Σᾶς βεβαιῶ ὅτι.....

Οὐρζάκ

Ψεύδεσαι, σοὶ λέγω· ἔχεις ἐκεῖ μίαν νέαν.

Ἰβάν

(Καθ' ἑαυτὸν) Ταλαίπωρος Ἐλισάβετ!

Οὐρζάκ

Πρὸ ὀλίγου τὴν εἶδον.

Ἀλτερκάν

(Πρὸς τὸν Ἰβάν) Ὕπαγε νὰ τὴν φέρῃς.

Ἰβάν

Μὴ ἔλπιζε.

Οὐρζάκ

Ἄνοιξον τὴν θύραν.... ἡμεῖς θὰ τὴν λάβωμεν.

Ἰβὰν

Οὐδέποτε (ἁρπάζει τὴν καραβίναν ἑνὸς Ταρτάρου, καὶ καταλαμβάνει θέσιν ἀμυντικὴν πρὸ τῆς πύλης τῆς καλύβης) Πρέπει πρῶτον νὰ πέσω ἐγὼ καὶ ἀκολούθως νὰ φθάσητε πλησίον τῆς ἀτυχοῦς

ταύτης. (προβολεῖ καὶ πληγόνει ἕνα τῶν Ταρτάρων).

Ἄλτερκαν

Ἄφρον!

Οὐρζάκ

(Πρὸς τὸν Ἄλτερκαν) Τί διατάττεις;

Ἄλτερκαν

Φονεύσατε τοῦτον τὸν ἄθλιον! (ὁρμῶσι κατ' τοῦ Ἰβὰν, τὸν ὁποῖον καὶ ἔῤῥιψαν κατα γῆς· ὅλοι ἀνείλκυσαν τὰ ξίφη των).

ΣΚΗΝΗ Ε.

ΑΛΤΕΡΚΑΝ ΟΥΡΖΑΚ ΙΒΑΝ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΤΑΡΤΑΡΟΙ

Ἐλισάβετ

Ἐξέρχεται μεθ' ὁρμῆς ἐκ τῆς καλύβης, καὶ ἐκπέμψασα κραυγὴν προχωρεῖ πρὸς τὸν ὅμιλον τῶν Ταρτάρων, ἀποσπᾷ ἐκ τοῦ λαιμοῦ της τὴν ἅλυσον, καὶ ἀναρτᾷ τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἰβάν.

Ταλαίπωροι! γονυπετήσατε πρὸ τοῦ σεπτοῦ τούτου σημείου, καὶ λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν τῷ ἀχανεῖ κράτει τῆς Ρωσσίας πᾶς ἄνθρωπος καταφεύγων εἰς τὴν προστασίαν αὐτοῦ εἶναι ἀπαραβίαστος.

Ἄλτερκαν

Τοῦτο εἶναι ἀληθὲς.

Οὐρζάκ

Ἔχει δίκαιον.

Οἱ Τάρταροι ὀπισθοδρομοῦσι, τὰ δὲ ὅπλα των πίπτουσιν ἐκ τῶν χειρῶν των

Ἰβάν

(Ἀσπαζόμενος τὸ ἔνδυμα τῆς Ἐλισάβετ) Ἄγγελε τοῦ οὐρανοῦ! Σὺ, σὺ θυμά μου, ἔσωσας τὴν ζωήν μου.

Ἄλτερκαν

Ἐγέρθητι γέρον· συνεπείᾳ τῆς παρακλήσεως τῆς θυγατρός σου, σοὶ χαρίζομεν τὴν ζωήν.

Ἰβάν

Δὲν εἶμαι πατήρ της· ἡ τιμὴ αὐτη δὲν ἀνήκει εἰς ἐμέ.

Οὐρζάκ

Ἄ! τόσον τὸ καλλίτερον. (κινεῖται ἐλαφρῶς διὰ νὰ πλησιάσῃ τὴν Ἐλισάβετ).

Ἰβάν

(Τοποθετούμενος πρὸ αὐτοῦ) Ἀλλ' εἶναι ἔτι μᾶλλον ἀξία τοῦ θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ σας.

Ἄλτερκαν

Ποία λοιπὸν εἶναι;

Ἰβάν

Εἶναι θυγάτηρ ἀτυχοῦς τινος ἐξορίστου, ἥτις ἄνευ ἄλλου μέσου ἄνευ ἄλλης ὑποστηρίξεως εἰμὴ μόνον τοῦ ἡρωϊκοῦ θάρρους της ἐπεχείρησε μόνη διὰ τῶν ὀρέων καὶ τῶν ἑλῶν ἐξ ὧν βρίθουσιν αἱ ἀχανεῖς αὗται ἔρημοι, ὁδοιπορίαν ἐννεακοσί-

ον λευγῶν, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Τζάρον καὶ
νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν Αὐτοκρατορικὴν χάριν ὑπὲρ
τοῦ πατρός της. Βεβαίως, ἡ ἐξαισία αὐτη καὶ
παραδειγμάτιστος ἀφοσίωσις, δέον νὰ θεωρηθῇ
ξία θαυμασμοῦ καὶ παρὰ τῶν πλέον βαρβάρων.

Οὐρζάκ

(Μετὰ θαυμασμοῦ) Ἐννεακοσίας λεύγας!

Ἄλτερκαν

Μόνη!

Οὐρζάκ

Ὑπὲρ τοῦ πατρός της!

Ἄλτερκαν

Ἄνευ τινὸς μέσου!

Ἐλισάβετ

Οὐδὲ τοῦ ἐλαχίστου....

Ἰβάν

Ἀλλὰ τὸ καταπληκτικώτερον, προσέτι δὲ καὶ
ὕψιστος βαθμὸς τοῦ ἡρωϊσμοῦ εἶναι ἡ γενναία
συμπεριφορά της ἣν ἐπέδειξε δραμοῦσα πρὸς σω-
τηρίαν μου.... μάθετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ πρωτουρ-
γὸς τῆς δυστυχίας τῆς οἰκογενείας της.

Ὅλοι οἱ Τάρταροι

Σύ;

Ἰβάν

Ναί· ἐγὼ, ὅστις καταχρώμενος τὴν ἐξουσίαν,
ἣ ἧς ἤμην περιβεβλημένος, ἀπεγύμνωσα τὸν πα-
τέρα της, ἄλλοτε πλούσιον καὶ ἰσχυρὸν, ἐκ τῶν
τιμῶν καὶ τοῦ πλούτου· ἐγὼ τοὺς κατεπίεσα, καὶ
τοὺς ἐξόθισα ἐν τῇ ταλαιπωρίᾳ καὶ τῇ ἐξορίᾳ,

ἐν ᾗ φθίνουσιν ἀπὸ δεκαὲξ ἤδη ἐτῶν· ἐγὼ εἶμαι
ἐπίσης ἡ αἰτία τῶν φοβερῶν κινδύνων, τοὺς ὁποί-
ους αὐτὴ διατρέχει τώρα, καὶ ἐνῷ ἡ ζωή της
κινδυνεύει ἐξ αἰτίας ἐμοῦ, γενναίως ἐξετέθη εἰς
τὴν λύσσαν σας ὑπὲρ τῆς ἰδικῆς μου σωτηρίας·
ἀναμφιβόλως ἔπρεπε νὰ τῇ ἦμαι τὸ αἰώνιον ἀν-
τικείμενον τοῦ μίσους καὶ τῶν ἀρῶν της, καὶ μο-
λαταῦτα τὸ ἀγγελικὸν τοῦτο πλάσμα, καταθε-
λημένον ὑπὸ τῆς μακρᾶς ὁδοιπορίας, ἀνεῦρεν ἰ-
σχὺν ἐπαρκῆ ὅπως σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ καταδρο-
μέως της. Ἄχ! τόση γενναιότης μὲ κάμνει νὰ
χάσω τὰς φρένας μου! αἱ ἐκφράσεις μου ἐλλεί-
πουσιν..... Ἐλισάβετ, δὲν δύναμαι παρὰ νὰ σὲ
θαυμάζω καὶ νὰ κύπτω τὸ μέτωπον ἐνώπιόν σας!
(γονυπετεῖ πρὸ τῆς Ἐλισάβετ καὶ ἀποτείνεται
πρὸς τοὺς Ταρτάρους) Σεῖς ὅλοι μιμηθῆτε ἐμέ...
ἐὰν δὲ ἀκολούθως νομίσητε ὅτι ἔχετε ἀνάγκην
θύματος, ἰδοὺ ἐγὼ, κτυπήσατέ με ἀσπλάγχνως·
θυσιάζοντες ἐμὲ θὰ τελέσητε πρᾶξιν δικαίαν, φει-
δόμενοι ὅμως τῆς Ἐλισάβετ, θὰ ἀποδώσητε τὸν
ὀφειλόμενον σεβασμὸν εἰς τὴν ἀρετὴν.

(Αὐτοπροαιρέτως οἱ Τάρταροι πλησιάζουσι τὴν
Ἐλισάβετ, καὶ σχηματίσαντες ἡμικύκλιον γονυ-
πετοῦσι πρὸ τῶν ποδῶν της).

Ἄλτερκαν

(Προσφέρων αὐτῇ βαλάντιον) Θαυμασία κόρη,
δέχθητι τὸ χρυσίον τοῦτο οὐχὶ ὡς δῶρον, ἀλλ' ὡς
μέσον ἐπιταχύνσεως τῆς ὁδοιπορίας καὶ συντο-
νωτέρας ἐκτελέσεως τοῦ σκοποῦ σας.

Ἐλισάβετ

Οὐδενὸς ἔχω ἀνάγκην.

Ἄλτερκαν

Λάβε το· ἡ χρῆσις τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃς, θὰ πε-
άψῃ χατακτῆρά τινα εὐγενείας εἰς τὴν πηγὴν,
ξ ἧς προσεπορίσθημεν αὐτό.

Ἐλισάβετ

Σᾶς εὐχαριστῶ· γενναῖαι καρδίαι εἶναι ἧττον
πάνιαι ἢ ὅσον κοινῶς φρονεῖται· τὸ κατ' ἐμὲ πολ-
ὰς τοιαύτας ἀπήντησα.

Ἄλτερκαν

Ἀφοῦ ἀρνεῖσαι νὰ δεχθῇς τὸ χρυσίον μας, δέ-
θητι τὰς ἐκδουλεύσεις μας, καὶ δοκίμασον τὴν
ενναιότητά μας.

Ἐλισάβετ

Ὁ μέχρι τοῦδε προστατεύσας με, δὲν θὰ ἐπι-
ρέψῃ ὥστε ἕνεκα ἐλλείψεως συνδρομῆς νὰ μὴ
υνηθῶ νὰ ἀποπερατώσω τὸ ἔντιμον ἔργον, ὅπερ
πέβαλον εἰς ἐμαυτὴν, καὶ οὗτινος τὴν ἐπινόησιν
οὶ ἐνέπνευσεν αὐτός

Ἄλτερκαν

Δὲν θὰ ἐπιμείνω περισσότερον· ὕπαγε, ἐξακο-
ούθησον τὴν γενναίαν πρόθεσίν σου, εἴθε δὲ νὰ
πιτύχῃς! ἐὰν ἐν τῷ μέσῳ τῶν πόλεων συναντή-
ῃς κακεντρεχῆ, ὅστις ἤθελεν φανῇ ἀναίσθητος
αὶ ἀπαθὴς εἰς τὴν ἀφήγησιν τῆς εὐγενοῦς ταύ-
ης πράξεώς σου, ἐνθυμοῦ ὅτι αὕτη ἐκίνησε βα-
έως τὸν θαυμασμὸν τῶν λεγομένων βαρβάρων,
ἵτινες ζῶσι μόνον ἐκ τῆς λείας, καὶ οἵτινες ἂν

καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου καταδαμάζονται, μολαταῦτα μεθ' ὑπερηφανίας ταπεινοῦνται καὶ γονυπετοῦσι μάλιστα ἐνώπιον γυνεκὸς τοσοῦτον γενναιόφρονος, καὶ λαμπροῦ ὑποδείγματος τοῦ φύλου εἰς ὃ ἀνήκει! Ὑγίαινε, νέα κόρη, αἱ δὲ εὐχαί μας θὰ σὲ συνοδεύωσιν.

[Ἀποχωροῦσιν ἐξ ἀριστερῶν].

ΣΚΗΝΗ ΣΤ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΙΒΑΝ

Ἰβάν

Ἐλισάβετ πόσον δικαιοῦσθε νὰ ἦσθε ὑπερήφανος!

Ἐλισάβετ

Ὑπερήφανος! ὤ, ὄχι· πλὴν ἀρκετὰ εὐτυχὴς θὰ λογισθῶ ἐὰν ἐπιτύχω.

Ἰβάν

Τὸ ἐλπίζω, καὶ θέλω συντελέσει εἰς τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἔχομεν καιρὸν διαθέσιμον· οἱ Τάρταροι εἶχον δίκαιον, διότι ὁ ἄνεμος ἀρχίζει νὰ ῥυτιδόνῃ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ, νέφη δὲ πυκνὰ κυλίονται ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ ὄρους κατευθυνόμενα πρὸς τὸ μέρος τοῦτο· θὰ γράψω τάχιστα τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο, π στὸν ὑποθηκοφύλακα τῆς ἀληθείας, καὶ τὸ ὁποῖον ἐγχειριζόμενον εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, οὐδὲ σκιὰν θὰ ἀφήσῃ ἀμφιβολίας, ἀκολούθως δὲ ὁ ἴδιος θὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς Σαραπούλ ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου μου, καθόσον τρεῖς μό-

ας ἀπέχομεν αὐτοῦ, καὶ ἐντὸς μιᾶς ὥρας
ν ἐκεῖ. Ἐκεῖ γνωρίζω ἄνθρωπον, ἄλλοτε
έντα ἀφθόνως ὑπ' ἐμοῦ, ὅστις ἐξ εὐγνω-
θὰ ὑπολάβῃ καθήκόν του νὰ σᾶς προ-
μέσον κατάλληλον καὶ ταχὺ ὅπως φθά-
Καζάν.
ίνατέ μοι, θὰ ἐπανέλθω ἐντὸς ὀλίγου.
έρχεται εἰς τὴν καλύβην].

ΣΚΗΝΗ Ζ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (Μόνη)

αι δυνατὸν νὰ ἀπατῶμαι... ἀναγνωρίζω
ὰ ἐπισυμβαίνοντά μοι τὴν ἀόρατον καὶ
τικὴν δεξιὰν τοῦ Παντδυνάμου· οὗτος
γεῖ, καὶ μὲ ὑποστηρίζει. Ἄχ! εἴθε νὰ
δώσῃ μέχρι τῶν ποδῶν τοῦ Τζάρου! θὰ
οἶκτον τὴν καρδίαν του, ἡ δὲ ἀφελὴς
ητικὴ ἀφήγησις τῶν μακρῶν συμφο-
ικογενείας μου, ὑποστηριζομένη ὑπὸ
ίας ἐκείνου, ὅστις ἐχρημάτισεν ἐχθρός
διβόλως θὰ τὸν συγκινήσῃ, ἡ δὲ εὐερ-
του θὰ ἀξιώσῃ νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἀ-
τυχοῦς ἐξορίστου· χάρις εἰς τὴν ἐπι-
θὰ ἐπανίδω τοὺς γονεῖς μου, θὰ λη-
ὺς μόχθους μου ἐν τῷ μέσῳ τῶν τρυ-
ειῶν των, καὶ θὰ εὕρω ἐν τῷ κόλπῳ
μοῖς δακρύοις των τὴν γλυκυτέραν
ίξεως, τῆς ὁποίας τὴν ἀξίαν ἐκθειά-

ζουσι καθ' ὑπερβολὴν, καὶ τὴν ὁποίαν πᾶς ἄλ
εὑρισκόμενος ἐν τῇ θέσει μου ἤθελε πράξει. .
(βροντᾷ μακρόθεν) ἀλλ' ἀκούω τὸν κεραυ
βρέμοντα μακρόθεν, βλέπω τὸν οὐρανὸν σκο
ζόμενον, τὸ πᾶν ἀναγγέλλει φοβερὰν θύελλ

Ὁ οὐρανὸς πληροῦται νεφῶν μαύρων, διαυλακιζομένων ὑπὸ
ἀστραπῶν· ἡ χάλαζα καταπίπτει μετὰ πατάγου, ὁ ἄνεμος μυκᾶ
ὁ ποταμὸς ἐξογκοῦται, καὶ τὰ κύματα ἀλληλοδιαδέχονται· ἡ Ἰ
σάβετ ἔκπληκτος, τρέχει πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς καλύβης.

Ἰσάν, Ἰσάν! βοήθεια!

ΣΚΗΝΗ Η.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΙΒΑΝ

Ἰσὰν

(Ἐξερχόμενος τῆς καλύβης) Τί φρικαλέα
ελλα! δίκαιε οὐρανέ, ἡ ὀργή σου δὲν ἐπραύ
εἰσέτι! τοὐλάχιστον, ἂς πέσῃ αὐτη ἐπὶ τοῦ
χου μόνου.

Ἐλισάβετ

Πόσον τὰ στοιχεῖα μαίνονται!

Ἰσὰν

Φοβερὰ εἶναι ἡ θύελλα· ἐξ ὅτου κατοικῶ
τῶν ὀχθῶν τούτων, οὐδέποτε εἶδον ἄλλην ἐμ
νισθεῖσαν μετὰ τοσαύτης σφοδρότητος· ἐλθέ,
κνον μου, ἐλθέ· ἂς ἀπομακρυνθῶμεν ἐκ τῆς
θρᾶς ταύτης καλύβης.... φοβοῦμαι μή.....

Τοποθετοῦνται ἐπὶ γηλόφου κειμένου πρὸς τὰ ἀριστερ
σκιαζομένου ὑπὸ δένδρων ὑψηλῶν· μόλις ἔφθασαν εἰς τὸ μ

ο, καὶ ἀμέσως ἀκούεται κρότος φρικτὸς, πλεῖστα δὲ δένδρα λαχοῦ ἐκρυζοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου· πίτυς ὑψηλὴ καὶ ἀκμαία, τὴν ὁποίαν συνῆλθον ὁ Ἰβὰν καὶ ἡ Ἐλισάβετ, θραύεται καὶ πίπτει εἰς τὸν ποταμὸν βυθίσασα τὸ ἀκάτιον. ἐγκαταλείπουσι δρομαῖοι τὸ μέρος τοῦτο, καὶ φεύγουσι πρὸς τὰ δεξιά.

Ἰβὰν

Ὦ Θεέ μου! σῶσον πλάσμα τοσοῦτον προσ-
λές!.... τί βλέπω; τὸ δένδρον ἐκεῖνο ἐν τῇ
ταπτώσει του ἐξύθισε τὸ ἀκάτιόν μου, καὶ οὐ-
δὲν μᾶς ὑπολείεται ἄλλο μέσον νὰ ὑπάγωμεν
Σαραπούλ.

Ἐλισάβετ

Πρέπει νὰ ἐγκαρτερήσωμεν.

Ὁ κεραυνὸς πίπτει ἐπὶ τῆς καλύβης· αἱ φλόγες ὑψοῦνται, ἡ δὲ
κὰ αὐτῆ κατοικία γίνεται παραλωμα τοῦ πυρός.

Ἰβὰν

Ἀκαμπτε οὐρανέ, ἂν δὲν ἐπιτρέπῃς νὰ γράψω
ἀπολογίαν τοῦ Στανισλάου, ἂν, ἐν τῇ ὀργῇ
ἐσημείωσας τὴν ἡμέραν ταύτην ὡς τὴν
άτην τοῦ βίου μου, πῶς θὰ ἀποδείξῃ ἡ νέα
τη τὴν ἀθωότητα τοῦ πατρός της;.. ἔλεος,
ος τοὐλάχιστον πρὸς ταύτην τὴν ἀτυχῆ! (κυ-
ει πρὸς τ' ἀριστερὰ ἡ θύελλα αὐξάνει) ὁ πο-
ὸς ἀρχίει νὰ ὑπερέχειλιζῃ· ἐκ τοῦ μέρους
που ἡ φυγὴ εἶναι ἀδύνατος! ποῦ νὰ ζητήσωμεν
λον! ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ ὄρους ἀλλὰ μόνον δι' ἀ-
ρήμου τινος ἀτρωτοῦ δύναται νὰ φθάσῃ τις
πρὸ λοιπὸν σᾶς ὁδηγήσω Ἐλισάβετ, θὰ
μάσω ἂν αὐτὴ εἶναι βατὴ· περίμενέ με, μετ'
ὸν ἐπανέρχομαι.

Ἐλισάβετ

Ὑπάγετε ἴσως νὰ ἐκτεθῆτε.

Ἰβάν

Ἄχ, εἴθε δεχόμενος τὸν θάνατον, νά β
ὅτι ἔσωσα τὴν ζωήν σου.

ΣΚΗΝΗ Θ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (Μόνη)

Ἡ μεταμέλεια, ἡ ἀφοσίωσις, καὶ αἱ
αι του ἀναμφιβόλως θὰ ἐξιλεώσωσι τὴ
σύνην τοῦ οὐρανοῦ, ὡς καὶ πᾶσαν ἀγα
ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκείνου, οὓς κατεδίωξε....
σης προθυμίας ἀναῤῥιχᾶται τὸ ὄρος....
φει καὶ μὲ νεύει νὰ ἐλπίζω.... ποῦ ὑπά
πόν;... πλησιάζει πρὸς τὴν ὄχθην.....
ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι δύσβατος!... μὲ κά
τρέμω. (ἀκούεται κρότος ὑπόκωφος καὶ
ταμένος ἐκ τοῦ μέρους ἐξ οὗ ἐξῆλθενό Ἰβ
λισάβετ ἐκπέμπει κραυγὴν γοεράν) Ἄχ
χιόνος ἀποκοπεὶς ἐκ τῆς κορυφῆς, τὸν
εἰς τὸν ποταμόν! (τρέχει πρὸς τὴν ὄχ
κύματα τὸν παρέσυρον.... ἐχάθη!

ΣΚΗΝΗ Ι.

ΙΒΑΝ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΧΩΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΩΡΙ

Τό ὄρος πληροῦται χωρικῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλω
ἀφήσαντες τὰς κατοικίας των, κατέφυγον εἰς τὰ ὑψη
ἀναστάτωσις αὕτη τῆς φύσεως τοῖς ἐνεποίησε φρι

γραττον βλέπουσι τόν ἀτυχῆ Ἰβὰν παλαίοντα κατὰ τῶν κυμάτων καὶ ματαίως προσπαθοῦντα νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀκτήν.

Ἐλισάβετ

(Μετὰ φωνῆς ἠχηρᾶς) Φίλοι, βοηθήσατε τὸν ἀτυχῆ τοῦτον. (τῷ ῥίπτουσι σχοινία, ἀλλὰ παρασυρθεὶς ὑπὸ τοῦ ῥεύματος γίνεται ἀφανής· οἱ χωρικοὶ ἀπομακρύνονται ἀκολουθοῦντες τὴν ἰδίαν διεύθυνσιι).

ΣΚΗΝΗ ΙΑ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (Μόνη)

Καθίσασα ἐπὶ λίθου παρὰ τὴν ὄχθην, παρακολουθεῖ τὰς κινήσεις τῶν χωρικῶν, ἐνθαῤῥύνουσα αὐτοὺς διά τῆς φωνῆς καὶ τῶν χειρονομιῶν της.

Θάῤῥος φίλοι μου! θάῤῥος!.... ἔδραξε τὸν ῥιφθέντα κλάδον.... δένεται ἐπ' αὐτοῦ..... τὸν σύρουσιν εἰς τὴν ὄχθην.... ἐσώθη! (στρέφει καὶ βλέπει τὰ ὕδατα ἐξορμῶντα) ὦ οὐρανέ! ποῦ νὰ φύγω; ποῦ νὰ ὑπάγω τώρα; ἐχάθην! τὸ ὕδωρ μὲ περικυκλόνει πανταχόθεν. (ὁ ποταμὸς ἐξέρχεται τῆς κοίτης του, ἡ δὲ Ἐλισάβετ ἐξ ἑνὸς λόφου εἰς ἄλλον σπεύδουσα, μετὰ μεγάλου κόπου φθάνει εἰς τὴν καλύβη). Φεῦ! δὲν ὑπάρχει μέσον σωτηρίας! θὰ ἀποθάνω ἆρά γε πρὶν ἐλευθερώσω τὸν πατέρα μου; (γονυπετεῖ πρὸ τῆς σανίδος τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ μνήματος τῆς Λιζίνσκας, καὶ ἐναγκαλίζεται τὸν σταυρόν). Κόρη τοῦ Ἰβὰν, ἥτις ἀναπαύεσαι ὑπὸ τὴν εὔθραυστον ταύτην σανίδα, σοῦ ἡ ψυχὴ κατοικεῖ ἤδη εἰς τὰς οὐρανίους μο-

νὰς· Ἄχ, μεσίτευσον παρὰ τῷ Θεῷ ὑπὲρ ἐμοῦ.

Τὸ ὕδωρ κατέκλυσεν ὅλα τὰ μέρη, ὁ δὲ ὑπερεκχειλήσας τ
ταμὸς ὁρμητικῶς παρασύρει δένδρα καὶ συντρίμματα τῆς κα
θης· οἱ κεραυνοί, αἱ ἀστραπαί, ὁ ἄνεμος καὶ ἡ χάλαζα, ἀποτελ
σιν εἰκόνα φοβερὰν· ἡ Ἐλισάβετ γονυπετὴς, μὲ ὀφθαλμοὺς
στραμμένους πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνηγκαλισμένη τὸν σταυρ
δείκνυται ἐγκαρτεροῦσα τὸν θάνατον.

Ὦ θαῦμα ἐξαίσιον! ἡ σανὶς αὕτη μοὶ φαί
ται ὑψωθεῖσα ὑπὸ τῶν κυμάτων. (τῷ ὄντι, ὁ π
φος ἐπιπλέει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων) Σ
εὐχαριστῶ. Κύρη τοῦ Ἰβάν! ἐδεήθης ὑπὲρ ἐμ

ΣΚΗΝΗ ΙΒ.

ΙΒΑΝ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΙ

Ὁ Ἰβὰν ἐπανερχεται ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τοῦ ποταμοῦ,
ρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν χωρικῶν· ἀλλ' εἰρεῖα ἔκτασις ὑδά
τοὺς χωρίζει ἀπὸ τῆς Ἐλισάβετ, ἧς ἡ θέσις τοὺς καθιστᾷ π
υλγεῖς· ὁ Ἰβὰν φαίνεται ἀπηλπισμένος· τὸ ὕδωρ ὀλονὲν ὑψ
ται, ἡ δὲ σανὶς ἐξακολουθεῖ ἐπιπλέουσα· οἱ χωρικοὶ ἀναγκά
ται νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· αἱ ἀστραπαὶ
οἱ κεραυνοὶ διαυλακίζουσι τὰ νέφη κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν· ἐ
μέσῳ τῆς φοβερᾶς ταύτης ἀναστατώσεως τῆς φύσεως, ἡ Ἐλι
βετ ἐν τῇ συγκινητικῇ αὐτῆς θέσει, ἀκολουθεῖ τὸ ῥεῦμα κα
νεται ἀφανὴς ἐκ τῶν βλεμμάτων τοῦ Ἰβὰν καὶ τῶν ἐκπεπλη
νων χωρικῶν, οἵτινες γονιπετοῦσι δοξολογοῦντες τὸν Θεὸν
τῷ θαύματι τούτῳ.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΡΑΞΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ Γ.

Τὸ θέατρον παριστάνει πλατεῖαν ἐκτεινομένην πρὸ τοῦ Κρεμλίνου, οὗτινος ἡ μεγάλη πύλη φαίνεται πρός τ' ἀριστερά· ἐπὶ τοῦ δευτέρου διαγράμματος παρίσταται ξενοδοχεῖον, καὶ εἰς τὸ βάθος ἡ θέα τῆς Μόσχας.

ΣΚΗΝΗ Α.

ΚΙΖΟΛΩΦ ΝΙΖΑ ΚΑΙ ΛΑΟΙ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἀρθείσης τῆς αὐλαίας φαίνονται φῶτα ἀνημμένα ἐπὶ διαφόρων μερῶν τῆς πόλεως· εἰς τὴν λάμψιν τούτων διακρίνονται Καμτσάτκαι, Σαμογέδαι, καὶ Τάρταροι· ὁ κιζολὼφ ἐπωφελεῖται κερῶν αὐτοὺς καὶ λαμβάνων χρήματα, ἠχοῦντος ἐνίοτε τοῦ τηλεβόλου εἰς ἔνδειξιν τῆς ἑορτῆς.

Κιζολώφ

Ζήτω ὁ Μέγας Δούξ!

Νιζα

Εἰπὲ μᾶλλον ζήτω ὁ Τζάρος.

Κιζολώφ

Εἰσέτι δὲν ἀνεκηρύχθη αὔριον περὶ τὴν δεκάτην ὥραν στέφεται.

Νιζα

Καὶ τί μὲ τοῦτο; μήπως δὲν εἶναι Τζάρος μας, ἂν καὶ δὲν ἐστέφθη ἀκόμη;

Κιζολώφ

Πολὺ καλὰ, κάλλιστα, Κυρία Κιζολὼφ· ἀλ
φρόντιζε νὰ εἰσπράττῃς χρήματα ἐκ τῶν φίλ
τούτων, καὶ μὴ ἀναμιγνύου εἰς τὰ λοιπά. Εἶσ
νέα ἀκόμη, Κυρία Κιζολὼφ, πολὺ νέα μάλιστ
ὥστε δὲν ἁρμόζει νὰ ἀναμιγνύησαι εἰς τὴν πολ
τικὴν, ἥτις δὲν ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τῆς ἁ
μοδιότητος τῶν γυναικῶν. Νὰ ἀγαπᾷς τὸν σύζ
γόν σου πρὸ πάντων καὶ μᾶλλον παντὸς ἄλλο
νὰ τὸν εὐχαριστῇς, νὰ τὸν ὑπακούῃς κατ' ὅλ
νὰ διευθύνῃς τὰ τῆς οἰκίας σου, νὰ συμπεριφέρ
σαι μετ' ἴσης φρονήσεως, νὰ ᾖσαι συνετὴ καὶ
τηρῇς σιγὴν, ἰδοὺ ἐν συντόμῳ τί ἀπαιτῶ παρὰ σο

Νίζα

Εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ μὲ ἐζήτεις τὰ ἀδύνατα.

Κιζολώφ

Θὰ συμμορφωθῇς μὲ ὅ σα σὲ λέγω, Κυρία Κιζο
λὼφ, θὰ συμμορφωθῇς καὶ θὰ τὰ κάμῃς ἄλλω
δὲν πρέπει νὰ λησμονῇς ὅτι οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς σ
ἀνύψωσα εἰς τὴν τάξιν τοῦ γένους μου, παρὰ τὴ
δυσαναλογίαν τῆς ἡλικίας, ἦσαν οἱ προρρηθέντες
σεῖς δὲ ὁρκίσθητε γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ νὰ τοὺς
τηρήσητε.

Νίζα

Ναὶ, ἀλλὰ κατὰ διάνοιαν εἶχον τὴν ἰδέαν ὅτ
θὰ ᾖμαι κυρία ἐμαυτῆς· ἐν τούτοις εἶναι γνω στὸν
ὅτι συνήθεια εἶναι ὅταν συζευγνύηται νέα τις μὲ
γέροντα νὰ ὑπόσχηται τὰ τοιαῦτα κατὰ τύπον
μόνον.

Κιζολώφ

Ἀλλ' ἐδῶ δὲν εἶναι Γαλλία, Κυρία Κιζολώφ.

ΣΚΗΝΗ Β.

ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΤΖΑΡΟΣ ΚΙΖΟΛΩΦ ΝΙΖΑ ΚΑ ΙΛΑΟΙ

Στραταρχης

(Ἐξερχόμενος τοῦ Κρεμλίνου) Ὁ Αὐτοκράτωρ!

Τζάρος

[Φέρων ἁπλὴν ἐνδυμασίαν].

Πρὸς τί, Κ. Στρατάρχα, προέδωκας τὸ ἀνώριστόν μου; (incognito)

Στρατάρχης

Μεγαλειότατε... τὸ σέβας... ἡ συνήθεια...

Τζάρος

Περιορίσθητε νὰ ἐκτελῆτε τὰς διαταγάς μου, καὶ ὄχι νὰ τὰς προλαμβάνητε· ὅλος ὁ κόσμος κατεταράχθη εἰς τὴν θέαν μου, ἡ χαρὰ ἠφανίσθη, ἡ δὲ τέρψις ἐξέλιπε· τοιοῦτον εἶναι ἆρά γε τὸ ἀποτέλεσμα το ὁποῖον δέον νὰ προξενῇ ἡ παρουσία τοῦ Κυριάχου; νομίζετε ὅτι ὁκαταναγκασμὸς οὗτος εὐχαριστεῖ τὴν καρδίαν μου, καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀγαπῶμαι παρὰ τοῦ λαοῦ μου; οὐχί. ἐπιθυμῶ οἱ λαοὶ ἀντὶ νὰ φοβῶνται τὴν παρουσίαν τοῦ Τζαρου των, νὰ τὴν ποθῶσι καὶ νὰ τὴν θεωρῶσι πάντοτε ὡς οἰων νὰ νέας ἀγαθοεργίας· θέλω λοιπὸν νὰ ἦμαι προσιτὸς καὶ εἰς τὸν ἔσχατον τῶν ὑπηκόων μου, ὡς καὶ εἰς τὸν πλουσιώτερον Βογιάρον· ὅλοι δέον νὰ ἔχωσι τὰ ἴδια δικαιώματα ἀπέναντι τῆς δικαιοσύνης μου καὶ τῆς ἀγαθότητός μου· θὰ τιμωρήσω δὲ αὐστη-

ρῶς, οἱουδήποτε βαθμοῦ καὶ ἀξιώματος ἤθελεν εἶσθαι, ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου αἱ πράξεις τείνουσιν εἰς τὸ νὰ μὲ ἀποστερήσωσι τοῦ πρωτίστου ἀγαθοῦ μου ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ τοῦ πολυτιμωτέρου θησαυροῦ δι' ἕνα Κυριάρχην, δηλαδὴ τῆς ἀγάπης τῶν ὑπηκόων του.

Στρατάρχης

Μεγαλειότατε, ἡ Ρωσσία ὁλόκληρος ἀναμένει παρ' ὑμῶν τὴν εὐδαιμονίαν της.

Τζάρος

Ἀφιχθεὶς προχθὲς εἰς τὴν ἀρχαίαν ταύτην πρωτεύουσαν, καὶ ἠναγκασμένος ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους νὰ ἐπιστρέψω εἰς Πετρούπολιν, ἀφιέρωσα τὰς δύο ταύτας ἡμέρας εἰς πληροφορίας ἐκ τοῦ σύνεγγυς· διατρέχω τὴν πόλιν ἄγνωστος, ὅπως παρατηρήσω τροχάδην τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν διαφόρων λαῶν, οἵτινες συνελθόντες ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς στέψεώς μου μοὶ προσφέρουσιν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ πόλει τὴν εἰκόνα ὅλου τοῦ κράτους· ὡς ἐκ τῶν ἑορτῶν αἵτινες συνοδεύουσι τὴν πάνδημον ταύτην τελετὴν, οἱ ἄνθρωποι παραδίδονται εἰς τὴν ψυχικὴν διάχυσιν, καὶ ὁμιλοῦσιν ἐλευθέρως περὶ τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν φόβων των· αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ μᾶλλον πάσης ἄλλης κατάλληλος περίστασις διὰ νὰ ἐννοήσω τὰς τάσεις τῶν ἀνθρώπων, οὓς ἐκλήθην νὰ κυβερνήσω· ἔμαθον πολλὰς καταχρήσεις, ἀνεκάλυψα πολλὰ ἀδικήματα, τ' δὲ μαθήματα ταῦτα δὲν θὰ παρέλθωσι μάτην τὸ νὰ βασιλεύσῃ τις χρησίμως, εἶναι ἔργον ἔνδοξον, ἀλλὰ καὶ δυσχερὲς· ὁ Κυριάρχης

ὁ θέλων νὰ ἐκπληροῖ τὸ καθῆκόν του, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν πρέπει νὰ κρύπτηται ἀπὸ τοῦ λαοῦ του· διὸ ἔχων πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ εὐημερία τοῦ λαοῦ εἶναι ὁ μόνος σκοπὸς τῆς ἐν τῇ γῇ ἀποστολῆς μου, θὰ ἐκπληρώσω σταθερῶς τὸ καθῆκόν μου μετὰ στοργῆς πατρικῆς, καὶ μετὰ ζέσεως ἐνθέρμου.

Στρατάρχης

(Καθ' ἑαυτὸν) Τί πρέπει νὰ ἐλπίσῃ τις παρὰ τοιούτου Μονάρχου; Ἄχ! πανταχόθεν διορῶ τὴν ἀπώλειαν τῆς ὑπολήψεώς ἣν ἀπέκτησα διὰ μεριμνῶν καὶ μόχθων πολυετῶν.

Τζάρος

Εἴπατέ μοι, Κ. Στρατάρχα, ὁ ταχυδρόμος Μιχαὴλ, τὸν ὁποῖον ἔστειλα εἰς συνάντησιν τῆς Ἐλισάβετ, ἐπέστρεψεν;

Στρατάρχης

(Καθ' ἑαυτόν.) Ἐλισάβετ! (δυνατά) Ὄχι, Μεγαλειότατε.

Τζάρος

Ἡ βραδύτης αὕτη μὲ θλίβει.

Στρατάρχης

Ἴσως τὸ ταξείδιον τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος, ἐπέφερεν ἀνωμαλίαν τινα εἰς τὴν ὁδοιπορίαν του.

Τζάρος

Ἅμα ἐμφανισθῇ, οἱανδήποτε ἀσχολίαν καὶ ἂν ἔχω, ἀπαιτῶ νὰ τὴν εἰσαγάγητε παρ' ἐμοί· Ἐπανέλθετε εἰς τὸ Παλάτιον· ἂς συναθροισθῇ ἡ Αὐλή· διατάξατε τὰ τῆς τελετῆς. (ὁ Στρατάρχης ὑποκλίνεται· ὁ Τζάρος στρέφει πρὸς τὸν λαὸν)· Τέκνα

μου, ἡ εἰκὼν τῆς εὐθυμίας τοῦ κοινοῦ εἶναι ἡ μᾶλλον εὐάρεστος, ἐξ ὅσων δύνασθε νὰ μοὶ παράσχητε· χαρῆτε λοιπὸν, ἡ δὲ παρουσία μου ἀντι νὰ περιστείλῃ τὴν εὐθυμίαν σας, ἂς τὴν ἐπαυξήσῃ.

Λαὸς

Ζήτω ὁ Τζάρος!

[Ὁ Τζάρος χαιρετᾷ καὶ εἰσέρχεται ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ].

ΣΚΗΝΗ Γ.

ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ (Μόνος)

Πᾶσα λέξις τοῦ Τζάρου ἐμποιεῖ φρίκην ἐν τῇ ψυχῇ μου, καὶ πᾶν βλέμμα του μὲ ταράττει καὶ μὲ φέρει εἰς ἀμηχανί ν' μοὶ φαίνεται ὅτι, ἐτι πλήττων με ἐπὶ τῇ καταχρήσει πολυετοῦς ἐξουσίας, μέλλει νὰ μὲ ἀπομακρύνῃ τῆς Αὐλῆς, καὶ ὅτι πληροφορηθεὶς τὰς καταδιώξεις τὰς ὁποίας, φιλίᾳ φερόμενος πρὸς τὸν Ἰβὰν, καὶ ὅπως διευκολύνω τὴν ἐκτέλεσιν τῶν φιλοδόξων σχεδίων του, μετῆλθον πρὸς τὸν Κόμητα Ποτόσκην καὶ τὴν οἰκογένειάν του, μέλλει νὰ μὲ καταδικάσῃ εἰς τὴν φρίκην τῆς ἐξορίας· ἐπομένως, ἔπρεπε, διὰ νὰ ἀποφύγω τὸ δυστύχημα τοῦτο, νὰ ἐμποδίσω τὴν παρουσίαν τῆς Ἐλισάβετ καὶ τοῦ ταχυδρόμου Μιχαήλ· ἀπόστολοι κρυφίως ἀποσταλέντες χθὲς καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἐπεφορτίσθησαν τὴν ἀπώλειάν των· ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἤδη ἀπηλλάγην τοῦ Ἰβὰν, προμηθεύσας αὐτῷ θέσιν κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Ἀσίας. καθησύχασα τὴν συνείδη-

ν του βεβαιώσας αὐτὸν ὅτι ἐκεῖνοι, οὺς ἐθυσία-
ι ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀπέθανον ἐν Σαΐμκα· ἂς προλά-
) τὴν κατάπτωσίν μου ἂς ἀπομακρύνω διὰ παν-
ς μέσου τοὺς ἀπαισίους μάρτυρας πράξεως ἥτις
μοὶ προξενήσῃ τὴν ἀπώλειαν τοῦ βαθμοῦ μου,
ς περιουσίας μου, καὶ ἴσως καὶ τοῦ θανάτου μου·
τῇ περιστάσει ταύτῃ ἡ τόλμη εἶναι τὸ μόνον
ταφύγιόν μου· ἐὰν δὲν ἐπιτύχω τὴν ἀτιμωρι-
ν μου, τοὐλάχιστον τὸ θάρρος καὶ ἡ ἐπιδεξιό-
ἂς γείνωσι τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα τῆς
χίας μου.

ΣΚΗΝΗ Δ.

ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΚΙΖΟΛΩΦ ΝΙΖΑ ΚΑΙ ΛΑΟΣ

Σπανέρχονται ἔξαλλοι ἐκ χαρᾶς].

Κιζολωφ

οὐ τί ὀνομάζουσιν ἐξαίρετον Πρίγκηπα, ἐπὶ
βασιλείας τοῦ ὁποίου θὰ εὐδαιμονήσωμεν·
βέβαιότατος περὶ τούτου.

Στρατάρχης

αθ' ἑαυτόν) Αἱ θορυβώδεις διαδηλώσεις των,
αυγαὶ τῆς χαρᾶς μὲ ἐνοχλοῦσιν. (στρέφει
βὴς καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὸ παλάτιον).

Κιζολώφ

Κ. Στρατάρχης δὲν ἀγαπᾷ οὔτε τὸν λαὸν,
θέλει νὰ τὸν βλέπῃ εὐθυμοῦντα· ἀλλ' ἀφοῦ
μία τοῦ λαοῦ εἶναι ἀρεστὴ εἰς τὸν Κυριάρ-

χηι, ἂς καταιβάζῃ τὰ μοῦτρά του ὅσον θέλει.

ΣΚΗΝΗ Ε.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΑΡΧΟΥ

Κιζολώφ

Φίλοι μου ἂς πίωμεν εἰς ὑγείαν τοῦ Τζάρου· ἂς πίωμεν ὑπὲρ ἑκάστης τῶν ἀρετῶν κατὰ σειρὰν παρακαλῶ. (καθ' ἑαυτὸν) ἔχω λόγους διὰ τοῦτο (δυνατά) κέρνα μας γυναῖκα.

Νίζα

Τοῦτο ζητῶ καὶ ἐγώ. (τοὺς κερνᾷ)

Κιζολώφ

(Ὑπάγει νὰ φέρῃ στάμνον ἤτις ἦτο κενή). Δὲν ἔχει πλέον. (ἀκολουθως ἄλλην) οὔτε κἂν αὐτή! τὸ πᾶν εἶναι κενόν (καθ' ἑαυτὸν) ἀξιόλογα, ἀξιόλογα. (δυνατά) Κυρία Κιζολώφ, δραστηριότης, ἐμπρὸς· ἐπάνελθε εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ γέμισον ἐκ νέου τὰ δοχεῖα ταῦτα· ἐνόσῳ οἱ καλοὶ οὗτοι ἄνθρωποι ἔχωσι ῥούβλια, δὲν θὰ ἐξαντληθῶσι τὰ δοχεῖά μας καὶ ἂν ἐμέλλομεν νὰ βάλωμεν μέσα, ὡς τοῦτο συνήθως γίνεται.... (κτυπᾷ τὰ πλήρη χρημάτων θυλάκιά του) ὦ! τί καλὴ ἡμέρα! ἐξαίρετος ἡμέρα! (τρίβει τὰς χεῖράς του) ἂς χορεύσωμεν, φίλοι, ἂς χορεύσωμεν. (καθ ἑαυτὸν) ὅσῳ περισσότερον χορεύουσι τόσον περισσότερον θὰ διψῶσι, τοῦτο εἶναι ἁπλούστατον.

[Ἄρχονται τοῦ χοροῦ]

ΣΚΗΝΗ ΣΤ.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΙΖΟΛΩΦ ΝΙΖΑ ΚΑΙ ΛΑΟΣ

Μιχαὴλ

[Εἰσέρχεται μεθ' ὁρμῆς διασχίζων τὸ πλῆθος πλησιάζει τὸν φρουρόν]. Ὁ Τζάρος εἶναι εἰς τὸ Παλάτιον;

Φρουρὸς

Ὄχι.

Νίζα

Ἔ, σὺ εἶσαι Μιχαήλ;

Μιχαὴλ

Μάλιστα, καλή μου ἐξαδέλφη, ἐγώ εἶμαι. (ἐναγκαλίζονται) Δοῦλός σας, Κύριε Κιζολώφ.

Κιζολώφ

Καλ' ἡμέρα σας, Κύριε Μιχαὴλ (καθ' ἑαυτὸν) καλὸς πελάτης εἶναι ἀλλ' αἱ σχέσεις του πρὸς τὴν γυναῖκα μου....

Νίζα

Ἀπὸ πότε εἶσαι ἐδῶ;

Μιχαὴλ

Τόρα ἀφίχθην.

Νίζα

Ἐλθὲ ν' ἀναπαυθῇς.

Κιζολώφ

Θὰ ἦσαι κεκμηκώς.

Μιχαὴλ

Βεβαίως· διότι ἀπὸ τριῶν ἑβδομάδων δὲν δύνα-

μου, ἡ κιβίτκα μου (α) ἀνεχαιτίσθη ὑπό τ
ἐπαίτου· καλὲ ἄνθρωπε τῷ εἶπον, σὺ ὅστις π
δὲν ἀφίνεις τὴν θέσιν ταύτην, μήπως εἶδες
τινων ἡμερῶν διαβαίνουσαν νέαν κόρην; καὶ
ἀπηρίθμησα τὰ χαρακτηριστικὰ ἐξ ὧν ἠδύν
νὰ τὴν ἐνθυμηθῇ· « Ναὶ, μοὶ ἀπεκρίθη, νέα τοι
τη, οἵαν τὴν περιγράφετε διέβη εντεῦθεν, καὶ
προέτρεψα νὰ τραπῇ τὴν εἰς Αἰκατερινούπ
ἄγουσαν, διότι ἔμελλε νὰ διανύσῃ εἰσέτι ἑξακό
βέρστια· μοὶ ἔδωκε πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς ἐκδ
λεύσεώς μου ταύτης τὸ τελευταῖον ρούβλιόν
καὶ ἀκολούθως ἐγένετο ἀφανής ». Διαφωτισ
ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ ἐπαίτου, μετέβαλον τὴν δ
θυνσίν μου, καὶ οὕτως ἐτράπην τὴν πλαγίαν ὁ
ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τῆς Ἐλισάβετ ἄνευ πολ
κόπου· πανταχοῦ αὕτη ἄφησεν ἀναμνήσεις, π
ταχοῦ συνεκίνησε τοὺς ἀνθρώπους μέχρι δα
ων, διὸ πάντες μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὡμίλουν
αὐτῆς· ἀφιχθεὶς εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κάμα, δ
ἔμαθον ὅτι διέκοψε τὴν ὁδοιπορίαν τ
σα παρά τινι Ἰβὰν, ὡδηγήθην παρὰ τῷ ἀνθρ
τούτῳ, τὸν ὁποῖον εὗρον παλαίοντα κατὰ
θανάτου· στενάζων μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι πρά
τι ἡ Ἐλισάβετ ἦτο παρ' αὐτῷ, καὶ ὅτι ἡ αὐ
νέα καταληφθεῖσα ὑπὸ θυέλλης ἀπωλέσθη
τὰ κύματα τοῦ ποταμοῦ ὡς ὅλοι ἐβεβαίουν.
μοι πᾶσαν λεπτομερῆ πληροφορίαν περὶ
φρικτοῦ τούτου δυστυχήματος, ὁ Ἰβὰν ἐ

(α) Εἶδος ἑλωφρᾶς ταχυ ρομικῆς ἁμάξης ἐν Ρωσσίᾳ.

ναζωογονούμενος, ἀνέλαβε τὰς ὑπολειπομένας
ὑτῷ δυνάμεις, καὶ διὰ χειρὸς τρεμούσης ἔγρα-
ε γραμμάς τινας· «Λάβε, μοὶ εἶπε, τὸ ἔγγρα-
ον τοῦτο, καὶ ὑποσχέθητι ὅτι θὰ τὸ παρουσιά-
ῃς εἰς τὸν Αὐτοκράτορα· ἡ εἱμαρμένη δὲν μοὶ ἐ-
έτρεψε νὰ σώσω τὴν Ἐλισάβετ, ἀλλὰ ἂς φέρω
οὐλάχιστον εἰς τὸν τάφον τὴν παρήγορον ἐλπίδα
ῆς ἀσφαλοῦς ἐλευθερώσεως τῶν γονέων της»·
αῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. Ἰδοὺ τὸ ἐν λόγῳ ἔγ-
αφον, τὸ ὁποῖον ἦλθον νὰ ἐγχειρήσω εἰς τὸν
ζάρον. Ἐὰν ἡ γενναία ψυχή του ἐκινήθη εἰς
ίκτον ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ σκοποῦ, ὃν ἀπεπει-
άθη ἡ Ἐλισάβετ, ἐννοεῖται ὅτι δικαιοῦμαι νὰ
ρέφω καλὰς ἐλπίδας ἤδη ὅτε ἀνέβη εἰς τὸν θρό-
ον, καὶ οὐδὲν πρόσκομμα δύναται νὰ ἀντιταχθῇ
ὶς τὴν ὑπερτάτην θέλησίν του. Σεῖς δὲ ὅλοι, ὅ-
οι ἐχύσατε δάκρυα ἐπὶ τῷ ἀξιοθρηνήτῳ θανά-
ῳ τῆς νέας ταύ-ης, ἑνώσατε τὰς προσπαθείας
ας μετὰ τῶν ἰδικῶν μου, καὶ ἂς προσπέσωμεν
λοι εἰς τοὺς πόδας τοῦ Αὐτοκρατορος, μὴ ἀπο-
ακρυνόμενοι ἀπ' αὐτοῦ πρὶν ἐπιτύχωμεν τῆς
ὐτοκρατορικῆς χάριτος ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν γονέ-
ν της.

Νίζα

Μάλιστα, φίλοι μου, ὁ Μιχαὴλ ἔχει δίκαιον,
ότι πρὸ ὀλίγου ὁ Τζάρος ἐξεφράζετο οὕτως ἐν-
αῦθα, ὥστε ἐφαίνετο ἐμφορούμενος τῶν γενναι-
τέρων αἰσθημάτων· θὰ τὸ θεωρήσῃ δὲ χάριν ἂν
ῷ παράσχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ δώσῃ δεῖγμα
ῆς γενναιοφροσύνης του.

Ὅλοι

Δράμωμεν. [ἐξέρχονται τρέχοντες].

ΣΚΗΝΗ Η.

ΚΙΖΟΛΩΦ (ἀκολούθως) ΑΛΤΕΡΚΑΝ

Κιζολώφ

Κυρία Κιζολώφ.... Νίζα.... Ἐξάδελφε Μιχαὴλ.... Ἄ! ἐδῶ δὲν εἶναι κανεὶς! Ποῦ λοιπὸν εἶναι; ποία σκοτοδίνη τοὺς κατέλαβε;.. θὰ ὑπῆγεν ἴσως εἰς τὸν χορὸν μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου της... ἔ, καθόλου δὲν ἀγαπῶ τοιούτους συγγενεῖς, διόλου, διόλου. Ἄχ! Πόσον μωρὸς ἐφάνην συζευχθεὶς νέαν γυναῖκα! αὕτη ἔχει κατὰ νοῦν πάντοτε τὴν διασκέδασιν· δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, νέα της εἶναι, αὐτὸ σωστόν· γέρων ὅστις διανοεῖται ὅτι δύναται νὰ φανῇ ἀρεστὸς εἰς νέας παρὰ τὴν ἡλικίαν του, ὅ,τι καὶ ἂν τῷ συμβῇ, δικαίως πάσχει. Τὸν ἀπατῶσι, τὸν περιπαίζουσι...

Ἄλτερκὰν

Βεβαιότατα.

Κιζολώφ

Τίς σὲ ἠρώτησε, βρὲ, καὶ γνωμοδοτεῖς;

Ἄλτερκαν

Οὐδείς· ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν μὲ ἠρώτησαν, διατί τάχα νὰ μὴ ἀποφαίνωμαι;

Κιζολώφ

(Καθ' ἑαυτόν) Ἰδὲ τὸν παράξενον τοῦτον... (δυνατά) Ἔ, Θεέ μου! ποῦ ἆρά γε ὑπῆγεν ἡ σύζυγός μου;... ἂν δὲν ἐπιστρέψῃ, τί θὰ...

Ἄλτερκαν

Θὰ λογισθῇς εὐτυχής.

Κιζολώφ

Δοῦλός σας ταπεινύτατος. (θέλει νὰ φύγῃ) καὶ ἰς δὲν θὰ ἐξακολουθήσητε τὸν δρόμον σας;

Ἄλτερκαν

Ὄχι· ἐδῶ θὰ μείνω.

Κιζολώφ

Τότε λοιπὸν φεύγω ἐγώ. (θέλει νὰ φύγῃ)

Ἄλτερκὰν

(Κρατῶν αὐτόι) Ποῦ ὑπάγεις;

Κιζολώφ

Εἰς τὴν οἰκίαν μου (καθ' ἑαυτόν) τί ὕφος χυ-ίου! (δυνατά) Ἄφες με ἀδελφέ!

Ἄλτερκαν

Μήπως εἶσαι ὁ κύριος τοῦ ξενοδοχειου τούτου;

Κιζολώφ

Ναί.

Ἄλτερκὰν

Εὐχαριστεῖσαι νὰ μοὶ παραχωρήσῃς δωμάτιον;

Κιζολώφ

Ὄχι.

Ἄλτερκαν

Διὰ ποῖον λόγον;

Κιζολώφ

Τὰ δωμάτια ὅλα εἶναι κατειλημμένα καὶ. . .

Ἄλτερκαν

καταλαμβάνω· θέλεις καλὴν πληρωμήν· δὲν ἔχει

σῦτω; λάβε τὸ βαλάντιον τοῦτο, ὅπως σοὶ τ
δίδω· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μοὶ κάμῃς λογαρια
σμούς.

Κιζολώφ

(Γλυκανθεὶς καὶ κτυπῶν τὸ βαλάντιον) Σεῖς...
βεβαίως... (καθ' ἑαυτόν) Ἰδοὺ ξένος εὐγενέστατο
κατὰ τὴν συμπεριφοράν.

Ἄλτερκαν

Ἔρχομαι ἐκ Καζάν· ἡ περιέργεια μὲ ἔφερεν εἰ
τὴν πόλιν ταύτην· ἦλθον διὰ νὰ περιεργασθ
τὰς ἑορτὰς τῆς στέψεως.

Κιζολώφ

Καλλίτερον κατάλυμα ἀπὸ ἐδῶ δὲν θὰ εὕρητε
ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους θὰ ἴδητε τὴν θαυμασία
πομπήν. καλοθελήσατε νὰ μὲ ἀκαλουθήσητε, διό
τι θὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τὸ καταλληλότερον μέρο
τῆς οἰκίας.

Ἄλτερκαν

Ὦ παντοδύναμε χρυσέ!... ἂς εἰσέλθωμεν.

[Ὁ Κιζολὼφ κάμνει μυρίας ὑποκλίσεις, κα
εἰσάγει τὸν Ἄλτερκαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον].

ΣΚΗΝΗ Θ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (Μόνη)

Μετὰ μόχθους ἀνηκούστους καὶ κυνδύνους ἀ
πείρους, ἐξ ὧν ἐσώθην ὡς ἐκ θαύματος, ἰδοὺ τέ
λος πάντων ἔφθασα εἰς τὸ τέρμα τοῦ σκοποῦ μο
ἀσπλάγχνως ἀτωθουμένη πολλάκις ὑπὸ τῶ

στρατιωτῶν, κατέφυγον παρὰ τὸ φρούριον τοῦτο· μοὶ ἐφάνη ὅτι ἔμελλον νὰ εὕρω σκέπην καὶ προστασίαν ὑπὸ τὰ τείχη ταῦτα, ἐντὸς τῶν ὁποίων κατοικεῖ ὁ Μονάρχης, ὅτε κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν μοι ἐνεφανίσθη ὁ Μιχαήλ. Τί χρυσοῦς νέος! ὁποία παραφορὰ χαρᾶς τὸν ἐκυρίευσεν ὅταν μὲ εἶδε. (ἀναγινώσκει ἐπιστολήν) « Δεσποσύνη, «ὑπὲρ ὑμῶν, ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν γονέων σας ζητοῦμεν νὰ ἴδωμεν τὸν Τζάρον. Αὔριον ἀναχωρεῖ ἐντεῦθεν, ἑπομένως ἀνάγκη πᾶσα νὰ παρουσιασθῆτε ἐνώπιόν του σήμερον· ἐὰν δὲν ἠμπορέσητε νὰ τὸν ὁμιλήσητε πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, θὰ χρειασθῇ νὰ διανύσητε ἄλλα ὀκτακόσια βέρστια διὰ νὰ ὑπάγητε εἰς Πετρούπολιν. Δράμετε εἰς τὴν πλατεῖαν τὴν ἀντικρυ τῶν Ἀνακτόρων· ὁ πλησίον ἐκεῖ ξενοδόχος εἶναι συγγενής μου· θὰ σᾶς δεχθῇ, καὶ θὰ περιμείνητε παρ' αὐτῷ τὴν διάβασιν τοῦ Αὐτοκράτορος. Λάβετε τὸ ἔγγραφον τοῦτο· εἶναι ἡ ὑπὲρ τοῦ πατρός σας συνηγορία γεγραμμένη ὑπὸ τοῦ Ἰβάν. Οὐδὲ στιγμὴν μὴ χάσετε, ἡ ὑπόθεσίς σας τελειόνει ». Ἔχει δίκαιον ὁ Μιχαὴλ, διότι ἐντεῦθεν εὐκόλως θὰ περιέλθω εἰς τὰ βλέμματα τοῦ Τζάρου· ἡ στέψις του θὰ τελεσθῇ αὔριον· ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη εὐκαιρία. συντομεύουσα τὸ ταξείδιόν μου, θὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς οἰκογενείας μου, οὐδ' ἐπιτρέπεται νὰ ἀμφιβάλω περὶ τούτου, διότι ἡ πάνδημος αὕτη τελετὴ εἶναι ἀφετηρία καὶ ἡ Αὐτοκρατορικῆς χάριτος· αὔριον ἡ ἀπαισία ἀπόφασις ἀνακαλεῖται· αὔριον ἡ Ἐλισάβετ, ἡ εὐτυχὴς Ἐλισάβετ δὲν θὰ

ἔχῃ πλέον ἄλλο τι νὰ ἐπιθυμήσῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

ΣΚΗΝΗ Ι.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ

Στρατάρχης

(ἑαυτόν). Ἡ Ἐλισάβετ τόσον πλησίον τῶν ἰνακτόρων! ... ὦ οὐρανέ! μήπως ἀπατῶμαι! χι, ἡ πενιχρέτης ... ἡ νεήτης αὐτῆς... ἂς τὴν πλησιάσωμεν... (μὲ ἰσχυρὰν φωνὴν λαμβάνων ἦθος ἀγαθότητος.) Τέκνον μου, φαίνεσαι ξένη.

Ἐλισάβετ

Μάλιστα. Κύριε.

Στρατάρχης

Ποία αἰτία σᾶς ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην; ἡ περιέργεια βεβαίως.

Ἐλισάβετ

Ὄχι! ὄχι· ἦλθον νὰ ζητήσω χάριν.

Στρατάρχης

Παρὰ τίνος;

Ελισάβετ

Παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος.

Στραταρχης

Ἐν τοιαύτῃ περιστάσει δὲν δύναταί τις νὰ πλησιάσῃ τὸ σεπτὸν ἄτομόν του.

Ἐλισάβετ

Ἐν τούτοις ἐπληροφορήθην ὅτι εἰς τοὺς ἀτυχεῖς εἶναι εὔκολος ἡ παρουσίασις.

Στρατάρχης

Δὲν θὰ δυηνθῇς νὰ τὸν ἴδῃς νέα κόρη... ἀλλ' ἡ τύχη σᾶς ηὐνόησεν· ἐὰν ἔχητε ἀναφορὰν νὰ τῷ ἀπευθύνητε, εὐχαρίστως ἀναλαμβάνω αὐτήν.

Ἐλισάβετ

Ὑμεῖς Κύριε;

Στρατάρχης

Ναὶ· δὲν δύνασθε εἰς καλλιτέρας χεῖρας νὰ τὴν ἐγχειρήσητε...

Ἐλισάβετ

Πῶς! θὰ λάβητε τὴν καλοσύνην;...

Στρατάρχης

Ἐμπιστευθῆτέ μοι τὴν αἴτησίν σας· ἐὰν αὕτη ἦναι νόμιμος, μετὰ χαρᾶς θὰ σᾶς χρησιμεύσω.

Ἐλισάβετ

Ἆχ! Κύριε, ἀποδέχομαι τὴν ἐκδούλευσίν σας ἔξαλλος ἐκ τῆς χαρᾶς· ποτὲ δὲν ὑπεχρεώσατε ἄλλον γινώσκοντα νὰ ἐκτιμᾷ τὴν εὐεργεσίαν, καὶ νὰ ἦναι ἄξιος αὐτῆς.

Στρατάρχης

Τὸ πιστεύω.

Ἐλισάβετ

Πιστεύσατε εἰς τὴν διὰ βίου εὐγνωμοσύνην τῆς θυγατρὸς τοῦ κόμητος Ποτόσκη

Στρατάρχης

Κόμητος Ποτόσκη, εἴπατε; (ἀπομακρύνεται).

Ἐλισάβετ

Ἆχ! Τὸ βλέπω, τὸ ὄνομά του μόνον ἤρκεσε

νὰ ἐξαφανίσῃ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἠξιώσατε νὰ δείξητε πρὸς ἐμέ.

Στρατάρχης

(Μετ' ὕφους δριμέος). Θὰ σᾶς εἶπον βεβαίως ὅτι ὁ Τζάρος εἶναι τόσον παρωργισμένος ἐναντίον τοῦ πατρός σας, ὥστε ἀπηγόρευσεν εἰς πάντας καὶ αὐτὴν τὴν ἐνώπιόν του μνείαν τοῦ ὀνόματος Ποτόσκι.

Ἀλτερκάν

Θὰ ἐξῆρεσεν ὅμως ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης τὴν θυγατέρα του.

Στρατάρχης

Δὲν ἐξῆρεσεν οὐδένα.

Ἐλισαβετ

Κακῶς εἶσθε πληροφορημένος, Κύριε. Τὸ νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ὁ Τζάρος εἶναι τόσον σκληρὸς ὥστε καταπνίγει καὶ τὰ εὐγενέστατα τῶν αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα ἐξεγείρει ἡ φύσις, οὐδὲν ἄλλο πράττει ἢ νὰ παραγνωρίζῃ τὸν μονάρχην. ἀναμφιβόλως τὸν ἐπλάνησαν· ἀλλὰ μετὰ μεγίστης προθυμίας θὰ ἐπανορθώσῃ τὴν πλάνην του. Δικαιότατοι βασιλεῖς εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐφάνησαν λίαν συγκαταβατικοί· ἡ εὐγενὴς πεποίθησις ἥτις μὲ ἔκαμε νὰ ἐπιχειρήσω μόνη καὶ πεζὴ ὁδοιπορίαν μακρὰν καὶ μεστὴν κινδύνων, διόλου δὲν εἶναι σφαλερά. Μάτην θὰ μὲ ἀπωθῶσιν ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ παλατίου· καὶ ἂν ἔμελλον νὰ ἀποθάνω πάλιν θὰ φθάσω μέχρι τοῦ θρόνου!... Ἐκεῖ, Κύριε, θὰ καταταράξω τοὺς συκοφάντας (ὁ

αὐλάρχης κάμνει κίνημα φρίκης) Ναί, θὰ κάμω νὰ ἀντηχήσῃ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Τζάρου ἡ πανίσχυρος φωνὴ τῆς ἀληθείας. Δὲν θὰ μείνῃ ἀναίσθητος εἰς τὰ δάκρυα νέας, ἥτις μόνῃ ἀφοσιοῦται εἰς τὴν ἐκδίκησιν τῆς ἀληθείας, καὶ τῷ ζητεῖ γονυπετὴς τὴν ὑπὲρ τοῦ πατρός της χάριν.

Στρατάρχης

(Καθ' ἑαυτόν) Ὁποία δραστηριότης! ἂς τὴν ἐμποδίσωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ Τζάρου! (μὲ ἰσχυρὰν φωνήν.) ἐνδιαφέρομαι περὶ ὑμῶν, τέκνον μου... καὶ ἂν ἔμελλον νὰ δυσαρεστήσω τὸν Μονάρχην μου, θὰ καταφρονήσω τὸ πᾶν διὰ νὰ σᾶς χρησιμεύσω, ἀναμφιβόλως θά σοι ἔδωκαν ἔγγραφα.. ἔχετε ἀθωωτικὸν τοῦ πατρός σας;

Ἐλισάβετ

Ἐπεχείρησα τὴν ὁδοιπορίαν μὴ ἔχουσα ἄλλο στήριγμα εἰμὴ μόνον τὴν δικαιοσύνην ἐν τῇ προκειμένῃ ὑποθέσει· ἀλλ' ὁ οὐρανὸς ὡδήγησε τὰ βήματά μου πρὸς τὸν διώκτην τῆς οἰκογενείας μου· συνήντησα τὸν Ἰβάν.

Στρατάρχης

Τὸν Ἰβάν.

Ἐλισάβετ

Τὸν γωρίζετε;

Στρατάρχης

Ἤκουσα νὰ γίνηται ἐνίοτε λόγος περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Αὐλήν... ἔστω.

Ἐλισάβετ

Βαθέως καταληφθεὶς ἐκ τῆς μεταμελείας, αὐτοπροαιρέτως ἠθέλησε νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀθωότητα τοῦ πατρός μου . . . ἀλλὰ δὲν εὐχαριστοῦμαι ποσῶς εἰς τὸ νὰ τύχω τὴν χάριν μόνον παρὰ τῆς ἐπιεικείας τοῦ Τζάρου, ἀλλὰ καὶ ὀφείλω, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τῷ ἀποδώσω καὶ τὴν τιμήν.

Στρατάρχης

Τὸ δὲ ἔγγραφον ἐκεῖνο ποῦ εἶναι;

Ἐλισάβετ

Ἰδοὺ αὐτό· (ὁ στρατάρχης ἀναγινώσκει τὸ ἔγγραφον φρικιῶν.) φαίνεσθε συγκεκινημένος.

Στρατράχης

Τῷ ὄντι . . . ἐξάπαντος θὰ παραγάγῃ ζωηρὰν ἐντύπωσιν . . . ἴσως εἶναι προτιμώτερον νὰ τὸ ὑποβάλωμεν κατὰ πρῶτον εἰς τὸν Τζάρον.

Ελισάβετ

Οὕτω φρονεῖτε;

Στραταρχης

Ναί . . . θὰ προδιατεθῇ κάλλιστα ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ οὕτω θὰ τύχητε εὐκολώτερον τὴν παρουσίασίν σας ἢ τὴν χάριν τὴν ὁποίαν ἐξαιτεῖσθε.

Ἐλισάβετ

Γεννηθεῖσα ἐν ἐρήμῳ, ἀγνοῶ τὰς ἐθιμοταξίας τῆς κοινωνίας· ἄλλως οὐδεμίαν δυσπιστίαν ἔχω πρὸς ὑμᾶς . . . διὸ προσφέροντές μοι τὰς ἐκδουλεύσεις σας, δὲν ἔχετε, ὡς ὑποθέτω, ἰδιαιτέραν τινὰ αἰτίαν πρὸς τοῦτο . . . οὐχὶ, τοῦτο εἶναι φρικαλέον· ἀφίεμαι λοιπὸν εἰς τὰς συνετὰς συμβου-

λάς σας· φυλάξατε τὸ ἔγγραφον τοῦτο Κύριε, καὶ εἴθε αἱ παρακλήσεις σας νὰ μοὶ ἀνοίξωσι τὰς πύλας τῶν ἀνακτόρων.

Τρεῖς ἄνθρωποι ἐκ τῆς τάξεως τοῦ λαοῦ διέρχονται τὸ βάθος τοῦ θεάτρου ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ, καὶ χαιρετῶσι τὸν στρατάρχην· οὗτος ἐμειδίασεν ἰδὼν αὐτοὺς, καὶ φαίνεται συλλαμβάνων νέον σχέδιον.

Στρατράχης

Θὰ λάβητε ἐνταῦθα τὴν ἀπάντησιν;

Ἐλισάβετ

Σᾶς ἀφίνω νὰ στοχασθῆτε μετὰ ποίας ἀνυπομονησίας θὰ ἀναμένω τὴν ἐπάνοδόν σας.

Στρατάρχης

(Καθ' ἑαυτόν.) Τὸ ἔγγραφον εἶναι εἰς χεῖράς μου, καὶ πρέπει νὰ τὸ ὑπεξαιρέσω ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Αὐτοκράτορος, πρὸ ὀλίγου εἶδόν τινας ἐκ τῶν πιστῶν μου ἀνθρώπων, ἂς ὑπάγω νὰ τοὺς εὕρω. (Προσποιεῖται ὅτι εἰσέρχεται εἰς τὸ Κρεμλῖνον, ἀλλ' ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ἰδίου μέρους ἐξ οὗ οἱ ἀνωτέρω τρεῖς ἄνθρωποι)

ΣΚΗΝΗ ΙΑ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (Μόνη.)

Πιθανῶς τοῦτο εἶναι τὸ ξενοδοχεῖον περὶ οὗ μοὶ ὡμίλησεν ὁ μιχαὴλ παρουσιαζομένη κατὰ σύστασίν του, βεβαίως θά με ὑποδεχθῶσι καλῶς, καὶ θὰ δυνηθῶ νὰ ἀναπαυθῶ μέχρις ὅτου ὁ γενναιόφρων ἐκεῖνος ἀνὴρ ἔλθῃ νά μοι ἀναγγείλῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν του. (Ὑπάγει νὰ κρούσῃ τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου.

ΣΚΗΝΗ ΙΒ.

ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΝΔΡΕΣ.

Ὁ Στρατάρχης ἐπανέφερε τοὺς τρεῖς ἄνδρας· ἵσταται μετ' αὐτῶν ἐν τῷ βάθει, καὶ τοῖς δεικνύει τὸ θῦμά του· τὰ φῶτα εἶναι σχεδὸν ἐσβεσμένα, ὥστε τὸ ἐπικρατοῦν σκότος εὐνοεῖ τὴν μελετωμένην πρᾶξίν των, καὶ καθιστᾷ φρικωδεστέραν τὴν σκηνὴν ταύτην.

Στραταρχης

Ἐμποδίσατε τὰς κραυγάς της, ἐγὼ δὲ θὰ φρουρῶ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἐλισάβετ ἔμελλε νὰ κρούσῃ τὴν πύλην τοῦ ξενοδοχείου, ὁ εἷς ἐκ τῶν τριῶν ἀνδρῶν παρουσιάζεται ἀποτόμως, καὶ τὴν ἐμποδίζει· φεύγει πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ἀλλ' ἀπαντᾷ τὸν δεύτερον· ὁ τρίτος εὑρίσκεται εἰς τὸ βάθος ἐπιτηρῶν· ὁ Στρατάρχης φροντίζει νὰ τηρήσῃ θέσιν τοιαύτην, ὥστε νὰ μὴ γείνῃ ὁρατός.

Ἐλισάβετ

(Τρέμουσα.) *Τί θέλετε ;*

Οἱ τρεῖς ἄνδρες τὴν πλησιάζουσι καὶ τὴν διατάττουσι διὰ χειρονομιῶν ἀπειλητικῶν νὰ σιωπήσῃ· προσπαθεῖ νὰ τοὺς προσελκύσῃ πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος, καὶ ἐπωφελουμένη ἐκ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἀπεμακρύνθησαν ἐκ τοῦ ξενοδοχείου, τρέχει πρὸς αὐτὸ ἀλλὰ τὴν φθάνουσιν ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς πύλης καὶ τὴν κακομεταχειρίζονται· παλαίει ἀγωνιῶσα, καὶ διαφυγοῦσα τρέχει νὰ ἐναγκαλισθῇ στήλην τινὰ κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ κρεμλίνου· τὴν ἀποσπῶσιν ἐκεῖθεν, καὶ τὴν σύρουσιν ὁρμητικῶς πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος.

Ἐλισάβετ

(*Μὲ φωνὴν σπαραξικάρδιον.*) *Ἄφετέ με ! . . . θέ-*

λω νὰ ὁμιλήσω τὸν Τζάρον! πρὸς Θεοῦ! ἄφετέ με! . .

προσπαθοῦσι νά πνίξωσι τὰς φωνάστης.

Στρατάρχης

(Ἐπανερχόμενος) Βλέπω τὸν Τζάρον. [πρὸς τοὺς τρεῖς ἄνδρας] Φύγετε. [οἱ ἄνδρες φεύγουσιν]

Τζαρος

[Ἐξερχόμενος] Τί συμβαίνει;

Στρατάρχης

(Μετ' ἤθους περιφρονητικοῦ) Μεγαλειότατε, γυνὴ ἐκ τῆς τάξεως τοῦ λαοῦ ζητεῖ νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ.

Τζαρος

Ἀδιάφορος ἡ τάξις εἰς ἣν ἀνήκει, Κύριε! ὅσῳ μᾶλλον ταπεινοτέρας τάξεως εἶναι, τόσον περισσότερον χρεωστῶ νὰ τὴν ἀκούσω,

Στρατάρχης

(Σιγανά πρὸς τὴν Ἐλισάβετ) Ἔχετε ὑπ' ὄψιν, ὅτι εἶσθαι ἐνώπιον τοῦ Τζάρου καὶ οτι εἶναι παρωργισμένος κατὰ τοῦ πατρός σας, μὴ φανερωθῆτε πρὶν τὸν μαλάξητε.

Τζαρος

(Πλησιάζων τὴν Ἐλισάβετ) Νέα κόρη, ἐπεκαλέσθητε τὴν παρουσίαν τοῦ Τζάρου, ἐγὼ εἶμαι εἷς ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν του, διατρέχων κατὰ διαταγήν του τὴν πόλιν, διὰ νὰ ἀκούω τὰ παράπονα ὅσα ἤθελον μοὶ φανῇ βάσιμα, καὶ νὰ τῷ ὑποδεικνύω τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης.

Ἐλισάβετ

Ἄχ! Κύριε, πόσας χάριτας θὰ σᾶς ὀφείλω. . . .

(ὁ Στρατάρχης ἱστάμενος ὄπισθεν τοῦ Τζάρου προσπαθεῖ νὰ ἐκφοβήσῃ τὴν Ἐλισάβετ) Συγχωρήσατέ μοι... εἶμαι τεταραγμένη.

Τζάρος

(Ὑποστηρίζων αὐτήν). Ἀνάλαβε, τέκνον μου, ἀνάλαβε· εἴπατέ μοι ποία αἰτία σᾶς παρακινεῖ εἰς τὸ νὰ ἐπιθυμῆτε νὰ ὁμιλήσητε τὸ Τζάρον;

Ἐλισαβετ

Ἦλθον νὰ τῷ ζητήσω δικαιοσύνην.

Τζαρος

Δικαιοσύνην! θὰ τὴν λάβητε, μὴ ἀμφιβάλητε πόσῳ περὶ τούτου.

Ἐλισάβετ

Πιθανὸν νὰ μὴ σκεφθῇ ὡς ὑμεῖς.

Τζαρος

Τοσοῦτον εἶμαι πεπεισμένος περὶ τοῦ πόθου ὃν τρέφει πρὸς τὴν ἐξ ἴσου ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως ὥστε δὲν διστάζω καὶ πάλιν νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι θὰ τὴν λάβητε, ἀρκεῖ μόνον αἱ αἰτήσεις σας νὰ ἦναι εὔλογοι.

Ἐλισάβετ

Ἀλλὰ λέγουσιν ὅτι εἶναι πολὺ αὐστηρός.

Τζαρος

Εἴπατε μᾶλλον ἄκαμπτος, ἀλλὰ πρὸς τοὺς προδότας.

Ελισάβετ

Ἀλλὰ ὅταν τὸν ἀπατῶσι; ὅταν διαπράττωσιν ἀδικίας ἐν ὀνόματί του;

Τζάρος

Ἄχ! ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθὲς, τότε χρεωστεῖτε νὰ τὸν λυπῆσθε ἀντὶ νὰ τὸν καταδικάζητε· ἦττον εὐτυχὴς ἦ ὁ ἔσχατος τῶν ὑπηκόων του, περιστοιχισμένος ὑπὸ παρασίτων καὶ κολάκων, σχεδὸν πάντοτε ἐνδιαφερομένων εἰς τὸ νὰ τὸν ἐξαπατῶσιν, ὁ Μονάρχης σπανίως ἀπαντᾷ φίλον εἰλικρινῆ καὶ γενναῖον, ὅστις νὰ ὑπολαμβάνῃ καθῆκόν του νὰ τὸν διαφωτίζῃ.

Ἐλισάβετ

Ἂν δὲ καὶ τώρα δὲν λάθῃ τις τὸ θάρρος νὰ τὸν διαφωτισῃ.

Τζάρος

Καλῶς· θὰ ἐκτελέσω ἐγὼ τὸ ἔντιμον τοῦτο ἔργον· εἰπατέ μοι τὸ ὄνομά σας, ὁ δὲ Πρίγκηψ θὰ μάθῃ τὸ πᾶν· διὰ νὰ περιγράψω τὴν ἁπλοϊκότητά σου καὶ τὸ συγκινητικὸν ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐμπνέετε θὰ ἀφήσω τὴν καρδίαν μου νὰ ὁμιλήσῃ· δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ εὕρητε ἄλλον εὐγλωττώτερον παρ' αὐτῷ συνήγορον τῆς ὑποθέσεώς σας,

Ἐλισάβετ

(Καθ' ἑαυτήν.) Η ἀγαθότης μὲ τυφλώττει πολὺ θὰ τῷ τὰ εἴπω ὅλα.

Στρατάρχης

Ἐχάθην!

ΣΚΗΝΗ ΙΔ.

ΑΛΤΕΡΚΑΝ, ΚΙΖΟΛΩΦ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ.

Κιζολώφ

(Ἀνοίγων μετὰ πατάγου τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου καὶ ὁμιλῶν δυνατά). Ἔξω, ἔξω τῆς οἰκίας μου σὲ λέγω! δὲν ἔχω κατάλυμα διὰ τοὺς κλέπτας ὡσὰν ἐσέ. Ὅλοι ἀτενίζουσι πρὸς αὐτόν.)

Ἄλτερκαν

Ἀλλὰ . . .

Κιζολώφ

Τί ἀλλὰ καὶ παρ' ἀλλὰ, σὲ ἐγνώρισαν ἐκεῖ μέσα δύο περιηγηταί.

Ἄλτερκαν

Σὲ ἐπλήρωσα, ὡς νομίζω, καὶ ἔχω δίκαιον νὰ μείνω ἐδῶ.

Κιζολώφ

Θὰ σᾶς ἐπέστρεφα τὰ χρήματά σας, ἂν δὲν εἶχον τὴν κακὴν συνήθειαν τοῦ νὰ τὰ ἀγαπῶ . . . ἡ συνήθεισίς μου ὅμως μὲ ἀπαγορεύει τοῦ νὰ σᾶς ἔχω πλέον ἐν τῷ ξενοδοχείῳ.

Ἄλτερκαν

Ὁποία συνείδησις! (βλέπει τὴν Ἐλισάβετ) Ἔ ἰδοὺ σὺ τέκνον μου, μὰ τὸν οὐρανὸν, εἰς κατάλληλον περίστασιν σὲ συναντῶ· ἐλθὲ, ἐλθὲ σὺ εὐσυνείδητε, ἰδοὺ μία νέα κόρη τὴν ὁποίαν γνωρίζω καλῶς καὶ ἤτις δύναται νὰ σᾶς εἴπῃ ἂν . . . (ὁ Κιζολὼφ εἰσέρχεται εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὁ δὲ Ἀλτερκαν εἰσέρχεται μετ' αὐτοῦ) ἄκουσόν μοι

λοιπὸν εὐσυνείδητε, ἄκουσόν μοι....

Στραταρχης

(Καθ' ἑαυτόν.) Ὁ Τάρταρος οὗτος τὴν γνωρίζει! ἂς ἐπωφεληθῶμεν τὴν εὐκαιρίαν ταύτην (πρὸς τὴν Ἐλισάβετ) εἶναι ἀληθὲς τοῦτο, νέα κόρη; γνωρίζετε τοῦτον τὸν κακοῦργον; [τονίζει τὴν τελευταίαν λέξιν].

Ἐλισάβετ

Μάλιστα, Κύριε, μοὶ ἔκαμε μεγάλας ἐκδουλεύσεις.

Τζαρος

Πῶς! χρεωστεῖτε εὐγνωμοσύνην εἰς ἕνα ἐκ τῶν λησταῖν, οἵτινες λυμαίνονται τὰς ἐπαρχίας μας!

Στραταρχης

(Σιγανὰ πρὸς τὴν Ἐλισάβετ) Ἡ ὁμολογία αὕτη κατέστρεψε πᾶσαν καλὴν ἰδέαν ἣν εἶχε περὶ σοῦ ὁ Τζάρος.

Ἐλισάβετ

(Καθ' ἑαυτήν) Ὤχ· Θεέ μου! πῶς νομίζετε τι....

Ἄλτερκάν

(Ἐξελθὼν ἐκ τοῦ ξενοδοχείου) Ὁ γέρων οὗτος κατεργάρης δὲν ὑπακούει εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον.

Μιζολώβ

(Ἔσωθεν) ὑπακούεις σύ.

Ἐλισάβετ

Ἄχ! καταστρέφομαι ὑπὸ τῆς ἰδέας τῆς ἀτιμίας! (λειποθυμεῖ· ὁ Ἄλτερκαν ὑποστηρίζων αὐτὴν τὴν ὁδηγεῖ ἐπὶ θρανίου).

Τζαρος

Κ. Στρατάρχα, σπεύσατε, διατάξατε νὰ χο
ρηγηθῇ βοήθεια εἰς τὴν νέαν τ ύτην, καὶ ἀκολού
θως τὴν ἐρωτᾶτε τί αἰτεῖ παρ' ἐμοῦ. (σιγανὰ
συλλάβετε τοῦτον τὸν ἄνθρωπον.

ΣΚΗΝΗ ΙΕ.

ΑΛΤΕΡΚΑΝ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΝΙΖΑ.

Μιχαὴλ

(Εἰσερχόμενος μετὰ σπουδῆς). Ἔ! Θεέ μου
ἰδοὺ αὐτή . . αὐτὴ εἶναι. . . Τί λοιπὸν τῇ συνέβη

Νίζα

Ὁ κάματος ἀναμφιβόλως θὰ τὴν . . .

Μιχαὴλ

Ἂς τὴν μεταφέρωμεν εἰς τὸ κατάλυμά σου.

Ἄλτερκαν

Θέλετε νὰ σᾶς βοηθήσω.

Μιχαὴλ

Εὐχαριστῶ σύντροφέ μου εὐχαριστῶ. . . ταλα
πωρος Ἐλισάβετ! δὲν θὰ εἶχεν ἴσως ἰσχὺν
προχωρήσῃ περισσότερον. (μεταφέρουσι τὴν Ἐλ
σάβετ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.)

ΣΚΗΝΗ ΙΣΤ.

ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΑΛΤΕΡΚΑΝ.

Στραταρχης

(Πρὸς τὸν Ἄλτερκαν προσπαθοῦντα νὰ φύγῃ
Ποῦ ὑπάγεις;

Ἄλτερκαν

Νὰ ζητήσω ἄλλο κατάλυμα.

Στρατάρχης

Ἀναλαμβάνω ἐγὼ νὰ σοὶ δώσω ἕν.

Ἀλτερκὰν

Αἴ! Αἴ!

Στρατάρχης

Ἀληθῶς καθὼς εἶπεν ὁ ξενοδόχος εἶσαι...

Ἄλτερκαν

Τῇ ἀληθείᾳ, εἰσπράττω ἐνίοτε ἐκ τῶν περιηγητῶν ἐλαφροὺς φόρους, ἀλλ' ἐντίμως... ἄλλως, δὲν ἔχομεν ἄλλα μέσα συντηρήσεως ἡμεῖς οἱ Τάρταροι· τοῦτο εἶναι γνωστόν.

Στρατάρχης

Σὺ λοιπὸν εἶσαι; ...

Ἀλτερκὰν

Ναὶ, εἶμαι ὁ ἀρχηγὸς φυλῆς νομαδικῆς, ἐξασκῶ δὲ μεγάλην ἐπιρροήν.

Στρατάρχης

Τίς σοὶ ὡδήγησεν ἐδῶ;

Ἀλτερκὰν

Ἡ περιέργεια.

Στρατάρχης

Θὰ ἐπλήρωνες τὴν περιέργειάν σου μὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς ζωῆς σου ἐὰν ὁ Τζάρος τὸν ὁποῖον εἶδες ...

Ἄλτερκαν

Ὁ Τζάρος ἦτο;

Ἄλτερκαν

Διατί ἀμφιβάλλεις δὲν θὰ ἔκαμνες καὶ σὺ τὸ ἴδιον, ἐὰν ἔβλεπές τινα κινδυνεύοντα;

Μιχαὴλ

Βεβαίως, καὶ μάλιστα μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς μου.

Ἄλτερκαν

Μὴ ἐκπλήττεσαι λοιπὸν, ἐὰν ἄλλος ἔκαμεν ὅ,τι σὺ θὰ ἔκαμνες ἂν ἦσο ἐν τῇ θέσει του· ἔν τινι πλημμύρᾳ τοῦ Κάμα, ἡ Ἐλισάβετ ἐκινδύνευσε νὰ χαθῇ, μὴ ἔχουσα καταφύγιον εἰμὴ σανίδα εὔθραυστον· ἐγὼ καὶ οἱ ἄνθρωποί μου ἠκτοπλοοῦμεν ... τὸ θέαμα τοῦ κινδύνου τῆς Ἐλισάβετ εἵλκυσε τὴν προσοχήν μας, καὶ ἀμέσως ἐκ τοῦ στόματος ὅλων ἐξῆλθεν ἡ φωνὴ, σώσωμεν τὴν κόρην τοῦ ἐξορίστου· ἐρρίφθημεν εἰς τὸν ποταμὸν κολυμβῶντες, καὶ παρὰ τὴν ὁρμὴν τοῦ ῥεύματος ὑπήρξαμεν εὐτυχεῖς ἐπαναγαγόντες αὐτὴν εἰς τὴν ἀκτὴν· ἦτο ἀναίσθητος. Διέταξα νὰ τὴν μετακομίσωσιν εἴς τινα γειτονικὴν καλύβην. καὶ ἐκεῖ τὴν ἐνεπιστεύθην εἰς τὴν περίθαλψιν γραίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκα μερικὰ χρυσᾶ νομίσματα· ἀφοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν, ἐπειδὴ ἡ παρουσία μας ἐνδεχόμενον ἦτο νὰ τῇ καταστῇ ὀλεθρία ἀπεμακρύνθημεν. Οὐδόλως παράδοξον, ἂν ἐπανευρὼν αὐτὴν ἐνταῦθα, ἐξεδήλωσά τὴν ἔκπληξίν μου. Ὅθεν καταλαμβάνεις ὅτι ἀδίκως μὲ κατηγορεῖς, καὶ ὅ τι τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἔπρεπε νά σοι ζητήσω λόγον διὰ τὸν ἀπότομον τρόπον σου· ἀλλ' ἀντὶ ὅλων τούτων προτιμῶ νὰ μάθω ποῦ εὑρίσκεται ἡ Ἐλισάβετ

καὶ ἀκολούθως θὰ μονομαχήσω μετὰ σοῦ, ἀφοῦ τὸ θέλεις.

Μιχαὴλ

Ἀφοῦ οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, δὲν ἔχω πλέον τίποτε μαζύ σου.

Ἄλτερκαν

Ταλαίπωρος νέα! μοὶ φαίνεται ὅτι ἐναυάγησε τὸ εὐγενὲς σχέδιόν της, ἀφοῦ τὴν ἀποπέμπωσιν.

Μιχαὴλ

Τίς τὴν ἀποπέμπει;

Ἄλτερκαν

Ὁ Τζάρος. Πρὸ ὀλίγου ἦτο ἐκεῖ... αὐτῇ τῷ ὡμίλησεν.

Μιχαὴλ

Καὶ τὴν ἀποπέμπει;... τοῦτο εἶναι ἀδύνατον σοὶ λέγω.

Ἄλτερκαν

Βεβαίως γνωρίζω τι, καὶ διὰ τοῦτο ὁμιλῶ τοιουτοτρόπως· μάθε ὅτι ἐγὼ ἐπεφορτίσθην νὰ τὴν ἐπαναφέρω εἰς Σιβηρίαν,

Μιχαὴλ

Καὶ πάλιν εἰς τὴν Σιβηρίαν, εἶναι ἀδύνατον.

Ἄλτερκαν

Ἰσχυρογνώμων! πρὸ ὀλίγου μάλιστα ἔλαβον ἐπὶ τούτῳ καλὸν ἐκ χιλίων ρουβλίων.

Μιχαὴλ

Τίς σοὶ τὸ ἔδωκεν;

Ἄλτερκαν

Γέρων τις ὅστις ἠκολούθει τὸν αὐτοκράτορα

Στρατάρχης

Ναί! κατ' ἀρχὰς μὲ διέταξε νὰ σὲ συλλάβω μετὰ τῆς συνενόχου σου.

Ἄλτερκαν

Αὐτὴ δὲν εἶναι συνένοχός μου. Ταλαίπωρος νέα!

Στρατάρχης

(Μὲ ὕφος δεικνύοντος ἀμφιβολίαν) ἀλλὰ κατὰ παράκλησίν μου θὰ σᾶς ἀπονέμῃ χάριν καὶ εἰς τοὺς δύο, ἐὰν ἐγκαταλείψητε τὴν πόλιν ταύτην ἀμέσως.

Ἄλτερκαν

Ἔστω.

Στρατάρχης

Ἰδοὺ καλὸν ἐκ χιλίων ρουβλίων, τὰ ὁποῖα θὰ μοιράσῃς μετὰ τῆς συντρόφου σου, θὰ ἐξαργυρωθῇ δὲ τοῦτο εἰς Καζὰν, ἅμα τὸ πρόσωπον πρὸς ὃ ἀπευθύνεσαι μοὶ γνωστοποιήσῃ τὴν ἄφιξίν σας.

Ἄλτερκαν

Δέχομαι.

Στρατράχης

Ἀλλ' ἐὰν σᾶς ἐπανεύρωμεν ἐδῶ μετὰ μίαν ὥραν;

Ἄλτερκαν

Δὲν θὰ μᾶς ἐπανεύρωσιν.

Στρατάρχης

Λάβε! (δίδει τὸ καλόν.)

Ἄλτερκαν

Εὐχαριστῶ.

Στραταρχης

(Καθ' ἑαυτὸν) Θὰ διατάξω νὰ τοῖς ἀπαγορευ-

θῇ ἡ εἴσοδος τῶν ἀνακτόρων ἐὰν παρουσιασθῶσιν αὔριον, θὰ ἦναι ἀργά· ὁ αὐτοκράτωρ θὰ κινήσῃ διὰ Πετρούπολιν· ἅπαξ δὲ ἐξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, ἐξ ἅπαντως θὰ περιέλθωσιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀποστόλων μου. (Εἰσέρχεται εἰς τὸ Κρεμλῖνον).

ΣΚΗΝΗ ΙΖ.

ΑΛΤΕΡΚΑΝ (ἀκολούθως) ΜΙΧΑΗΛ

Ἄλτερκαν

Παράδοξον... δὲν ἠξεύρω διατί δυσπιστῶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἔχει τι κίβδηλον... ὕστερον ἀπὸ ὅλα μὲ πληρώνει ἐλευθερίως, ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ μὲ βλάψῃ· ἀλλὰ τί μὲ μέλλει διὰ τὰ λοιπά... θὰ ἐκτελέσω τὰς διαταγάς του.

Μιχαὴλ

(Ἐξερχόμενος τοῦ ξενοδοχείου) Σὺ λοιπὸν ἄθλιε εἶσαι ὁ αἴτιος τοῦ δυστυχήματος τῆς Ἐλισάβετ;

Ἄλτερκαν

Ἐπὶ τίνι δικαιώματι μὲ ἐρωτᾷς;

Μιχαὴλ

Ἐπὶ τῷ ἱερωτέρῳ καὶ νομιμωτέρῳ δικαιώματι ὅπερ παρέχει ἡ ἀτυχία. Κακὲ ἄνθρωπε διὰ νὰ ἀποφύγῃς τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων, προσεποιήθης ὅτι γνωρίζεις ἄτομον σεβαστὸν τὸ ὁποῖον οὐδέποτε εἶδες.

Ἄλτερκαν

Ἀπατᾶσαι· ἐγὼ τῇ ἔσωσα τὴν ζωήν.

Μιχαὴλ

Σύ;

των, θὰ λάβῃς τὴν εὐκαιρίαν νὰ αἰτήσῃς τὴν ὑπὲρ τοῦ πατρός σου χάριν, ἀκολούθει με. (Τὴν λαμβάνει ἐκ τῆς χειρός.

Φρουρὸς

Ἀπηγορευμένη εἶναι ἡ εἴσοδος.

Ἄλτερκαν

(Εἰς τὴν πύλην τοῦ Κρεμλίνου). Ἐπιθυμῶ νὰ ὁμιλήσω τὸν Τζάρον.

Φρουρὸς

Ἀπαγορεύεται.

ΣΚΗΝΗ Κ.

ΑΛΤΕΡΚΑΝ, ΜΙΧΑΗΛ, ΕΛΙΣΑΒΕΤ.

Μιχαὴλ

(Ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ φρουρίου καὶ κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του τεμάχιον χάρτου τὸ ὁποῖον δίδει εἰς τὴν Ελισάβετ) Διαβῆτε, διαβῆτε! ἰδοὺ ἡ ἰδιόχειρος ἄδεια τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ελισάβετ

Πῶς νὰ παρουσιασθῶ εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν;

Μιχαὴλ

Ναὶ, Δεσποσύνη πρέπει νὰ παρουσιασθῇς εἰς τὴν ὄψιν τῆς Αὐλῆς ἐξηυγενισμένη ὑπὸ τῆς ἀτυχίας, καὶ κεκοσμημένη μόνον διὰ τῆς εὐγενοῦς πράξεώς σου βεβαίως παρὰ τὴν ταπεινὴν ἐνδυμασίαν σου, δικαιοῦμαι νὰ ἀμφιβάλω ἂν ἄλλο πρόσωπον δύναται ἐκεῖ νὰ παραβληθῇ πρὸς σέ.

Ἐλισάβετ

(Πρὸς τὸν ἀπομακρυνόμενον). Πῶς! μὲ ἀφίνεις

Μιχαήλ; Μιχαὴλ, ποῦ ὑπάγεις;

Μιχαήλ

Νὰ ἐκτελέσω ἄλλην μίαν διαταγὴν τοῦ Τζάρου· δὲν θὰ βραδύνω νὰ σὰς ἀνταμώσω.

Ἐλισάβετ

Ὦ πάτερ μου! δύναμαι τέλος πάντων νὰ ἐλπίσω τὴν ἐλευθέρωσίν σου! [Ὁ Ἄλτερκαν καὶ ἡ Ἐλισάβετ εἰσέρχονται εἰς τὸ Κρεμλῖνον· ὁ Μιχαὴλ ἐξέρχεται δεξιόθεν.

ΣΚΗΝΗ ΚΑ.

Τὸ θέατρον μετασκευασθὲν παριστᾷ τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῶν Τζάρων· ἡ θέα αὐτῆς εἶναι μεγαλοπρεπὴς· κύκλῳ τῆς αἰθούσης, ἐπὶ βάθρων κεκαλυμμένων ὑπὸ ταπήτων πλουσίων εἶναι τεταγμένοι οἱ ἀνώτεροι λειτουργοὶ τοῦ κράτους, οἱ μεγιστᾶνες καὶ αἱ κυρίαι τῆς αὐλῆς· μὲ ἐνδυμασίαν τῆς τελετῆς· ὁ Τζάρος ἐν μεγάλῃ στολῇ κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου· νεύει ὅπως εἰσαγάγωσι τὴν Ἐλισάβετ.

ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ, ΤΖΑΡΟΣ, ΕΛΙΣΑΒΕΤ ἀνώτεροι τοῦ κράτους λειτουργοί, μεγιστᾶνες, Κυρίαι τῆς αὐλῆς, φύλακες, ἀκόλουθοι κ.τ.λ.

Στρατράχης

(Καθ' ἑαυτόν.) Τί βλέπω ἡ Ἐλισάβετ!

Ἐλισάβετ

[Εἰσέρχεται ὑποστηριζομένη ὑπὸ ἀξιωματικοῦ]. Τί λαμπρὰ πομπή! δὲν τολμῶ νὰ προχωρήσω.

Ἀξιωματικὸς

Θαῤῥεῖτε. [Ὁ Τζάρος κατέρχεται τοῦ θρόνου, καὶ προχωρεῖ εἰς συνάντησιν τῆς Ἐλισάβετ].

Φαιδώρα

Τέκνον μοι!

Ἐλισάβετ

Μῆτέρ μου! (ρίπτονται ὁ μὲν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ δὲ ἀκολούθως γονυπετοῦσι καὶ οἱ τρεῖς πρὸ τοῦ Τζάρου ὅστις τοὺς ἀνεγείρει.)

Τζαρος

Οὐδὲν μοὶ ὀφείλετε· ἐγερθῆτε· ὁ ἐπιεικῶς φερόμενος προσπορίζει εἰς ἑαυτὸν τὴν εὐτυχίαν.

Ἐλισάβετ

Μεγαλειότατε, ἡ εὐτυχία αὕτη θὰ ἐπευξήσῃ εἰσέτι, ὅταν ἡ Μεγαλειότης σας μάθῃ ὅτι ἡ ἐπιεικὴς αὕτη πρᾶξις εἶναι συγχρόνως καὶ ὑπαγόρευσις δικαιοσύνης· ὁ Ἰβὰν ἔγραψε τὸ ἀθωωτικὸν τοῦ πατρός μου.

Ποτοσκις

Πῶς! ἔλαβες ἐκ τοῦ διώκτου μας;

Φαιδώρα

Προσφιλὲς τέκνον! σὲν ἠρκέσθης μόνον εἰς τὴν ἀπελευθέρωσίν μας, ἀλλ' ἠθέλησας νὰ σώσῃς καὶ ἠν τιμὴν τοῦ πατρός σου!

Ἐλισάβετ

(Πρὸς τὸν Στρατάρχην). Κύριε, ἀναμφιβόλως θὰ ἐνεχείρησας εἰς τὴν **Α**. Μεγαλειότητα τὸ ἔγγραφον τὸ ὁποῖον σᾶς ἐνεπιστεύθην.

Στρατάρχης

Μεγαλειότατε, λησμόνησα .....

Τζαρος

Ὁ πλησιάζων νὸν Μονάρχην τὸ κακὸν μόνον

ὀφείλει νὰ λησμονῇ, Κύριε· πρέπει νὰ δράττῃ ἁπλήστως πᾶσαν περίστασιν πρόσφορον εἰς ἐπιτυχίαν δικαιοσύνης καὶ προστασίας διὰ τοὺς ἄλλους· πολὺν χρόνον κατεχρεώθης τὴν ἀπαισίαν ἐπιρροήν σου· ἀπομακρύνθητι διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς Αὐλῆς μου (ὁ Στρατάρχης ἐξέρχεται) Κόμη Ποτόσκη, σᾶς ὑφείλω ἐπανόρθωσιν περιφανῆ, καὶ εὐχαριστοῦμαι ἀπονέμων ὑμῖν αὐτὴν πρὸ τοῦ ἄνθους τοῦ ἔθνους. (ἀκούονται ἔξω κανονοβολισμοί). ὁ κρότος οὗτος ἀναγγέλλει τὴν τελετὴν, καθ' ἣν τὸ στέμμα τῶν Τζάρων θὰ κοσμήσῃ τὸ μέτωπόν μου, εἴθε ἡ βασιλεία μου, ἥτις ἄρχεται ὑπὸ τόσον αἰσίους οἰωνοὺς, νὰ ἀριθμῇ πολλὰς παραπλησίνς ἡμέρας. Στανίσλαε σοὶ ἀπέδωκα τὰ πλούτη καὶ ὅλα τὰ ἀξιώματα, ἅτινα ἀνυψοῦσι τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου ἡ ἀνύψωσις τῆς Ἐλισάβετ· ἀρθεῖσα ὑπεράνω τοῦ φύλου της διὰ τῆς γενναίας πράξεώς της, κατέστη συγχρόνως ὁ ὑπογραμμὸς καὶ ἡ δόξα τῶν γυναικῶν.

ΤΕΛΟΣ ΤΗ ΤΡΙΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

Ἐλισάβετ

(Κατάπληκτος ἀναγνωρίσασα τὸν Αὐτοκράτορα). Ἄχ! Μεγαλειότατ! (προσπίπτει μετὰ δακρύων εἰς τοὺς πόδας του)

Τζάρος

[Ὑποστηρίζων αὐτὴν μετ' ἀγαθότητος] Εὐγενὴς Ἐλισάβετ, προσφιλής μου κόρη, σύνελθε καὶ ἀπόλαυσον τὴν περιφανῆ ἀνταμοιβήν, ἣς κατέστη ἀξία ἡ ἔξοχος πρᾶξίς σου, διέταξα ὥστε ὅλη ἡ Αὐλή μου νὰ ἦναι παροῦσα.

Ἐλισάβετ

[Μὴ τολμῶσα νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς.] Ὦ ὑπέρτατε Κύριέ μου!

Τζάρος

Ἀτενίσατε πρός με διὰ νὰ ἴδητε τὴν πρὸς ὑμᾶς συμπάθειάν μου καὶ τὸν θαυμασμόν μου. Ἐλισάβετ, σᾶς περιέμενον.

Ἐλισάβετ

(Ἀναλαμβάνουσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον χωρὶς νὰ ἐγερθῇ καὶ πρὸ πάντων χωρὶς νὰ ἀτενίσῃ τὸν Τζάρον· ὄνειρα τῇ φαίνονται ὅσα βλέπει καὶ ὅσα ἀκούει). Μὲ περιεμένατε!

Τζάρος

Ἤξευρα τὴν ἐκ Τοβόλσκης ἀναχώρησίν σας, καὶ πολὺ πρὶν τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς σας, ἡ ἀνάκλησις τοῦ Κόμητος Ποτόσκη εἶχεν ὑπογραφῇ.

Ἐλισάβετ

(Πάντοτε νεταραγμένη) Εἶχεν ὑπογραφῇ.

Τζαρος

Ναὶ· ἐνῷ ὁ Μιχαὴλ εἶχεν ἀναχωρήσῃ κατὰ διαταγήν μου πρὸς ἀναζήτησίν σας, ἄλλος ταχυδρόμος ἐκκινήσας διὰ Σαΐμκαν ἐκόμιζεν εἰς τοὺς γονεῖς σας τὴν εἴδησιν τῆς ἐλευθερώσεώς σας.

Ἐλισάβετ

(Ἀνήσυχος). Θὰ τοὺς ἐπανίδω πάλιν;

Τζαρος

Ναί.

Ἐλισάβετ

(Ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει.) Καὶ τοὺς δύο;

Τζαρος

Καὶ τοὺς δύο.

Ἐλισάβετ

(Γονυπετοῦσα). Ἄχ! μόνη αὕτη ἡ λέξις ἐξηγόρασεν ὅλας μου τὰς κακοπαθείας.

Τζαρος

Στανίσλαε, Φαιδώρα, ἔλθετε.

Στρατάρχης

(Καθ' ἑαυτόν.) Ἐδῶ εἶναι, καὶ ἐγὼ τὸ ἠγνόουν

ΣΚΗΝΗ ΚΓ καὶ τελευταία

ΦΑΙΔΩΡΑ, ΕΛΙΣΑΒΕΤ, ΠΟΤΟΣΚΙΣ, ΤΖΑΡΟΣ, ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ, ΜΕΓΙΣΤΑΝΕΣ ΚΥΡΙΑΙ, ΦΥΛΑΚΕΣ κ. τ. λ.

Ὁ Ποτόσκις καὶ ἡ Φαιδώρα εἰσέρχονται ἀριστερόθεν.

Ποτοσκις

Ἐλισάβετ μου!

64

	...ος Βαζέας
	Γεώργ. Θ. Πολυχρονόπουλος
	Ἰωάννης Σπυρόπουλος
...ς	Ἰωάννης Δημητρακόπουλος
	Ἐπαμειν. Λυμπερόπουλος
	Περικλῆς Ἀλιφέρης
	Σπυρίδων Πετροβᾶς
	Δημήτριος Δρεκόλιας
...ος	Νάσος Περρωτῆς
...νης(Φιλελεύθερος)	Κωνστ. Κόκκινος
...ς	Γεώργ. Παπαδογιάννης
	Ἰωάννης Παπατσώνης
...υλος	Διονύσιος Μαρκόπουλος
	Βενετσᾶνος Καπετανάκης
...λος	Ἠλίας Μελισουργὸς
	Κωνστ. Γεωργακόπουλος
	Ἀντώνιος Ἀναγνωστόπουλος
...ας	Γερήνιος
	Δημήτριος Παπαλέξης
...ος ἢ ΟἹΚχλιώτης	Παῦλος Τσαπόγας

525

525

8303

1144

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΦΑΛΤΑΠΣ

Κόλη
τοῦ ἐξορίζου
Δρᾶμα